

BIBLIOTECA JURIDICĂ
A ZIARULUI „UNIVERSUL”

STATUTUL
EVREILOR
DIN
ROMÂNIA

- LEGISLAȚIA DELA 1918—1941.
- EXPUNERI DE MOTIVE.
- DECIZIUNI MINISTERIALE.

LUCRARE INTOCMITĂ
de
LT.-COLONEL MAGISTRAT
V. PANTELIMONESCU
Procuror
Curtea Militară de Casare și Justiție

EDITURA ZIARULUI „UNIVERSUL”. — BUCUREȘTI

1 9 4 1

BIBLIOTECA JURIDICĂ
A ZIARULUI „UNIVERSUL”

STATUTUL
EVREILOR
DIN
ROMÂNIA

- LEGISLAȚIA DELA 1918—1941.
- EXPUNERI DE MOTIVE.
- DECIZIUNI MINISTERIALE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LUCRARE INTOCMITĂ
de
LT.-COLONEL MAGISTRAT
V. PANTELIMONESCU

Procuror
Biroua Militară de Casare și Justiție

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201300513

EDITURA ZIARULUI „UNIVERSUL”. — BUCUREȘTI

1 9 4 1

P R E F A Ț A

Prezenta lucrare constituie o simplă culegere și aranjare în ordinea cronologică a Decretelor-Legi și Deciziunilor Ministeriale prin care s'a reglementat situația de drept a evreilor din România în diferitele domenii de activitate din viața publică și din viața privată.

Legislația culeasă, începe din anul 1918 și se continuă până la ultimul D. Lege sau Deciziune Ministerială apărute până la 1 Februarie 1941.

La finele lucrării am lăsat pagini goale rezervate pentru înscrierea de noi dispozițiuni legale privitoare la evreii din România și care eventual vor mai apare.

Ordinea cronologică a fost respectată peste tot, făcând excepție numai cu Decretele-Legi sau Deciziunile Ministeriale de complectare, pe care le-am trecut respectiv alături de cele inițiale.

Pentru fiecare Decret-Lege sau Deciziune Ministerială, am arătat Nr. și data Monitorului Oficial în care s'a publicat.

În sfârșit menționăm că în lucrare am introdus și textul art. 133 din Constituția din 1923 prin care s'a Decretul-Lege Nr. 3052 din 6 Sept. 1940 privitor la suspendarea Constituțiunii și Decretul Nr. 3072 din 6 Sept. 1940 al deplinelor puteri și prerogativelor regale, acestea două din urmă constituind sorginta de drept a decretelor legi ulterioare privitoare la evrei, etc.

ratificat unele D.-Legi de încetățenire, precum și
V. P.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. Regimul încetățenirei Evreilor

I. DECRET-LEGE NR. 3902 DIN 29 DECEMBRIE 1913 PRIVITOR LA INCETĂȚENIREA STRAINILOR ¹⁾ (INCLUSIV EVREII)

(Monit. oficial Nr. 223, din 30 Dec. 1918)

Art. 1. — Locuitorii Regatului, majori, fără deosebire de religie și cari nu s'au bucurat de plenitudinea drepturilor de cetățenie, vor putea dobândi exercițiul acestor drepturi când vor dovedi după formele legii de față, că sunt născuți în țară și că nu au fost supuși unui Stat strein.

Aceste condițiuni nu se cer acelor cari au fost mobilizați în vreuna din campaniile dela 1913 încoace, chiar dacă astăzi ar fi minori.

Art. 2. — Beneficiază de plin drept de cetățenia română :

a) Soțiile și copii legitimi minori ai celor cari fac parte din categoriile dela art. I deodată cu soții sau părinții lor ;

b) Văduvele și copiii legitimi minori ai decedaților mobilizați din campaniile dela 1913 încoace;

---

1) Acest Decret-Lege a fost abrogat ulterior prin Art. VII din D.-lege Nr. 2085 din 22 Mai 1919 al cărui text îl publicăm la paragraful 2.

c) Văduvele, soțiile și copiii legitimi ai celor naturalizați, individual înainte de promulgarea acestei legi și cari copii sunt sau erau minori în momentul naturalizării părintelui.

Art. 3. — Văduvele și copiii legitimi minori ai acestora cari după art. 1 alin. I puteau deveni cetățeni români, pot dobândi încetățenirea, îndeplinind formele din prezenta lege.

În acest scop, tutorii lor pot face, înăuntrul termenului și conform procedurii dela art. 8, cererea pentru dovedirea că soțul sau părintele minorului îndeplinea cerințele dela art. 1, alin. I.

Dacă tutorele nu va face aceasta, atunci minorul o va putea face în anul care urmează majoritatea lui.

Când minorul este din categoria celor prevăzuți la art. 1, alin. II, cererea se poate face de el însuș.

Art. 4. — Dovada nașterii în țară cerută de art. 1, alin. II, se stabilește prin oricare din următoarele acte :

a) Acte de naștere, căsătorie, deces, livret militar și orice act emanând dela autoritățile civile sau militare :

b) Prin act de notorietate semnat de trei persoane a căror semnătură va fi legalizată de tribunal, judecătorii de ocoale, poliție, secție polițienească sau primărie.

Art. 5. — Dovada nesupușeniei streine cerută de art. 1, alin. I, se face cu oricare din următoarele acte:

a) Cu orice act dovedind că a satisfăcut legea recrutării;

b) Cu pașaportul original sau cu certificat dovedind că a beneficiat de pașaport român;

c) Certificat că nu a fost supus controlului cerut de legea asupra controlului streinilor ;

d) Cu orice act cu care, după legea și regulamentul asupra Controlului streinilor, putea dovedi că nu este supus strein.

Art. 6 — Dovada participării la campaniile dela 1913 încoace pentru categoria celor prevăzuți la art. 1, alin. II, se face cu unui din următoarele acte :

a) Certificatul cercului de recrutare dovedind că a fost mobilizat; cu biletul de mobilizare sau de demobilizare, livretul militar sau orice act emanat dela autoritățile militare:

b) Cu certificat după tabloul instituit de legea din Decembrie 1916, pentru ocrotirea averii și familiei celor mobilizați;

c) Carnetul de ajutor al „Familie Luptătorilor“ sau certificatul percepției că familia a primit ajutorul pentru mobilizat cu indicarea în certificat a numelui mobilizatului ;

d) Cu Monitorul Oficial în care figurează ca prizonier, decorat sau mort.

Art. 7. — Se exclud dela cetățenie:

a) Cei condamnați prin hotărîre definitivă pentru orice crimă, pentru trădare, dezertare, spionaj, sau că au lucrat contra intereselor și siguranței Statului Român ;

b) Acei ce au fost scutiți de serviciul militar pe motiv de supușenie streină.

Art. 8. — Cererile de încetățenire se fac de însăși

partea, iar nu prin procurator. Pentru minori se face de reprezentantul legal, fără nicio altă autorizare.

Ele se adresează judecătoriilor de ocoale a domiciliului acelora cari locuiesc în comunele rurale și tribunalului pentru cei domiciliați în orașe.

Cererea poate fi însoțită de actele de care partea înțelege a se servi. În tot cazul, actele doveditoare trebuiesc depuse la greșa respectivă cu 8 zile înainte de termen.

Cererile de încetățenire se vor face în termen de 3 luni pentru cei aflați în țară și de 6 luni pentru cei aflați în streinătate, dela decretarea acestei legi, după care nicio cerere nu poate fi primită.

Pentru prizonierii aflați în streinătate termenul va fi de 3 luni dela întoarcerea lor în țară.

Toate secțiunile tribunalelor vor judeca aceste cereri. Judecata se face în Camera de consiliu și de un singur judecător la tribunale în asistența ministerului public, iar la judecătoriile de ocoale în asistența ajutorului sau stagiariusului care va reprezenta ministerul public.

Părțile nu se citează, ziua judecăței va fi afișată la ușa instanței.

Judecata se va face de urgență, în fiecare zi de lucru, chiar în timpul vacanțelor legale, prin derogarea dela competența instanțelor judecătorești în timp de vacanță.

Hotărârile vor purta denumirea de „ordonanță de încetățenire“.

Ele se pronunță fără drept de opoziție sau apel, ci numai cu recurs în casație.

Ordonanțele se vor afișa la ușa instanței pe liste de cererile admise sau respinse.

Recursul se face numai la greșa instanței care a pronunțat ordonanța și în termen de 15 zile dela pronunțare.

Recursul se poate face de partea reclamantă, de ministerul public de pe lângă tribunale și de ajutorul de judecător sau de stagiar pentru judecătoriile de ocoale.

Recursurile se repartizează de primul președinte la toate secțiunile Curței de casație, cari se declară competente a le judeca.

Casația judecă în Camera de consiliu cu trei judecători, având și concluziunile ministerului public.

Hotărîrea tribunalului poate fi casată pentru violarea sau neaplicarea legii și pentru rea interpretare a actelor și probelor administrate.

În caz de casare Curtea evocă fondul și pronunță decizie definitivă.

Ea nu este supusă opoziției, fie că respinge recursul, fie că casează și evocă fondul.

Decizia va fi afișată la ușa secției care o pronunță, iar afișarea, atât a termenului de judecată cât și a deciziunii, se constată prin proces verbal dresat de greșier sau ajutorul său.

În caz de nefacere de recurs sau de respingerea lui, tribunalul va investi cu formulă executorie hotărîrea sa.

Dovada nefacerei recursului se face prin atestarea greșierului instanței care a pronunțat, iar do-

vada respingerei sau admiterei recursului prin certificatul ce partea va aduce dela Curtea de casație.

Dacă hotărîrea tribunalului este casată și Curtea a evocat fondul, formula executorie se va pune de Curtea de casație pe decizia sa.

In ceea ce privește admiterea împămîntenirilor, instanțele judecătorești se vor putea pronunța prin aceeaș hotărîre sau decizie asupra mai multor cereri, iar pentru respingeri se vor da hotărîri individuale.

Art. 9. — Ordonanța sau decizia casației investită cu formula executorie, constituie titlul de încetățenire pentru cel în drept.

Art. 10. — Instanțele judecătorești sunt datoare a trimite ministerului de justiție tablouri de cererile de încetățenire admise sau respinse definitiv, cari le va publica în Monitorul Oficial. Acestea fără prejudiciul părții de a se folosi de încetățenire conform art. 9.

Art. 11. — In caz de fraudă, procurorul va putea ataca hotărîrea definitivă în termen de 6 luni dela descoperirea fraudei înaintea instanței care a pronunțat-o în mod definitiv.

Hotărîrile tribunalului vor fi supuse recursului în casație, în termen de 15 zile dela pronunțare.

Dacă hotărîrea sau deciziunea se anulează, se desființează și încetățenirea definitivă.

Art. 12. — Acei cari vor fi semnat actul de notorietate prevăzut la art. 4 și ar fi dovedit că ar fi făcut atestări mincinoase, precum și acei cari s'au servit sau încercat să se servească de asemenea act, se vor pedepsi pentru mărturie mincinoasă.

Art. 13. — Cererile de încetățenire, certificatele autorităților precum și toate actele de procedură sunt scutite de timbru și orice taxe de înregistrare.

**II. DECRET-LEGE Nr. 2085 DIN 22 MAI 1919
PRIVITOR LA INCETAȚENIREA EVREILOR**
(Monitorul Oficial Nr. 33 din 28 Mai 1919)

Art. 1. — Locuitorii evrei ai vechiului Regat, majori, născuți în țară sau întâmplător în streinătate, din părinți așezați în țară, cari n'au fost supuși unui Stat strein, sunt cetățeni români și se vor bucura de toate drepturile cetățenești, dacă manifestă această voință, făcând declarațiunea că ei sunt născuți în România și că nu s'au bucurat de nicio protecțiune streină.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acei cari au satisfăcut legea de recrutare, cei cari au fost mobilizați în vreuna din campaniile dela 1913 încoace, chiar dacă astăzi ar fi minori, precum și văduvele și copiii legitimi minori ai decedaților din campaniile dela 1913 încoace, n'au de făcut afirmațiunea că sunt născuți în țară și că n'au fost supuși unui Stat strein. Simpla declarațiune că voiesc să dobândească drepturile de cetățenie este îndestulătoare.

Soțiile și copiii legitimi, minori, ai celor cari au făcut asemenea declarațiuni vor beneficia de plin drept de cetățenia română.

De asemenea vor beneficia de plin drept de cetățenia română și văduvele, soțiile și copiii legitimi ai celor naturalizați individual înainte de publicarea a-

cestui decret-lege și cari copii sunt sau erau minori în momentul naturalizării.

Declarațiunile făcute de văduvele cu copii minori vor folosi și copiilor.

Pentru copiii minori fără părinți declarațiunile se vor face de tutorii lor.

Dacă mama văduvă cu copii minori sau tutorul nu va face declarațiunea cerută, atunci minorul o va putea face în anul care urmează majoritatea lui.

Art. II. — Declarațiunile de opțiune se vor adresa în dublu exemplar judecătorilor de ocoale de către cei domiciliați în comunele urbane nereședințe de județ și tribunalului de către cei domiciliați în orașele reședințe de județ.

Ele vor fi subscribe de însuș cel care le face ; dacă nu știe carte, împrejurarea va fi constatată de judecătorie sau tribunal, care va stabili și identitatea lui.

Declarațiunile se vor face în termen de 2 luni dela data promulgării acestei legi de către cei aflați în țară și de patru luni de către cei aflați în străinătate. După trecerea acestui termen nicio declarațiune nu va mai fi primită.

Pentru cei mobilizați sau prizonieri termenul va fi de două luni dela trecerea armatei pe picior de pace sau dela repatriere.

Art. III. — Judecătoriile de ocoale și tribunalele, primind declarațiunile, le vor trece în ordinea intrării lor în registre alfabetice, cari vor cuprinde numele de familie și pronumele, etatea, data și locul nașterii, profesiunea și domiciliul declarantului ; dacă

este însurat și are copii, numele soției și al copiilor, data și locul nașterii lor.

Ele vor libera la cerere, declarațiilor, certificate că au făcut declarațiuni de încetățenire. Aceste certificate vor servi pentru exercițiul drepturilor cetățenești.

Art. IV. — Judecătorii de ocoale și tribunalele vor trimite parchetului tribunalului respectiv tablouri alfabetice de declarațiunile făcute, împreună cu câte un exemplar de declarațiune.

Parchetul face cercetări dacă afirmațiunile din declarațiuni sunt sau nu exacte.

În contra celor cari se va constata, fie după cercetările parchetului, fie după dovezile produse de cetățeni, din inițiativa lor, că au făcut declarațiuni false, se va deschide acțiune publică înaintea tribunalului.

Tribunalul va judeca în ultimă instanță cu drept de recurs la Curtea de Casație în termen de 15 zile dela pronunțare.

Cei dovediți că au făcut declarațiuni false se vor pedepsi cu închisoare dela 1—5 ani, cu amendă dela 100—20.000 lei, putându-se aplica una din penalități sau amândouă, și vor pierde calitatea de cetățean ei și familiile lor.

Art. V. — Evreii cărora li s'au admis definitiv cererile de încetățenire în puterea decretului lege cu Nr. 3.902 din Decembrie 1918, sunt cetățeni fără altă formalitate.

Pentru cei asupra cărora nu s'a pronunțat încă instanțele judecătorești sau sunt în curs de judecată

înaintea Curții de Casație, se va dispune conform prezentului decret-lege.

Evreii ale căror cereri de încetățenire, făcute în temeiul decretului din Decembrie 1918, au fost respinse de instanțele judecătorești prin hotărâri definitive, nu mai sunt primiți a face declarațiunile prevăzute în decretul de față. Cei care vor contraveni acestei dispozițiuni vor fi urmăriți potrivit art. 4 de mai sus.

Copii minori ai aceluia de mai sus, ale căror cereri au fost respinse, vor putea face, dacă sunt născuți în țară, declarațiunile prevăzute în decretul de față, în anul care urmează majoritatea lor.

Art. VI. — Declarațiunile de încetățenire sunt scutite de orice taxe de timbru și de înregistrare.

Art. VII. — Decretul-lege relativ la acordarea drepturilor cetățenești, publicat în Monitorul Oficial Nr. 223 din 30 Decembrie 1918, se abrogă.

III. DECRET-LEGE Nr. 3464 DIN 12 AUGUST 1919, PRIVITOR LA TERMENUL DE OPȚIUNE AL EVREILOR

(Monitorul Oficial Nr. 93 din 13 August 1919)

Art. 1. — Termenele pentru declarațiunile de opțiune prescrise de art. 2 al decretului-lege Nr. 2.085 din 22 Mai, privitor la drepturile cetățenești ale evreilor din Vechiul Regat, publicat în Monitorul Oficial cu Nr. 33 din 28 Mai 1919, se prelungesc după cum urmează :

Pentru evreii aflați în țară cu trei luni dela data expirării primului termen.

Pentru cei aflați în străinătate termenul va fi de șapte luni dela data promulgării decretului cu Nr. 2.085, adică dela 28 Mai 1919, iar pentru cei mobilizați sau prizonieri, termenul va fi de 5 luni dela trecerea armatei pe picior de pace sau dela repatriere.

IV. RATIFICAREA PRIN CONSTITUȚIA DIN 1923 A DECRETTELOR LEGI DE INCETĂȚENIREA STRĂINILOR ȘI A EVREILOR (TEXTUL CONSTITUȚIONAL DIN 29 MARTIE 1923)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 133. — Se ratifică decretele-legi : Nr. 3.902 din 29 Decembrie 1918, publicat în Monitorul Oficial Nr. 223 din 30 Decembrie 1918, privitor la acordarea drepturilor cetățenești ; Nr. 2.085 din 22 Mai 1919, publicat în Monitorul Oficial nr. 33 din 28 Mai 1919 și Nr. 3.464 din 12 August 1919, publicat în Monitorul Oficial Nr. 93 din 13 August 1919, privitoare la încetățenirea evreilor cari locuiau în Vechiul Regat.

De asemenea se ratifică și toate decretele-legi de încetățenire individuală, cari s'au făcut înaintea decretelor specificate mai sus.

Evreii, locuitori din Vechiul Regat, cari nu-și vor fi regulat încetățenirea în termenul prevăzut de decretul-lege Nr. 3.464 din 12 August 1919, vor putea face declarațiunile de încetățenire conform decretului-lege Nr. 2.085 din 22 Mai 1919, în termen de trei luni dela promulgarea acestei Constituțiuni.

V. DECRETUL-LEGE Nr. 169 DIN 21 IANUARIE
1938, PENTRU REVIZUIREA CETĂŢENIILOR

(*Monit. Oficial Nr. 18 din 22 Ianuarie 1938*)

CAROL al II-lea,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege
al României ;

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului președintelui Consiliului No-
stru de Miniștri și ministrul Nostru secretar de Stat
la Departamentul Justiției, Nr. 4.500 din 1938 ;

In baza dispozițiilor art. 14 din legea Nr. 137 din
1937, și sub rezerva ratificării ulterioare a corpurilor
legiuitoare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am decretat și decretăm :

Revizuirea cetățeniei. — Principiul revizuirii

Art. 1. — Se vor revizui înscrierile în registrele de
naționalitate, cum și înscrierile în registrele privi-
toare la acordarea drepturilor cetățenești.

Revizuirea se va face după procedura prevăzută
de această lege.

Art. 2. — Instanțele competente să facă revizuirea
sunt :

1. Judecătoria, pentru înscrierile făcute în re-
gistrul de naționalitate, înscrieri asupra cărora nu a
intervenit o hotărîre a Comisiunii de apel, pentru
constatarea naționalității sau a unei instanțe judecă-
toarești.

2. Aceleași instanțe pentru înscrierile făcute în re-

gistrelle privitoare la acordarea drepturilor cetățenești.

3. Tribunalele, pentru înscrierile ce au fost ordonate de comisiunile de apel pentru constatarea naționalității române, sau de o instanță judecătorească.

Competința instanței este determinată de locul unde cel supus revizuirii este înscris în registre. În orașele reședințe de tribunal, președintele tribunalului va împărți între judecătorii pe cei înscriși în registre, urmându-se ordinea alfabetică a înscrierii.

Art. 3. — Judecata va urma în camera de consiliu, în orele de după amiază la judecătorii și în afară de orele fixate pentru judecata celorlalte cauze, la tribunale și Curți.

Tribunalul, în primă instanță se va constitui cu judecător unic

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În recurs, instanța de judecată se va constitui în complet de 3 judecători, hotărârile fiind luate cu majoritate.

Ministerul public, atât la tribunal, cât și la Curtea de Apel, va pune concluziuni.

Art. 4. — Revizuirea celor prevăzuți de art. 2, punctul 1 și 2, se va face din oficiu, iar revizuirea celor prevăzuți de punctul 3, numai la cererea Ministerului public.

Revizuirea înscrierilor în registrele de naționalitate

Art. 5. — În termen de 30 zile dela publicarea acestei legi în Monitorul Oficial, primarii comunelor vor întocmi un tablou al evreilor înscriși în registrele

de naționalitate al comunei. Inscrierea făcută în temeiul unei hotărâri a comisiunii de apel sau a unei hotărâri judecătorești, va fi menționată în tablou.

O copie a tabloului va fi afișată pe tabla de afișaj a primăriei, iar alta va fi trimisă judecătoriei.

Afișarea va fi adusă la cunoștința publică prin bătăie de tobă și alte mijloace de încunoștințare publică.

Art. 6. — În termen de 20 zile dela afișare, toți cei trecuți în tablou sau moștenitorii lor, care prin faptul înscrierii autorului beneficiază de cetățenia română, vor depune judecătoriei actele doveditoare a înnunirii condițiilor prevăzute de art. 56, punctele 1, 2, 5 și 6 și art. 60 din legea Nr. 28—1924 (legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Domiciliul părinților, pentru persoanele prevăzute de art. 56, nr. 6 din legea Nr. 28—1924, se constată pentru : Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sarmar și Maramureș, prin indigenatul (apartanența) comunal, iar pentru Basarabia, prin domiciliul administrativ.

Apertanența (indigenatul) se va socoti dobândită potrivit regulelor în vigoare la 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918, iar domiciliul administrativ va fi dovedit potrivit regulelor în vigoare la 27 Martie (9 Aprilie) 1918.

În cererea de depunere se va arăta domiciliul petiționarului : dacă acesta domiciliază în afară de circumscripțiunea judecătoriei, se va face alegere de domiciliu în acea circumscripțiune.

Art. 7. — La cererea celui supus revizuirii, sau a moștenitorului său dacă cel înscris este mort, judecătoria îi poate acorda o singură prelungire de 20 zile pentru depunerea actelor

Nedepunerea actelor în termenul fixat de articolul precedent sau în termenul acordat de instanță, este socotită ca o recunoaștere a neîndeplinirii condițiilor legale pentru dobândirea de plin drept a naționalității române.

Art. 8. — Judecătorul examinând actele depuse, va putea ordona cercetări pentru stabilirea temeiniciei arățărilor din actele depuse.

Cercetarea se va face prin organele administrative și cele ale poliției judiciare.

Autoritățile sunt îndatorate să dea cât mai neîntârziat lămuririle ce li se vor cere.

Art. 9. — După expirarea termenelor pentru depunerea actelor, eventual după ce s'au făcut cercetările prevăzute de art. 8, judecătoria va cerceta fără citarea părților, dacă cel înscris întrunește condițiunile pentru dobândirea de plin drept a naționalității române.

Art. 10. — Dacă din actele aflate la dosar, se constată că sunt întrunite condițiunile cerute de art. 6, judecătoria va ordona închiderea procedurii.

Incheierea se va comunica în copie primăriei, parchetului tribunalului și persoanei interesate, la domiciliul arătat la art. 6.

Art. 11. — Impotriva încheiereii, ordonând închiderea procedurii, Ministerul public, poate face recurs, în termen de 15 zile dela comunicare.

Recursul se judecă cu citarea celui înscris.

Dispozițiunile art. 15, alin. 2; art. 16, alin. 1 și 2 și art. 1, alin. 3, 4 și 5, sunt aplicabile și recursului făcut de Ministerul public.

Art. 12. — Dacă în sprijinul înscrierii făcute nu s'a depus niciun act, sau dacă, din actele aflate la dosar, se constată că cel înscris nu întrunea condițiunile cerute de lege pentru dobândirea de plin drept a naționalității române, judecătoria va ordona ștergerea din registre, înscrierea socotindu-se a fi fost făcută prin fraudă.

Incheierea judecătoriei este executorie. Ea se va comunica celui interesat la domiciliul arătat la art. 6, Ministerul de Interne și primăriei comunei unde înscrierea a fost făcută. Primăria va opera ștergerea din registru, făcând mențiune de numărul și data hotărîrii care a ordonat-o.

Art. 13. — Dacă cel interesat nu a arătat prin cerere domiciliul său, ori dacă domiciliind în afara circumscripției judecătoriei nu a făcut alegere de domiciliu în acea circumscripțiune, comunicarea încheierilor se socotește efectuată prin afișarea copiei încheierii la primăria unde înscrierea a fost făcută.

Art. 14. — Impotriva hotărîrii ordonând ștergerea din registru, cel interesat va putea face contestație în termen de 5 zile dela comunicare.

Prin petițiunea de contestație, contestatorul va face alegere de domiciliu în circumscripțiunea instanței, dacă o atare alegere nu a făcut prin petițiunea de depunerea actelor.

Art. 15. — Judecătoria fixând termen de judecarea

conestației va cita pe contestator la domiciliul stabilit de articolul precedent.

Citațiunea va trebui să fie comunicată contestatorului cu cel puțin 8 zile înainte de termen.

Schimbarea de domiciliu în cuprinsul circumscripțiunii judecătorei nu va fi ținută în seamă, dacă nu a fost adusă la cunoștința instanței.

În lipsă de domiciliu ales, procedura de citare se va îndeplini potrivit art. 13.

Art. 16. — La termenul fixat, contestatorul se va prezenta în persoană și poate fi asistat de avocat.

Prezența părții în instanță acoperă orice vițiu al procedurii de citare.

Dacă actele în sprijinul înscrierii făcute nu au fost depuse deodată cu contestația, contestatorul va putea obține un singur termen pentru aducerea de noi dovezi. Termenul nu poate fi mai lung de 20 zile. Contestatorul este socotit a cunoaște termenul fixat.

Art. 17. — Dacă judecătoria va constata că contestatorul întrunește condițiunile cerute de lege pentru dobândirea de plin drept a naționalității române, va anula încheierea care a ordonat ștergerea și va dispune reînscierea în registru.

Dacă contestatorul nu se prezintă judecătoria va anula contestația.

Hotărîrea judecătorei ordonând reînscierea, se va comunica parchetului tribunalului, cum și primăriei comune, unde contestatorul a fost trecut în registru, care va proceda la reînscierea în registru, făcându-se mențiune de numărul și data hotărîrii care a ordonat-o.

Art. 18. — Instanțele judecătorești, nu vor putea suspenda executarea încheierii care a ordonat ștergerea din registrul de naționalitate.

Art. 19. — Impotriva hotărîrii dată asupra contestației, contestatorul și Ministerul public, pot face recurs.

Termenul de recurs este de 5 zile pentru contestator și de 15 zile, pentru Ministerul public. El curge dela pronunțare pentru contestator și dela comunicare pentru Ministerul public.

Recursul se declară la instanța care a dat hotărîrea.

În termen de 5 zile, dela depunerea recursului, judecătoria îl va trimite tribunalului, împreună cu dosarul.

Dacă tribunalul, găsește întemeiate motivele de recurs va evoca fondul

Dispozițiunile art 15, 16 alin. 1 și 2, sunt aplicabile și procedurii înaintea tribunalului.

Art. 20. — Chiar dacă condițiunile cerute pentru dobândirea de plin drept a naționalității române sunt întrunite, judecătoria va putea ordona ștergerea din registre dacă se constată că cel înscris a pierdut naționalitatea română, pentru una din cauzele prevăzute de art. 36, 37 și 38 din legea Nr. 28 din 1924¹⁾.

Art. 21. — Se vor putea revizui înscrierile în registrele de naționalitate ale persoanelor, intrând în prevederile art. 2, punctul 1, chiar înainte de expirarea termenului prevăzut de art. 5.

---

1) Legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Revizuirea se va ordona în urma unui denunț sau a cererii unei autorități administrative. Instanța va invita pe cel supus reviziurii ca în termen de 20 zile, socotit dela comunicare, să depună actele cerute de art. 6. Cercetările prevăzute de art. 8 vor putea fi întreprinse chiar înainte de depunerea actelor.

Dispozițiunile art. 6, alin. ultim, art. 7—20, inclusiv, se vor aplica și în acest caz.

Revizuirea înscrierilor în registrele privitoare la acordarea drepturilor cetățenești

Art. 22. — Persoanele înscrise în registrele privitoare la evreii cărora li s'a acordat drepturi cetățenești, sunt obligate ca în termen de 20 zile dela publicarea în Monitorul Oficial a acestei legi, să depună instanței judecătorești, în registrele căreia declarațiunea de cetățenie este înscrisă, următoarele acte :

1. Actul de naștere.

2. Actul doveditor că părinții celui ce a făcut declarațiunea au locuit în țară, în cazul când nașterea acestuia a avut loc în străinătate.

3. Actul doveditor că nu a fost supus al unui Stat străin.

4. Actul doveditor a satisfacerii legii recrutării, sau cel doveditor al mobilizării în una din campaniile după 1913.

5. Alte acte doveditoare a uneia din situațiunile care, potrivit art. 1 din decretul-lege Nr. 2.085 din 1919, au îndrituit acordarea drepturilor cetățenești.

Dacă cel înscris în registre este mort, obligațiunea

depunerii o are moștenitorul său, căruia înscrierea în registre îi folosește.

Dispozițiunile art. 6, alin. ultim, sunt aplicabile și celor înscrisi în registrele privitoare la acordarea drepturilor cetățenești.

Art. 23. — În termen de 10 zile dela publicarea acestei legi, președinții tribunalelor, vor face repartitia prevăzută de art. 2, alin. ultim, partea finală, și vor întocmi tablouri de cei înscrisi în registrele alfabetice, trimițându-le judecătorilor.

Modul repartițiunii, va fi adus la cunoștință publică, prin afișare pe tabela de afișaj a instanței.

Tribunalul va trimite fără întârziere judecătorilor competente actele ce vor fi depuse potrivit art. 22.

Dispozițiunile art. 7—20 inclusiv, sunt aplicabile și revizuirii înscrierilor în registrele privitoare la acordarea drepturilor cetățenești.

Revizuirea înscrierilor făcute în temeiul unor hotărîri a comisiunilor de apel sau a unei hotărîri judecătorești

Art. 24. — Parchetul tribunalului, informat fiind că o înscriere în registrul de naționalitate a fost făcută prin fraudă, va cere dosarul înscrierii dela instanță unde se găsește și va întreprinde cercetări pentru stabilirea temeiniciei ei.

Art. 25. — Dacă în urma cercetării întreprinse, se stabilește că cel înscris nu era în situațiunea de a dobândi de plin drept naționalitatea română, și dacă obținerea înscrierii este rezultatul unei fraude sau

erori, parchetul va cere tribunalului să ordone ștergerea din registru.

Tribunalul, va fixa termēn de cercetare, citind pe cel înscris în liste.

Dispozițiunile art. 15, alin. 2 și art. 16, se vor aplica și în acest caz. Dacă domiciliul celui înscris este necunoscut, procedura de citare se va îndeplini, potrivit art. 13.

Art. 26. — Tribunalul, constatând că înscrierea în registru era întemeiată pe fraudă, ori eroare, sau că cel înscris a pierdut naționalitatea română, pentru una din cauzele arătate de art. 20, va ordona ștergerea din registre, iar în caz contrar, va respinge cererea de revizuire.

Cluj / Central University Library Cluj

Dispozițiunile art. 12, alin. 2, art. 10, alin. ultim și art. 18 sunt aplicabile și hotărîrilor de revizuirea înscrierilor în temeiul unei hotărîri a comisiunilor de apel sau a unei hotărîri judecătorești.

Art. 27. — În termen de 5 zile dela pronunțare cel interesat și ministerul public vor putea face recurs.

Recursul se declară la tribunal; tribunalul, după aducerea la îndeplinire a prevederilor art. 12, alin. 2, va trimite recursul împreună cu dosarul Curții de apel în maximum 5 zile dela declararea lui.

Prin petițiunea de recurs, recurentul este obligat să facă alegere de domiciliu în circumscripția tribunalului.

Dispozițiunile art. 19, alin. ultim și penultim, sunt aplicabile și recursului înaintea Curții de Apel.

Inscrieri ulterioare în registrele de naționalitate

Art. 28. — Avizul prevăzut de art. 67 al legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române, se va da de judecătoria locului unde înscrierea în registre ar urma să fie făcută.

Judecătoria înainte de a da avizul poate cere informații organelor administrative care sunt obligate să răspundă neîntârziat.

Art. 29. — Incheierea primăriei dată asupra cererii de înscriere se va comunica petiționarului, parchetului tribunalului și Ministerului de Interne.

Termenul de apel curge dela comunicare.

Art. 30. — Apelul se va judeca în Camera de consiliu cu citarea petiționarului și a Ministerului de Interne.

Ministerul public va pune concluziuni.

Art. 31. — Termenul de recurs curge dela pronunțare.

Art. 32. — Ministerul Justiției va trimite judecătorilor. dosarele cererilor de înscriere ulterioare în registrele de naționalitate, ce se găsesc la minister.

Dispozițiuni finale

Art. 33. — Comisiunile de apel pentru constatarea naționalității române se desființează.

Apelurile pendinte înaintea acestor comisiuni vor fi judecate de Curtea de apel de pe lângă care a funcționat comisiunea. Curtea se va constitui cu reprezentantul Ministerului public.

Art. 34. — Părţile vor fi citate înaintea Curţii de apel.

Art. 35. — Recursul împotriva hotărîrii Curţii de apel se va declara la grefa Curţii, în termen de 20 zile libere dela pronunţare.

Art. 36. — Arhiva desfiinţatelor comisiuni va fi predată Curţilor de apel pe lângă care comisiunea a funcţionat.

Prim-preşedintele Curţii va repartiza apelurile pendinte între secţiunile Curţii.

Art. 37. — Intreaga procedură în materie de revizuirea înscrierilor şi de înscrieri în listele de naţionalitate, se va urma din oficiu.

Citaţiunile şi orice acte ce urmează a fi comunicate se vor emite de grefa instanţei. Inmânarea actelor de procedură se va face prin agenţii administrativi.

Cererile şi actele procedurale sunt scutite de timbru, impozit, timbrul de aviaţie şi timbrul judiciar.

Art. 38. — Toate termenele prevăzute de această lege se vor socoti pe zile libere.

Art. 39. — Persoanele intrând în prevederile acestei legi, vor fi şterse din listele electorale.

Art. 40. — Un regulament va desvolta principiile acestei legi.

Dat în Bucureşti la 21 Ian. 1938.

D. L. Nr. 169.

Preşed. Cons. de miniştri, Octavian Goga.

VI. EXPUNEREA DE MOTIVE LA DECRET LEGE Nr. 169/1938 PRIVITOR LA REVIZUIREA CETĂ- ȚENIEI EVREILOR DIN 21 IANUARIE 1938

Domnilor Miniștri,

Naționalitatea română a fost acordată evreilor pe trei căi :

1. Prin naturalizare individuală.
2. Prin naturalizare în bloc.
3. de plin drept, prin unire (înscriere în listele de naționalitate în teritoriile unite).

Naturalizarea individuală s'a acordat până la 1923 pe cale de lege. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dela noua Constituție ea s'a acordat prin jurnal al Consiliului de miniștri, în urma avizului dat de comisiune compusă din prim-președintele și președinții Curții de apel din București, comisiune care are menirea să cerceteze dacă condițiunile cerute de lege pentru ca cetățenia română să poată fi acordată, sunt îndeplinite de petiționar.

Dela intrarea în vigoare a noii Constituții și până la sfârșitul anului 1937, s'a acordat naturalizarea la un număr de 3.772 străini, dintre care evrei 628, deci în proporția de 18 la sută.

Naturalizarea în bloc s'a acordat numai evreilor din Vechiul Regat.

Prin decretul-lege nr. 3902 din 29 Decembrie 1918, cetățenia română s'a acordat celor ce sunt născuți în țară și nu au fost supuși niciunui Stat străin. Chiar fără îndeplinirea acestor condițiuni s'a acordat

cetățenia română celor ce au fost mobilizați în vremea din campaniile dela 1913 încoace.

Pentru recunoașterea cetățeniei, cei interesați trebuiau a face în un anumit termen cereri judecătoreștilor sau tribunalelor și să depună acte din care să reiasă că întrunesc condițiunile cerute de lege pentru acordarea cetățeniei. Instanța se pronunță asupra cererii, admitând-o numai dacă dovada întrunirii condițiunilor era făcută.

Legea stabilea mijloace de atac a hotărîrilor.

A intervenit însă decretul-lege nr. 2085 din 22 Mai 1919, care a înlocuit cererea de recunoaștere a drepturilor cetățenești prin o declarațiune de opțiune, ce cel îndrituit trebuia să facă tribunalului domiciliului în orașele reședință de județ, sau judecătoriei domiciliului în celelalte, declarațiune ce nu trebuia sprijinită pe niciun act doveditor. Prin facerea declarațiunii declarantul dobânda calitatea de cetățen român

Este drept că art. IV din ultimul decret-lege dădea parchetului posibilitatea verificării afirmațiunilor din declarațiune și prevedea sancțiunea pierderii calității de cetățean a celui ce a făcut declarațiune false, dar în fapt controlul nu a putut fi exercitat.

Inscrierea în listele de naționalitate s'a făcut în temeiul legii din 1924. Ea privește pe toți cei cari prin faptul unirii au dobândit de plin drept naționalitatea română.

Autoritățile comunale erau îndrituite să întocmească — din oficiu — tablouri de locuitorii comu-

nei care de **plin drept** au dobândit naționalitatea română.

Dobândirea naționalității române în teritoriile alipite

Potrivit legii din 1924 au dobândit de plin drept naționalitatea română :

1. Toți locuitorii din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, care aveau indigenatul (apartenența) la 18 Noembrie/1 Decembrie 1918.

2. Locuitorii din Basarabia, supuși ruși, care la data de 27 Martie/9 Aprilie 1918, aveau domiciliul administrativ după legile în vigoare, în Basarabia.

3. Persoanele originare din Bucovina, Transilvania, Banat, Sătmar, Crișana și Maramureș, domiciliat la data unirii în Vechiul Regat, întrucât posedau indigenatul (apartenența, apartenența sau competența) într'una din comunele din teritoriile menționate.

4. Persoanele care la data unirii, deși nedomiciliate în vreuna din comunele din Bucovina, Basarabia, Transilvania, Crișana și Maramureș, erau însă născute în acele comune din părinți domiciliați acolo.

Domiciliul părinților se constată, pentru Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, prin indigenatul comunal, iar pentru Basarabia prin domiciliul administrativ.

Tratatele de pace și după ele legea din 1924 nu a recunoscut dobândită de plin drept naționalitatea română, tuturor locuitorilor, ci chiar pentru foștii

supuși ai monarhiei Austro-Ungare ori Ruse, numai acelor care aveau **dobândită la data unirii apartenența** (indigenatul) în Transilvania ori Bucovina, **domiciliul administrativ în Basarabia.**

Inscrierea în registrele de naționalitate ordonată de legea din 1924, urmărea recensământul celor ce de plin drept, prin faptul unirii, au devenit cetățeni români. Inscrierea în registrele de naționalitate nu creia un drept preexistent, drept pe care cei înscrși trebuiau să-l fi avut **dobândit la data unirii.**

Invazia evreilor după unire

În intervalul ce s'a scurs dela data unirii (1918) și până la întocmirea registrelor de naționalitate (1924—1925), în populațiunea țării s'au întâmplat schimbări. Din țări vecine și chiar mai de departe s'au stabilit în țară supuși ai fostului imperiu austro-ungar sau ai fostului imperiu rus. A fost un adevărat exod.

Când în 1924 s'au întocmit din oficiu listele celor ce de plin drept au dobândit naționalitatea română, primăriile, fie din neștiință, fie cu rea credință, au trecut în listele ce întocmeau nu numai pe cei ce aveau dobândită de drept naționalitatea, dar și pe cei care nu aveau vreo legătură cu pământul țării românești, nici chiar acea legătură rezultând din indigenat sau domiciliul administrativ.

Vigilența pusă de organele administrative care au verificat trecerile făcute în liste, nu a fost îndestulătoare, pentru a împiedica înscrierea în registrele de

naționalitate a celor care nu aveau dobândită deplin drept naționalitatea română, iar astăzi întemeiați pe registrele de naționalitate, acești nechemați se prevalează de naționalitate română.

Cum mai sus am arătat, înscrierea în registrele de naționalitate nu este constitutivă de drepturi; registrele sunt presupuse a constata o situațiune preexistentă. A controla dacă cei înscriși în liste nu au ajuns la încriere decât tăcând intenționat asupra situațiunii ce potrivit tratatelor au legii aveau, ori inducând în eroare prin fraudă pe cei chemați a întocmi listele de naționalitate, nu înseamnă a ridica drepturi dobândite și nici nu atinge autoritatea lucrului judecat, întrucât nimic nu poate fi dobândit, când se întemeiază pe fraudă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Principiul revizuirii

Proiectul ce supun deliberațiunii dv. pune principiul revizuirii înscrierilor în registrul de naționalitate, stabilește procedura de urmat și distinge de o parte înscrierile ce s'au făcut din oficiu de către autoritățile administrative, iar de alta cele făcute prin hotărârile comisiunilor de apel ce au funcționat pe lângă fiecare Curte de apel, sau prin hotărâri judecătorești. Dacă în ce privește înscrierile făcute din oficiu, care nu se întemeiază pe nicio dovadă, sarcina dovezii îndepliniri condițiunilor legii este pusă în sarcina celui ce a fost înscris, pentru cel înscris în temeiul unei hotărâri judecătorești, proiectul respectuos de o atare hotărâre, lasă în sarcina ministe-

rului public dovada fraudei, dovada neîndeplinirii condițiunilor prevăzute de lege.

Supportul legal al cetățeniei române — înscrierea în registru — dispărând, cel care se află în această situațiune nu se mai poate prevala cu o cetățenie pe care nu a putut-o dobândi.

Am arătat, că drepturi cetățenești evreilor pământeni au început prin a fi acordate celor ce dovedesc că sunt născuți în țară și că nu au fost supuși unui Stat străin, pentru a sfârși prin a fi crezuți pe cuvânt adică prin acordarea drepturilor cetățenești pe bază de simple declarațiuni.

Insuși decretul lege din 1919 dădea posibilitatea revenirii asupra unei cetățenii recunoscute, dar care se întemeia pe o falsă declarațiune. Procedura ce decretul-lege din 1919 pune la îndemână pentru a-jungerea acestui cop era însă astfel concepută încât nu putea duce la rezultatul pentru care dispozițiunea fusese introdusă : din moment ce declarantul nu era ținut să aducă niciun act în sprijinul declarațiunii făcute, nici chiar actul care ar fi stabilit identitatea, cercetările parchetului ar fi fost dintru început sortite să nu isbutească.

Vor fi verificate și cetățeniile recunoscute

Proiectul nu ridică cetățenia recunoscută celor tre-
cuți în registrele tribunalelor sau ale judecătoriilor ;
el le pune numai obligațiunea de a aduce acte din
care să se constate că se găsesc în condițiunile în

care legea le acordă deplinătatea drepturilor cetățenești.

Este dela sine înțeles că ceea ce prin chiar decretul-lege s'a recunoscut Ministerului public, adică dreptul de a întreprinde cercetări pentru stabilirea adevărului sau neadevărului declarațiilor făcute, rămâne dobândit, iar dacă se constată că declarațiile ce au făcut sunt inexacte, ca unele ce nu au putut fi dovedite nici chiar de autorul lor, dreptul cetățenesc recunoscut dispăre.

Legea din 1924 dădea posibilitatea unei înscrieri ulterioare în registrele de naționalitate, dacă în timpul alcătuirii listelor cel îndrituit a lipsit dela domiciliu. Cererea urma a se adresa primăriei, împotriva încheierii dată, petiționarul putând face apel la tribunal și eventual recurs la Curtea de Casație.

Cererile de înscriere nu erau mărginite de nici un termen, însă legea modificatoare din 1928 și legi posteroare au fixate un termen în care aceste cereri urmau a fi introduse, termen ce a expirat la 1 Septembrie 1933. Pe de altă parte legea din 1928 a prevăzut că primăriile cărora cererile de înscriere ce adresau trebuiau să ia în prim rând avizul Ministerului Justiției, aviz căruia urma a se conforma.

Datorită acestei proceduri, ministerul a fost sesizat din 1928 și până în 1937, să-și dea avizul asupra 53.716 cereri. Din acestea așteaptă încă soluționarea, cu toate măsurile de grăbirea lucrărilor ce s'au luat, 20.883 cereri.

Față de această situațiune și pentru a lămuri cât mai în grabă starea de incertitudine în care se gă-

sesc cei ce au făcut cereri de înscriere, proiectul trece în competența judecătorilor dreptul de a-și da avizul asupra cererilor de înscriere, menținând toate celelalte dispozițiuni ale legii din 1924, cu modificarea din 1928.

Incetarea comisiunilor de apel

Legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române a instituit pentru cercetarea apelurilor făcute împotriva înscrierii sau neînscrierii în listele de naționalitate a celor care de plin drept au devenit, prin faptul unirii, cetățeni români, comisiuni pe lângă fiecare Curte de apel din ținuturile unite, comisiuni compuse din: un consilier al Curții de apel respective și doi delegați ai ministerului de interne.

Comisiunile au funcționat dela 1924 și cum reese din înseși atribuțiunile ce s'au dat lor, aveau caracter vremelnic.

Cu excepțiunea comisiunilor ce au funcționat pe lângă două Curți de apel, care și-au depășit chiar competența, toate celelalte comisiuni și-au terminat misiunea.

Pentru a pune capăt acestei stări de lucruri, proiectul prevede încetarea funcționării comisiunilor de apel, apelurile ce se vor găsi pendinte la dat intrării în vigoare a legii urmând a fi judecate de Curți de apel pe lângă care comisiunea a funcționat.

Competința Curții este mărginită la judecarea apelurilor introduse la comisiunile de apel; ea nu poate fi sesizată cu noi apeluri.

Regulamentul privitor la constatarea naționalității române prevede, în art. 45, că în regulă generală părțile nu se vor cita înaintea comisiei de apel, instanța putând însă a le chema atunci când socotește necesar. Urmând regula generală admisă pentru instanțele judecătorești, proiectul intervertește sistemul, prevăzând că înaintea Curții de apel părțile vor fi citate.

Dacă sunteți de acord cu principiile ce stau la baza proiectului ce am supus deliberațiunii dv., vă rog a mă autoriza să-l supun Majestății Sale Regelui, sub forma unui decret-lege.

Ministrul justiției, **V. Rădulescu-Mehedinți.**

(*Monit. Oficial Nr. 18 din 22 Ianuarie 1938*)

2. Reglementarea situației juridice a evreilor din România

I. D. LEGE Nr. 2650 DIN 8.VIII.1940

(*Monit. Oficial Nr. 183 din 9.VIII.1940*)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 1. — Situația juridică a evreilor este statornicită în condițiunile acestui decret cu putere de lege.

Art. 2. — Sunt socotiți evrei în înțelesul acestui decret cu putere de lege :

- a) cei de religie mozaică ;
- b) cei născuți din părinți de religie mozaică ;
- c) creștinii născuți din părinți din religie mozaică nebotezați ;
- d) creștinii născuți din mamă creștină și tată de religie mozaică, nebotezat ;
- e) cei născuți din mamă de religie mozaică afară din căsătorie ;
- f) femeile intrând în aliniatele premergătoare, căsătorite cu creștinii, dacă au trecut la creștinism cel mai târziu un an înainte de înființarea Partidului Națiunii.

Evreii de sânge, atei, sunt socotiți evrei în sensul acestui decret cu putere de lege.

Trecerea la creștinism a celor de religie mozaică, după punerea în aplicare a decretului, nu schimbă calitatea de evreu astfel cum este satornicită de acest decret cu putere de lege.

Cei ce fac parte, la publicarea prezentului decret cu putere de lege, din comunitățile religioase evrești sunt socotiți de religie mozaică.

Categoriile de evrei

Art. 3. — Evreii se împart, în cece privește starea lor juridică, în trei categorii, numite în acest decret cu putere de lege: categoria 1-a, categoria 2-a și categoria 3-a.

Art. 4. — Categoria I-a este alcătuită din evreii veniți în România după 30 Decembrie 1918.

Art. 5. — Categoria 2-a în înțelesul acestui decret cu putere de lege, este alcătuit din:

a) cei ce au căpătat naturalizarea, prin lege individuală sau dispozițiune legală individuală, până la 30 Decembrie 1918 ;

b) cei ce au dobândit naturalizarea, în mod efectiv, în temeiul art. 7, pag. 2, lit. e din Constituția modificată la 1879, servind Țara su Drapel, în timpul războiului pentru independență ;

c) cei ce, locuind în Dobrogea, au dobândit naturalizarea în temeiul art. 133 adițional al Constituției din 1879, art. 4 al legii din 9 Martie 1880, în temeiul

legei din 19 Aprilie 1909, din 14 Aprilie 1910 și 3 Martie 1912 ;

d) cei ce au luptat, în linia de foc, în războaiele României, pentru România cu excepția celor dispăruți sau trecuți în teritoriul ocupat ;

e) cei răniți, decorați, citați cu ordin pentru acte de bravură în timpul războiului ;

f) urmașii celor morți în războaiele României și urmașii celor cuprinși în aliniatele precedente.

Art. 6. — Categoria 3-a este alcătuită din evreii cari nu fac parte din categoriile 1-a și a 2-a.

Interdecții

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 7. — Evreii prevăzuți în categoria 1-a și a 3-a nu pot fi :

a) funcționari publici, de orice fel, cu și fără salariu și colaboratori diverși la activitatea serviciilor publice ;

b) membrii în profesiunile cari au prin natura lor, legătură directă cu autoritățile publice, avocați, experți și alte îndeltniciri asemănătoare ;

c) membrii în consiliile de administrație ale întreprinderilor de orice natură, publice și particulare ;

d) comercianți în comunele rurale ;

e) comercianți de băuturi alcoolice și deținători de monopoluri, cu orice titlu ;

f) tutori sau curatori ai incapabililor cari sunt de religie creștină ;

g) militari ;

h) exploatatori sau închirietori de cinematograf, editori de cărți, ziare și reviste românești, colportori de imprimate românești și deținătorii oricăror mijloace de propagandă națională românească;

i) conducători, membrii și jucători în asociațiile sportive naționale;

j) oameni de serviciu în instituțiile publice;

Art. 8. — Evreii prevăzuți la categoria 1-a vor putea exercita îndeletnicirile și profesiunile libere în limitele ce se vor arăta printr'un jurnal al Consiliului de miniștri. Aceștia nu pot candida și nu pot fi aleși în consiliile și comitetele conducătoare ale îndeletnicirilor și profesiunilor libere organizate prin legi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Evreii prevăzuți în categoria 3-a pot să practice orice îndeletniciri, profesii și activități, în afară de excepțiile acestui decret cu putere de lege, pentru această categorie, prevăzute în art. 7, 10, 11, 13.

Art. 9. — Drepturile legalmente dobândite ale evreilor din categoria 2-a se mențin, cu excepțiile cuprinse în art 11 și 13. Cei cari nu sunt funcționari publici la data publicării decretului, nu pot dobândi, în viitor vreo funcțiune publică.

Obligațiunile militare

Art. 10. — Obligațiunile militare fiind obligațiuni de onoare, se transformă în virtutea acestui decret cu putere de lege, pentru evreii din România, din categoria 1-a și a 3-a, fie în obligațiune fiscală statornicită în limitele ce se vor reglementa după pu-

terile materiale ale fiecărui evreu și după considerațiunea dacă a făcut sau nu serviciul militar; fie în obligațiune de muncă, potrivit nevoilor Statului și instituțiilor publice, la muncile de interes obștesc, după capacitatea și situația fiecăruia.

Evreii din categoria 2-a nu pot fi militari de carieră.

Ministerul apărării naționale este autorizat să desvolte aceste norme de ordine publică și să statornicească condițiile aplicării lor, printr'un regulament de administrație publică generală. Ministerul de Finanțe, prin lege, va stabili condițiile de aplicare ale obligațiunii fiscale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Evreii nu pot avea proprietăți rurale

Art. 11. — Evreii, aparținând oricărei categorii, nu pot dobândi proprietăți rurale în România.

Ministerul de agricultură este autorizat să precedeze potrivit art 16 și 27, al. 4 din legea constituțională a normelor legale în vigoare, și a regulamentului de administrație publică generală, pe care este autorizat să-l întocmească, la exproprierea pentru cauză de utilitate publică a proprietăților rurale de orice fel, în interesul național urmărit de acest decret cu putere de lege. Evreii aparținând oricărei categorii pot vinde proprietățile lor rurale românilor de sânge, cu exercitarea dreptului de preemțiune pentru ministerul de agricultură.

Evreii aparținând oricărei categorii, nu pot dobândi, în viitor, întreprinderi industriale rurale.

Nulitatea este de ordine publică absolută și poate fi cerută chiar de ministerul public. Ministerul de agricultură poate expropria bunul vândut sau donat plătind vânzătorului prețul ce se va fixa prin justiție sau prețul vânzării dacă acesta este inferior justului preț.

Dacă imobilul rural se dobândește pe cale testamentară, dobânditorul este obligat să lichideze în termen de 6 luni dela deschiderea succesiunii, altminterlea el va fi lichidat judecătorește.

Administrarea bunului se va face prin justiție.

Art. 12. — Prevederile art. 7, lit. h. vor putea fi dezvoltate printr'un regulament de administrație publică întocmit de ministerele competente.

Interdicții civile

Art. 13. — Se poate ridica atributul puterii părintești, asupra copilului său creștin, tatălui evreu, dacă se constată pe cale judecătorească, că acesta dă copilului său creștin, o educațiune protivnică principiilor religioase sau naționale.

Instanța va fi investită prin cererea ministerului publică.

Art. 14. — Evreii, de orice categorie, nu pot dobândi nume românești. Actele de atribuire, protivnice acestei dispozițiuni, sunt nule. Cei ce încearcă să dobândească și cei ce vor dobândi nume românești

se vor pedepsi în condițiunile acestui decret cu putere de lege.

Art. 15. — Dispozițiuni legale speciale vor reglementa regimul învățământului primar, secundar, profesional și superior al evreilor din România, în limitele art. 10 și 21 din legea constituțională dela 27 Februarie 1938.

Regimul cultului mozaic rămâne sub protecția normelor constituționale și a legilor de aplicare.

Aplicarea decretului lege

Art. 16. — Dispozițiunile acestui decret cu putere de lege se aplică, în afară de norme legale protivnice, în felul următor:

a) Autoritățile și instituțiile publice vor îndepărta pe cei cari ocupă, contrar acestor prevederi, funcțiuni publice, în termen de 3 luni dela publicarea decretului cu putere de lege;

b) cei ce, la data publicării acestui decret cu putere de lege, exercită activități reglementate de acest decret, sunt îndatorați în termen de șase luni să lichideze lucrările și drepturile lor; se respectă contractele în curs de executare;

c) cei ce exercită activități economice și sociale de orice fel, oprite de acest decret, vor fi concediați în termen de 6 luni dela data publicării decretului cu putere de lege; acest termen poate fi prelungit, în caz de nevoie vădită pentru interesul economiei naționale și generale, prin jurnalul motivat al Consiliului de miniștri.

Drepturile patrimoniale

Art. 17. — — Drepturile patrimoniale, legalmente dobândite se respectă.

Art. 18. — Aplicarea dispozițiilor cuprinse în art. 16, lit. a, b și c, se va face de instituțiile publice de care depinde cel interesat, activitatea pe care o practică, sau dreptul ce deține.

Art. 19. — Cei interesați care se află în îndoială în privința calității de evreu în sensul decretului și a categoriei din care fac parte, pot îndrepta cerere provocatorie directă Curții administrative, în circumscripția căreia are locuința, în termen de 3 luni dela publicarea acestui decret cu putere de lege.

Condițiile de judecată și căile de atac sunt cele prevăzute de legea organică a Curților administrative, pot face apel și recurs, pe lângă părțile interesate și Consilierii însărcinați cu atribuțiunile de acuzare potrivit art. 4 și 12 din decretul-lege Nr. 2.573 din 31 Iulie 1940.

Acțiunea provocatorie, directă, nu împiedică pe conducătorii întreprinderilor sau instituțiile de orice natură să facă, în termenul arătat în art. 14, aplicațiunea prevederilor acestui decret cu putere de lege și deîndată.

Art. 20. — Cei lezați, în drepturile lor, prin actele de aplicare ale acestui decret, de către autoritățile publice sau persoane îndrituite la aceasta, au deschis calea de atac înaintea instanțelor de contencios administrativ, potrivit legii speciale sau înaintea instanțelor de jurisdicție specială.

Art. 21. — Se vor pedepsi cu închisoare corecțională :

a) Dela una la șase luni, cei care prin ascunderea originii lor, se angajează în serviciul diferitelor instituțiuni ;

b) Dela 6 luni la un an și amendă dela 5.000 la 20.000 lei, cei care nu vor respecta dispozițiunile art. 13 ;

c) Dela 6 luni la 2 ani, cei care nu vor respecta dispozițiunile art. 8, literele : b, c, d, e, f, g, h, i și j ; dispozițiunile art. 16, alin. b) și c) și dispozițiunile art. 14 ;

d) Dela 6 luni la 2 ani cei care potrivit atribuțiilor legale fiind în drept și în măsură să împiedice călcarea acestui decret cu putere de lege, nu iau, cu știință, măsurile cuvenite ;

e) Dela 6 luni la 2 ani, persoanele interpușe și cele care împrumută numele lor, în scopul ocolirii sau împiedicării aplicării legii ;

f) Dela 6 luni la 2 ani cei care sub orice formă calcă dispozițiunile de interdicție pe care le cuprinde această lege.

Art. 22. — Tribunalul domiciliului celui pus sub învinuire este competent să aplice pedepsele prevăzute în decretul cu putere de lege, fie la cererea directă a Ministerului Public, fie la cererea directă a conducătorilor organizațiilor județene ale Partidului Națiunii, potrivit normelor de procedură penală în vigoare.

Hotărârile tribunalului se pronunță cu apel și

recurs în condițiunile și formele stabilite de codul de procedură penală Carol al II-lea.

Art. 23. — Ministerul de Justiție este autorizat să întocmească un regulament de administrație publică generală, în scopul aplicării acestui decret cu putere de lege.

Dat în București la 8 August 1940.

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri,

Inginer Ion Gigurtu

Ministrul justiției, **Ion V. Gruia**

N. 2.650.

NOTA. — Parte din dispozițiunile acestui Decret-lege au fost modificate prin alte decrete-legi ulterioare, pe care le publicăm mai departe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II. EXPUNERE DE MOTIVE LA DECRET LEGE Nr. 2650/1940 PRIVITOR LA REGLEMENTAREA SITUAȚIEI JURIDICE A EVREILOR DIN ROMÂNIA

(Monit. Oficial Nr. 183 din 9 August 1940)

Decretul-lege este însoțit de următoarea expunere de motive, raport către consiliul de miniștri, al d-lui profesor Ioan V. Gruia, ministrul justiției pe atunci.

I. — Problema evreească constituie o problemă politică, juridică și economică, în marginile Statului român autoritar și totalitar, care descifrează, prin conținutul și felul satisfacerii ei, însăși legea destinului nației. Se poate spune că prin rezolvarea acestei probleme, se statornicește dreptatea poporului român.

Statutul pe care vi-l înfățișez, reglementează pe liniile poruncilor fundamentale ale dezvoltării nației, situația juridică a evreilor din România.

Nu este un lucru fără folos să amintesc că acest statut încearcă, așezând un punct de plecare într-o lucrare pe care timpul, cu diferitele lui impulsuri și răsvrătiri, urmează s'o definească și s'o desăvârșească, o rezolvare a problemei, prin mijloacele noastre lăuntrice. Nu este deasemeni lipsit de însemnătate să amintesc că, în stadiu de acuitate a problemei evreești, acțiunea de înnoire a puterilor de viață românească care cer să iasă în larg, trebuie să izvorască îndeosebi, dintr'o ordine juridică nouă, sinceră, sprijinită pe realitățile românești.

Au fost timpuri, în țara noastră, chiar îndată după război, când problema aceasta, atât de gravă astăzi, putea să fie rezolvată, în cadrul legilor existente în acea vreme și prin măsuri administrative.

Ceeace s'a întâmplat însă, începând cu sfârșitul anului 1918, la noi, amintește, în prim rând, vremurile de odinioară a le lui Mihai Vodă Sturza când „a trecut peste țară atâta nenorocire“, deschizându-se „porțile Moldovei, jidovilor“, cum se scrie în însemnările vremii; în al doilea rând, dovedește că o vindecare numai pe calea măsurilor administrative, este neîndestulătoare și o nouă ordine legală, făcând parte dintr'un sistem, trebuie să așeze toate punctele organice de sprijin și de apărare, ale nației.

Reglementarea unitară și hotărîită a problemei evreești

Fără îndoială că reglementarea situației juridice a evreilor trebuie să fie unitară și hotărîită. Rezolvarea unitară înseamnă statornicirea unor norme de drept sub porunca unei preocupări, precise și sigure înseamnă prezența unui singur scop în toată această lucrare : înseamnă elaborarea unui sistem juridic izvorît din realitățile românești; înseamnă încă, să se cunoască din capul locului punctul de plecare și punctul de sfârșit al problemei. Prin rezolvare unitară, nu trebuie să se înțeleagă o rezolvare bruscă. Ea presupune, într'o politică temeinică și serioasă, pentru interesele mari ale țării, o succesiune de măsuri, poruncite de un singur scop: Salvarea nației.

Cine a urmărit frământările poporului român, în cursul secolului alXIX-lea în perioada următoare, domniilor regulamentare ; cine cunoaște ofisele domnești izvorîte din hotărîrea domnească de a apăra nația, își dă seama de toate silințele Domnilor noștri, în politica dusă împotriva primejdiei de înstrăinare. Este mai ales, în această vreme, un punct de plecare pentru o mișcare spirituală, la început pur formală, din punct de vedere juridic ; o mișcare spirituală care se adâncește cu vremea, desprinsă din această unică nevoie și care înseamnă, în aceste timpuri, nădejdea de așezare, a oricărei îndreptări, dealungul vremurilor de politicianism mărunt.

Realitatea românească, în materie, se rezumă, în-

tr'un procent de 10% populație evreească din populația națională totală.

În fața acestei situațiuni, fiecare român, cu dragoste de țară și neam trebuie să se pătrundă de adevărul că problema evreească trebuie rezolvată nu prin măsuri de împrumut servil, ci în marginile realităților românești.

Fără îndoială că se poate proceda la adoptarea servilă a normelor de drept din țările stăpânite de un puternic spirit de înfăptuire a unei comunități naționale pure. Dar realitățile românești, definesc porunci românești.

Aceste porunci pot fi mai incisive și ireductibile în unele materii. Jocul întâmplător la noi al expedientelor în opera de guvernare, al practicilor fără știință, fără siguranță și fără orientare, ne-ar împinge către un empirism plin de întunecare și de descurajare, care ar primejdui rezolvarea problemei însăși, interesul nației însăși.

Constituția și statul național

II. — Constituția Română din 27 Februarie 1938, statornicește în art. 1, că România este un stat național. Constituțiunea din 1923 formula, în art. 1, acelaș principiu. Din conținutul legiuirilor constituționale arătate rezultă însă că formulele acestea, identice din punct de vedere literar, se deosebesc adânc. Statul național în marginile formulei constituționale din 29 Martie 1923, rezuma o formulă fără conținut. Statul național în marginile legii consti-

tuționale din 27 Februarie 1938 rezumă o realitate: statul promovator al realităților românești, al forțelor lui autohtone. Până la această lege fundamentală, naționalismul a încercat înfrângeri continue.

Naționalismul tradițional al lui Bălcescu și Kogălniceanu, până la Unire, a fost învins de liberalism. Un naționalism importat și formal s'a substituit; printr'o anumită practică politică, naționalismului autohton. Statul național a fost în realitate statul liberal, desăvârșit după tipare străine de nevoile noastre și adoptate pe cale de împrumut. Neputrivirea între formule politice împrumutate și realitățile organice românești a făcut să izbucnească naționalismul ideologic al cărui eminent reprezentant a fost Eminescu.

De aci naționalismul evoluează către un înțeles romantic și sentimental, care se îndreaptă foarte curând în afară de izbucnirile protestatoare, către un naționalism organic.

Determinismele naționalismului, pentru România, nu se pot rezuma astăzi, numai în afirmarea unui principiu spiritual, ci la organizarea lui în adâncurile nației; la afirmarea orginiralității naționale în drumul realizărilor; la o alăturare, vie și întreagă, a politicei constructive, de particularitățile organice ale nației.

Organizarea națională. — Legea sângelui

Naționalismul trece acum, cu acest statut și în limitele legii fundamentale, dela o pură mișcare spiri-

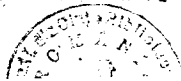
tuală și dela un militantism protestatar, la perioada de organizare. Prolegomenele mișcării naționaliste capătă drumul organic al destinului român. O nouă ordine de stat se încheagă, în marginile constituționale, cari impun legilor speciale organizarea priorității intereselor naționale; adică domnia națiunii în forțele ei creatoare și în impulsurile ei morale. Națiunea în sensul legii constituționale a devenit mai puțin o comunitate juridică sau o colectivitate politică, mai mult o comunitate spirituală și organică așezată pe legea sângelui din care izvorăște o erarhie a drepturilor politice. În această lege a sângelui, sunt cuprinse toate „posibilitățile de suflet, de spirit, de etică“

Apărarea sângelui constituie baza morală a recunoașterii drepturilor politice supreme. De altfel realitatea statului național, în formula legii constituționale din 27 Februarie 1938, se precizează prin:

- a) proclamarea legii sângelui;
- b) proclamarea principiului că națiunea română este creatoare de Stat;
- c) promovarea categoriilor funcționale, naționale, ca realități politice de bază;
- d) distincția juridică și politică între români de sânge și cetățeni români.

Statul totalitar

III. — Statul Român, autoritar în virtutea legii constituționale, devine prin legea din Iulie 1940, privitoare la organizarea Partidului Națiunii, un stat

totalitar, în sectorul politic. Evoluția aceasta nu este în contradicție cu principiile constituționale, cari cuprind în ele puțința aceasta de evoluție politică dela autoritarism la totalitarism, în funcție de necesitatea asigurării existenței poporului român. Forțele active, cari pot, prin trăinicia lor creatoare, să așeze o elită nouă din substanța de viață a tradiției istorice, a realităților românești și a noului regim, păstrează întreaga lor libertate; iar statul totalitar, în sectorul politic, înseamnă mai puțin un imperiu al libertății formale și haotice, mai mult ca o confuzie cu nația, o unire a puterilor de joc cu puterea de sus, o concentrare a energiilor lucrătoare într'o singură voință conducătoare; o libertate ordonată.

Reglementarea situației evreilor

Statutul ce vi-l prezint cuprinde reglementarea stării juridice a evreilor din România, în cele trei sectoare ale vieții publice :

- 1) spiritual ;
- 2) politic;
- 3) economic.

Această reglementare este statornică, de altfel, în limitele prevederilor constituționale.

Libertățile spirituale lăsate evreilor

1. În sectorul spiritual proiectul de decret cu putere de lege, privitor la starea juridică a evreilor din România, nu statornicește hegemonia Statului. Li-

bertatea de conștiință, absolută în sistemul Statului român, libertatea religioasă, libertatea cultului mozaic, libertatea învățământului mozaic, de toate gradele, rămân sub protecția legii constituționale.

Dacă libertatea de conștiință este absolută, libertatea cultului, a învățământului, a dreptului de asociație sunt libertăți pe care legea constituțională le garantează potrivit legilor de aplicațiune a prevederilor constituționale. Acest lucru rezultă clar din art. 10 din Constituție în cuvintele „în condițiunile statornicite de legi“ ; în partea finală a art. 19 din Constituțiune prin cuvintele : „raporturile între diferitele culte și Stat sunt de domeniul legilor speciale“ ; cum însfârșit o arată aliniatul 2 din art. 19 : „Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri, siguranței Statului“. Prin acest statut cuprins în legea constituțională însăși, viața spirituală a evreilor rămâne, nu în stare de integrare în comunitatea românească, ci în îndatorirea de respect față de comunitatea românească, pe temeiul propriei libertăți ce i se recunoaște.

Apărarea comunității românești

2) Sectorul vieții politice impune însă o reglementare specială și absolută în scopul apărării comunității românești. Viața politică se rezumă în trei funcțiuni esențiale : în aceea de alegător, de ales și în funcțiunile publice propriu zise. Art. 27 și art. 67

din legea constituțională fixează directivele în această materie. Intr'adevăr art. 27 prevede că: „numai cetățenii români sunt admisibili în funcțiunile și demnitățile publice, civile și militare, ținându-se seamă de caracterul majoritar și creator de stat a națiunii române“. Textul constituțional nu statornicește un drept egal, pentru cetățenii români, la ocuparea funcțiilor publice de „caracterul majoritar și creator de stat al națiunii române“. A ține socoteală de acest caracter nu înseamnă a exercita numai un simplu drept de apreciere, și un atribut de putere discreționară. Ci înseamnă dreptul Statului de a reglementa fără control, pe temeiul acestui îndreptar, însuși drepturile cetățenilor români. De altfel art. 67 din Constituție afirmă, în mod absolut, acelaș principiu etnic statornicind că, „nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin trei generații“. Unele legi ordinare, cum este legea administrativă din 14 August 1938 face aplicațiunea principiului etnic cuprins în art. 27 și art. 67 din Constituție hotărînd că rezidenții regali, trebuie să fie români de origină. In aceste condițiuni, legiuitorii constituent distinge noțiunea de român, sau cetățean român de origină — noțiune juridică și politică majoră — de noțiunea de cetățean român, care reprezintă o creațiune formală legală.

Sectorul vieții economice

3) Sectorul vieții economice și sociale, reprezintă fără îndoială aspectul necesar al vieții politice. In

concepția materialistă, viața politică este un fenomen de suprafață față de frământările economice și sociale. În concepția statală modernă, legile politice exercită o vie și directă înrâurire asupra vieții sociale, chiar dacă aceasta n'ar învedera altceva decât o legătură de neînălțurat între forțele sociale care să iasă la larg și structura politică a Statului. Oricare ar fi însă conținutul acestui raport de forțe reglementarea sectorului economic și social, prin acest statut — în afară de legile speciale cu caracter economic, ce vor urma și care vor proceda ca reglementarea și controlul activităților economice în cadrul economiei generale a statului — constituie o urmare necesară a sistemului constituțional.

Drepturile și datoriile românilor

În fixarea regulilor juridice ale statutului în aceste materii, am fost preocupați de a stabili o limită exactă între aceste principii și regulile constituționale. O atenție deosebită am acordat principiului constituțional al egalității înaintea legilor și principiului libertății de muncă. Aceste principii trebuiesc înțelese însă în cuprinsul lor exact al legii constituționale din 27 Februarie 1938.

a) Dela egalitatea înaintea legii proclamată în legea constituțională din 29 Martie 1923, la egalitatea înaintea legii în Constituția din 27 Februarie 1938, este o deosebire adâncă. Legea constituțională din 29 Martie 1923 cuprindea un titlu special „despre drepturile românilor“. În această lege fundamentală

nu există nici un titlu privitor la „datoriile românilor“. Pe de altă parte întreg așezământul constituțional din 1923 era pătruns de ideea că românii, fără deosebire de religie etnică, de limbă sau de religie se bucură de toate libertățile și drepturile enumerate în textele constituționale și în legile ordinare : că românii, sunt egali înaintea legii, fără nici o altă preocupare.

Preciziunea unor datorii în textul acestei Constituțiuni avea un caracter cu totul întâmplător. Nu forma o grije specială și esențială a legiuitorului constituant. Mai mult încă, recunoașterea drepturilor nu reprezenta un echivalent sau o urmare necesară și etică a împlinirii datoriilor fundamentale.

Constituția din 27 Februarie 1938 formulează în titlul II numit „Despre datoriile și drepturile Românilor“, două capitole și anume: capitolul I: „Despre datoriile Românilor“ și capitolul II: „Despre drepturile Românilor“. În partea I-a se statornicește suma datoriilor Românilor“. În partea 2-a ca urmare necesară a împlinirii datoriilor, se statornicește suma drepturilor românilor. Chiar dacă concepția juridică după care omul nu este subiect de drept și nu are decât datorii sau funcțiuni față de comunitate, ar fi pusă la îndoială, încă din noua așezare constituțională se desprinde, în mod precis și sigur, prioritatea datoriilor față de drepturi. Întâi îndeplinirea datoriilor către comunitatea românească și apoi recunoașterea drepturilor ; mai mult încă, drepturile afirmate de legea constituțională își au izvorul numai în împlinirea datoriilor și numai

o egalitate în sarcini poate duce la o egalitate în drepturi.

b) Art. 5 din Constituție: statornicește regula că „toți cetățenii români, fără deosebire de origina etnică și credință religioasă, sunt egali înaintea legii, datorându-i respect și supunere“. Acest text cuprinde, fără îndoială, pe cetățenii români, fără deosebire de origină etnică și credință religioasă. Inșă principiul acesta al egalității înaintea legii este cuprins în capitolul I, care se ocupă de datoriile românilor. Prin urmare cetățenii români sunt egali înaintea legilor din punctul de vedere al datoriilor. Pe de altă parte art. 5, al. 1 prevede că cetățenii români „sunt egali înaintea legii“, datorându-i respect și supunere“, deci principiul egalității înaintea legii este afirmat numai în ceea ce privește datoriile cetățenilor români, cu excepțiile pe care le cuprinde această materie în textul art. 6 din Constituție.

Art. 10 din legea constituțională în vigoare prevede că : „Românii se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea muncii, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor, de libertatea de asociație și de toate libertățile din care decurg drepturi în condițiunile statornicite prin legi“. Spre deosebire deci de art. 5, legiuitorul constituant în art. 10 întrebunțează termeni „român“, nu „cetățeni români fără deosebire de origine etnică și credință religioasă“.

Fără îndoială că legiuitorul constituant nu s'a gândit să desființeze libertatea de muncă pentru unii cetățeni români, dar libertatea de muncă este

un drept sprijinit pe împlinirea adtoriiilor. Esențial este însă concluziunea că, nu se poate vorbi de egalitate în această materie, între cetățeni, români de origine și cetățeni români de origine străină și că deci reglementarea libertății de muncă pe principiul erarhiei drepturilor este constituțională. Reglementarea muncii deci nu trebuie, necesar, să aibă la bază egalitate între cetățenii români de origine și străini de origine.

Cu atât mai mult că art. 10 și celelalte texte statornicesc existența drepturilor, lăsând reglementarea exercițiului lor în grija legiuitorului ordinar. Într'adevăr art. 10 spune: „în condițiile statornice prin legi“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Principiile noiei legi

IV. Sistemul statutului ce propun are la baza lui, câteva principii fundamentale și anume:

1) principiul reglementării drepturilor evreilor, fără preocuparea de a le ridica calitatea de cetățeni români, cari, în economia proiectului, nu prezintă nici-o însemnătate:

2) distincțiunea juridică și politică între români de sânge și cetățeni români, cu toate urmările vroite ale legiuitorului constituant:

3) fixarea noțiunii „evreu“ pe criteriul ritului, criteriu mai restrictiv decât criteriul pur biologic, unit însă cu criteriul sângelui, așa cum se prevede în art. 2: criteriul sângelui însă, în sistemul decretului nu are un conținut fizic. ci etic, așa cum am

arătat mai sus ; pe această cale toate greutățile ivite în aplicațiunea legislației altor state europene se vor găsi înlăturate ;

4) în sfârșit principiul grupării evreilor în trei categorii, din punctul de vedere al situațiunilor politice, juridice și economice; aceasta însă nu este o grupare întâmplătoare. Ea are rostul de tranziție către un regim care aparține zilei de mâine.

Definiția evreului

Un punct deosebit de important de stabilit în decretul cu putere de lege, a fost acela al definițiunei legale a „evreului“.

In art. 2 am socotit evrei, în sensul legal, pe cei de religie mozaică, socotind o incompatibilitate morală, spirituală și organică, între românul de sânge și religie mozaică ; am adâncit această idee la cei născuți din părinți de religie mozaică, purtând în sângele lor destinul unei incompatibilități spirituale și organice, agravată deci prin ascendență ; am barat drumul de infiltrare în granițele comunității naționale, acelora cari, la naștere au căpătat binecuvântarea religiei creștine, dacă părinții săi de religie mozaică, nu au fost, mai înainte botezați, socotind acest act de încredințare a copilului, religiei creștine, ca un act de oportunitate din punct de vedere politic, pe care ascendența implacabilă nu l-a putut șterge ; aceasta chiar dacă mama acelui creștin este de religie creștină, iar tatăl de religie mozaică, socotind în acest caz, rezistența religioasă a tatălui, ca

un semn al destinului celui născut. Prin urmare aliniatele c) și d), deși cuprind în redactare un aparent pleonasm, totuși necesar, în cuvintele „de religie mozaică nebotezați“ se referă la situațiuni precise, iar cuprinsul lor rămâne să fie statornicit, în conținutul arătat prin interpretarea instanțelor judecătorești. Am păstrat aceiași stare juridică copilului născut din mamă de religie mozaică, în afară de căsătorie ; în sfârșit am înglobat în noțiunea legală de evreu și „femeile intrând în aliniatele premergătoare, căsătorie cu creștini, dacă au trecut la creștinism cel mai târziu un an înainte de înființarea Partidului Națiunii“, fără încă vre-o urmare juridică asupra situațiunii soților lor, cari aparțin mai departe comunității naționale.

In sfârșit, în cuprinsul aceluiaș text, m'am ocupat de două împrejurări și anume am stabilit că :

a) situația de evreu așa cum o stabilește decretul cu putere de lege, nu poate fi schimbată prin trecerea la creștinism a celor de religie mozaică, după dată publicării decretului ;

b) cei ce face parte, la publicarea decretului, din comunitățile evreești, sunt socotiți de religie mozaică.

Iar evreii de origină, atei, sunt socotiți evrei în înțelesul decretului.

Interdicții majore pentru evreii de dată recentă

Statutul statornicește o grupă a evreilor cari au venit în România după 30 Dec. 1918. Evreii din

această categorie sunt supuși la interdicțiuni majore. Consiliul de miniștri va recunoaște pentru aceștia, în mod limitativ, practica unor activități și îndeletniciri, în domeniul liber, adică în acel domeniu nesupus restricțiilor legale.

Statutul deosebește o altă grupă alcătuită din evrei, cari prin trecutul și viața lor, pot să folosească darul nației române, de a le recunoaște un regim de favoare determinat, însă, în mod rigid, pe criterii morale. Criteriile morale au fost stabilite, cu grije și cu dreptate, ținând socoteală nu numai de lunga așezare a unor evrei în țară, ci de o sumă de acte și fapte, precise și neîndoelnice, din care să rezulte considerațiunea juridică de a li se menține drepturile.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul art. 4 al decretului îi arată pe cei ce au căpătat naturalizarea prin lege sau dispozițiunea legală individuală, până la 30 Decembrie 1918 ; pe cei ce au dobândit naturalizarea, în mod colectiv, în temeiul art. 7 par. 2 lit. C. din Constituția modificată la 1879, servind țara sub drapel, în timpul războiului pentru independență, în urma art. 44 al tratatului dela Berlin din acel an ; pe locuitorii evrei din Dobrogea, cari au dobândit naturalizarea și drepturile politice, în temeiul dispozițiunilor legii din 1909, 1910 și 1912 ; pe cei ce au luptat în linia de foc, în războaiele României, pentru România, făcând deci o distincțiune între cei ce au fost mobilizați fie la servicii partea sedentară, sau zonă de operație și între cei cari au luat parte al lupte, înfruntând dușmanii țării, direct în linia de foc ; in-

stanțele judecătorești vor stabili dela caz la caz, această situație, pe criteriile arătate, pentru aceștia din urmă, cari numai ei vor folosi acest drept. Chiar în categoria acestora, am exclus dela beneficiul legii pe cei cari au căzut, individual prizonieri, cari au dispărut în timpul luptelor sau cari au trecut în teritoriul ocupat de inamic. Am cuprins în această categorie pe cei răniți, decorați, citați cu ordine, pentru acte de bravură, în timpul războiului, chiar dacă n'au fost în linie de foc, gândindu-mă la cei câțiva cercetași cari s'au făcut vrednici de asemenea distincțiuni.

Interdicții pentru evrei

In sfârșit, în aceeași grupă, am cuprins urmașii celor morți în războaiele României și urmașii categoriilor exceptate.

Chiar evreii din această categorie însă nu intră în comunitatea națională de oarece :

a) ei nu au dreptul, în viitor, să dobândească funcțiuni publice ;

b) nu au dreptul să aibe și să dobândească proprietăți rurale de orice fel, în România ;

c) nu pot să participe la conducerea și activitatea politică a țării ;

d) nu pot fi militari de carieră.

In sfârșit Statutul statornicește o a treia grupă alcătuită din evreii cari nu fac parte din celelalte două categorii și cari pot să exercite, în virtutea decretului cu putere de lege, activități și profesii

în afară de cele interzise prin dispozițiunile categorice ale decretului.

Proiectul de decret lege prevede pentru evreii din această grupă și pentru evreii veniți în România după 1918 interdicțiunile :

a) de a ocupa funcțiuni publice, de orice fel cu și fără salariu ;

b) de a colabora în mod direct, la activitatea serviciilor publice ;

c) de a fi membrii în profesiunile cari au, prin structura lor, legătură directă cu autoritățile publice, decretul cu putere de lege arătând cu titlu de exemplificare profesiunea avocaților, notarilor publici, experților ;

d) de a fi membrii în consiliile de administrație ale întreprinderilor de orice natură, publice și particulare ;

e) de a fi comercianți în comunele rurale ;

f) de a fi comercianți de băuturi alcoolice și deținători de monopoluri, cu orice titlu ;

g) de a fi tutor sau curator ai incapacabililor cari sunt de religie creștină ;

h) de a fi militar ;

i) de a fi deținători sau închirietori de cinematograf ; deținători, editori de cărți, ziare și reviste românești, colportori de imprimate românești și deținătorii oricăror mijloace de propagandă națională, românească ;

j) de a fi conducători, membrii și jucători în asociațiile sportive naționale ;

k) de a dobândi proprietăți rurale de orice fel în

România ; dispozițiunea aceasta se referă la toate categoriile și se întinde și la situațiunile actuale, art. 11 din acest decret cu putere de lege, reglementând trecerea proprietăților dela evreii la românii de sânge, păstrând dreptul de preemție al Statului și, exproprierea evreilor proprietari de bunuri rurale în România :

- l) de a fi oameni de serviciu la instituțiile publice;
- m) de a exercita puterea părintească asupra copilului creștin, în alte condițiuni decât acelea stabilite de art. 13 din acest decret cu putere de lege.

Evreii nu pot dobândi nume românești

Statutul interzice evreilor prin art. 14 dobândirea de nume românești, socotind orice abatere ca o infracțiune și actele de atribuire în viitor, nule deplin drept, instanța chemată să aplice pedeapsa pronunțând și nulitatea acestui act.

Este necesar să arăt că în viața economică se impun măsuri cari nu formează obiect de preocupare specială pentru acest decret cu putere de lege, dar pe cari acest statut le comandă ca urmări de neînvinș, privitoare la controlul și românizarea economiei.

V. Statutul în sfârșit, precizează modalitățile de aplicare ale decretului, termenele de aplicare impuse de împrejurările economice ; respectă drepturile câștigate, determină garanțiile necesare pentru valorificarea drepturilor celor interesați, creind în această materie garanții juridice privitoare la valo-

rificarea calității de evreu și categoriei respective pe deoparte, și garanții privitoare la verificarea modului de aplicare, din partea organelor administrative, a dispozițiilor acestei legi, pe de altă parte, stabilește în sfârșit sancțiunile abaterilor dela prevederile acestui decret cu puterea de lege, și felul aplicării acestor sancțiuni.

România este țara numai a Românilor. Tăria și structura nației stă în întăietatea virtuților eroice, pentru cari pământul, economia și conducerea politică, pe scara întregii erarhii sunt puncte vitale de promoțiune. Nația noastră este o nație de țărani — țărănimea este izvorul ei întreg ; este noblețea noastră de sânge și pământ de aci apărarea ei în funcțiunile esențiale ; semnalul de alarmă al legii acesteia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acest statut juridic, politic și economic, al averilor, impune, prin discriminare, charta drepturilor românilor. Statutul isvorăște sub impulsul destinului istoric implacabil și formulează legea de apărarea nației. El înseamnă, mai mult, pentru cei cari poartă răspunderea politică a guvernării, singurul punct de plecare sigur, hotărît și onest, către o Românie legată de veșnicie. Timpurile de mâine îmi vor da dreptate.

Dacă și domniile voastre împărtășiți modul meu de a vedea, vă rog a mă autoriza să supun Inaltei semnături a Majestății Sale Regelui, alăturatul proiectul de decret cu putere de lege.

Ministrul justiției, **ION GRUIA**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

3. Oprirea căsătoriilor între Români de sânge și Evrei

I. DECRETUL LEGE Nr. 2651 din 8.VIII.1940

(*Monit. Oficial Nr. 183 din 9 August 1940*)

Asupra raportului Președintelui Consiliului nostru de Miniștri și al Ministrului nostru Secretar de Stat la Departamentul Justiției No.

Văzând și Jurnalul Consiliului de Miniștri No.

Văzând avizul Consiliului legislativ No.

În temeiul art. 46 din Constituțiune ;

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Căsătoriile între evrei și românii de sânge sunt oprite. Prin evrei în sensul acestei legi se înțeleg persoanele aparținând religiei mozaice și cele artăate în art. 2 prin Decretul-lege No. din 1940.

Art. 2. — Căsătoriile între evrei și românii de sânge sunt oprite chiar dacă se vor încheia dincolo de granițele țării.

Art. 3. — Căsătoriile între evreii și românii de sânge, încheiate împotriva acestor reguli sunt nule.

Art. 4. — Constatarea nulității unei asemenea că-

sătorii se va face la cererea Ministerului Public al Tribunalului locului unde s'a încheiat căsătoria ; cererile de anulare, a căsătoriilor încheiate dincolo de limitele teritoriale ale țării, se vor îndrepta la Tribunalul Ilfov.

Cererile de sesizare pot fi făcute și de conducătorii organizațiilor județene ale Partidului Națiunii.

Art. 5. — Nulitatea căsătoriei poate fi cerută și constatată oricând.

Declarațiunea de căsătorie cerută de art. 71 din legea privitoare la actele de stare civilă, trebuie să arate dacă cei ce vor să se căsătorească sunt sau nu evrei.

Art. 6. — Ofițerul de stare civilă este îndatorat să cerceteze, înainte de oficierea căsătoriei, religia celor ce vor să se căsătorească. Ofițerul de stare civilă are obligația să refuze oficiul său în caz de împiedicare legală.

El are îndatorirea să întrebe martorii asupra religiei celor ce vor să se căsătorească și aceștia au îndatorirea să răspundă.

Ofițerul de stare civilă, care cu știință, încheie o căsătorie oprită de acest decret cu putere de lege, se pedepsește cu destituirea de drept din funcțiune și cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani.

Art. 7. — Martorii cari asistă la oficierea căsătoriei, înlesnind prin afirmațiuni nereale și de rea credință, încheierea unei căsătorii împiedicată de acest decret cu putere de lege, se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 1 la 3 ani și cu amendă dela 5000 până la 100.000 lei.

Art. 8. — Cei cari se vor căsători sau vor încerca să se căsătorească împotriva prevederilor art. 1 se vor pedesi cu închisoare corecțională dela 2 la 5 ani.

Pedepsele se aplică de tribunalul care constată nulitatea căsătoriei, potrivit codului de procedură penală Regele Carol al II-lea. In caz de tentativă pedepsele se aplică de Tribunalul corecțional.

Art. 9. — Hotărârile Tribunalului sunt pronunțate cu apel și recurs, în condițiunile și formele statornicite de codul de procedură penală Regele Carol al II-lea.

Art. 10. — Prin regulament se vor desvolta normele cuprinse în acest decret cu putere de lege.

Art. 11. — Orice reguli cuprinse în legi și regulamente contrarii acestui decret cu putere de lege, sunt abrogate.

Dat în București la 8 August 1940.

Nr. 2651.

II. EXPUNEREA DE MOTIVE

LA D. LEGE NR. 2651/1940 PRIVITOR LA OPRIREA CĂSĂTORIILOR ÎNTRE ROMÂNI DE SÂNGE ȘI EVREI

Următoarea expunere de motive însoțește decretul lege privitor la interzicerea căsătoriilor între români de sânge și evrei.

Prin statutul din 9 August 1940, am reglementat

starea juridică a evreilor din România. Am spus, în raportul făcut, cu acel prilej, că Statul Național Român nu este un stat național, formal și juridic, ci așa cum se desprinde din normele constituționale în vigoare, este un stat național, organic, în care conflictul existent, în democrațiile formale, între politic și drept nu apare, acești doi factori ai vieții publice, găsindu-se într'o confuziune organică desăvârșită, pe planul spiritului național al poporului român. Noi nu avem, în această materie, să respectăm tradițiile „până la superstiție“. Noi avem să căutăm înțelegerea între o guvernare activă și tare și respectul principiilor juridice ; și această înțelegere trebuie să rezulte, în prim rând, din grija permanentă și vie, de a stabili îndreptările de apărare ale Nației. Am definit, în economia statutului evreilor, concepția organică a Nației, care nu mai reprezintă un total numeric, o sumă de indivizi ci o sinteză de funcțiuni pe de o parte, sprijinite pe îndeletnicirile creatoare, care nu mai reprezintă o colectivitate de indivizi, statornicită pe criterii formale și abstracte ci o comunitate, strânsă și unitară, sprijinită, fără îndoială „pe amintirea marilor lucruri făcute laolaltă în trecut și pe dorința de a le face în viitor“, pe un „suflet comun“, pe „rasă, limbă, teritoriul, dinastia ,trecutul, idealul comun“ ; dar mai ales, pe o lege a sângelui românesc, pe ritul creștin, pe aceste două forțe cari determină, în plin, concepția biologică a Nației, scuturată de zgura, greutatea teoriilor și realizărilor pur fizice și materiale.

Sângele românesc, element principal în așezarea Nației

Am socotit sângele românesc, ca un element principal de așezare a Nației ; dar dincolo de structura fizică a sângelui și de posibilitățile inextricabile de determinare matematică a purității lui românești, am ajuns la formula proprie românească de a socoti sângele românesc ca un element etnic și moral, a căruia determinare se face numai prin discriminarea, pe criteriile legale — de spirit și origină — a noțiunii de „evreu“, cari capătă, astfel, pe lângă înțelesul juridic de până acum, un înțeles politic. Nu este, fără interes, să arăt, în câteva rânduri experiența marilor popoare premergătoare în acest domeniu.

A) În Germania ca să nu relev decât realizările juridice, poporul (Volk), nu este, atât, o noțiune juridică cât una politică, este o noțiune etnică sprijinită pe ideea de rasă.

Poporul german este și trebuie să fie o grupare rasistă. În această ordine de idei întâlnim, în domeniul realizărilor juridice, două concepții, următoare în timp :

a) ideea unității de rasă, realizată prin legile din 1933 și

b) ideea pluralității de rase, realizată prin legile dela Nuremberg din 1935.

Ideea unității de rasă

Ideea unității de rasă, luat acest cuvânt în sens biologic, duce la unitatea de rasă. Unitatea de rasă presupune principiul inegalității raselor. Trebuie evitat amestecul de sânge între rasa inferioară și superioară.

Rasa ariană nordică este cea mai perfectă și mai pură. Poporul german trebuie să rămâe, esențial constituit din rasa ariană nordică.

În a doua concepție rasistă a poporului, se pleacă dela ideea că nici un popor nu e alcătuit dintr'o singură rasă, ci din amestecul de rase. Dar în acest amestec există o anumită proporție între rase. După reponderența unei rase sau a alteia, se poate stabili superioritatea poporului. Sângele poporului este un sânge amestecat. Superioritatea poporului este asigurată nu prin sângele pur, ci prin faptul că este constituit din rase superioare, cu excluderea raselor inferioare.

B) Revoluția națională din Italia. — ale cărei origini trebuesc căutate dealungul literaturii italiene, în istoria Risorgimentului italian din secolul al XIX-lea, în gândirea lui Oriani, Gioberti, Mazzini, mai departe încă și până la Dante, inspiratorul și creatorul redeșteptării tradiției milenare a Italiei, — a determinat, dela 1922 și până astăzi, realizarea unui Stat Național, întemeiat pe realități organice, profunde în care elementele rasiste, intervin doar, în mod accidental și ideologic, în măsura just necesară pentru păstrarea purității nației.

Toate greutățile, ridicate în știință și născute în aplicarea realizărilor legislative, îmi sunt cunoscute și prezente în cadrul acestor preocupări. Dacă însă la sistemul politic al Națiunii sprijinită pe rasă am căutat o rectificare născută din realitățile românești, rectificare întemeiată pe criteriul ritului și etnicitatea în funcție de criteriul moral și juridic al sângelui — care în fond este tot un element biologic — aceasta am făcut-o pentru a înlătura dificultățile de aplicațiune a legii.

Tipul național cere legi protectoare

Tipul național cere însă legi protectoare: Comunitatea organică și spirituală a nației, impune o serie de măsuri pentru apărarea ei. Dacă statutul evreilor din România este alcătuit pe legea sângelui, din această lege rezultând erarhia însăși a drepturilor, cu aceeași necesitate se impun anumite reguli, cari să înlătore în mod absolut, influențele străine care ar slăbi nația. S'a spus, cu dreptate, că în sânge se văd : posibilități de suflet, de spirit, de etică. O națiune se încheagă pe acelaș sânge, acelaș sânge constituie baza morală a recunoașterii drepturilor politice supreme. Sângele devine un criteriu moral și un criteriu juridic.

Dar această concepție etnică stă la baza legii constituționale însăși.

Art. 67 din Constituție stabilește că nu poate fi ministru decât cel care este român de cel puțin 3 generații. Român în ser.sul art. 67 nu înseamnă ce-

tăţean român, ci român de sânge. Funcţiunea de ministru nu este o demnitate publică supremă. Destinul neamului, în drumul marilor biruinţe, este de atâtea ori în cumpăna judecăţii demnitarilor. Un străin de sângele românesc într'un asemenea post de comandă, înseamnă o primejdie pentru neam sau posibilitatea unei primejdii, născută din tainele nebănuite ale impulsurilor sângelui străin.

Textul art. 67 aduce o restricţiune în domeniul drepturilor cetăţenilor români, cari sunt de altfel, egali în împlinirea datoriilor. Deci ca să fie cineva ministru trebuie să justifice pe lângă calitatea de cetăţean român, pe aceea de român de sânge, de cel puţin 3 generaţii.

a) Art. 27 din legea constituţională aduce a doua precizare la drepturile cetăţenilor români: „numai cetăţenii români sunt admisibili în funcţiunile şi demnităţile publice civile şi militare ţinând seama de caracterul majoritar şi creator de stat al naţiunii române“. Faţă cu acest text observ:

a) Art. 67 se ocupă de accesul la funcţiuni publice şi la funcţiuni civile;

b) In ceea ce priveşte caracterul majoritar şi creator de stat al naţiunii române, am să observ că naţiunea română, nu are în ceea ce priveşte creaţiunea statului român, un caracter majoritar, ci totalitar. In al doilea rând, naţiunea română, în stat, nu reprezintă o majoritate faţă de o minoritate, ci o comunitate rezultând dintr'o unitate sufletească totalitară. Fără îndoială că din această cauză art. 27 din Constituţie nu fixează un procent majoritar. Legiui-

torul ordinar poate merge, în această privință, până la un quantum quasi-totalitar, fără puțința vătămării drepturilor individuale.

3) Drepturile naționale, în sens totalitar, se desprind din mecanismul corporativ și din distincțiunile constituționale cuprinse de la art. 4—9 pe de o parte și de la art. 10 înainte pe de altă parte; în aceste limite ele pot fi înlăuntru prin legi ordinare.

Reprezentarea intereselor profesionale în limitele constituționale poate duce până la un corporatism totalitar. În acest caz, corporația sau asociația profesională pe baza principiului autonomiei și a dreptului de putere discreționară, va hotărî, fără control, cine trebuie să facă parte, din gruparea profesională.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Promovarea națiunii cu elementele ei organice și creatoare

În acest mod legea constituțională aplică naționalismul organic: adică promovarea națiunii în elementele ei organice și creatoare și purificarea nației de elementele parazitare și eterogene.

De aceia călăuziți de aceste norme constituționale și sub porunca necesităților de apărare a structurii etnice a poporului român, am alcătuit acest decret cu putere de lege pentru apărarea sângelui românesc prin care am oprit, pe viitor, căsătoriile între, evrei și românii de sânge atât înlăuntru granițelor cât și dincolo de granițele țării, declarând pe de o parte căsătoriile încheiate împotriva acestei

interdicțiuni, nule și stabilind procedura juridică necesară pentru constatarea acestei nulități și măsurile premergătoare pentru preîntâmpinarea unor asemenea călcări de lege, am reglementat și sancțiunile penale de aplicat acelorora cari nesocotesc prevederile legii. Fără îndoială că norme noi de drept vor trebui să împlinescă și să sancționeze abaterile în fapt, dela aceste porunci ale legii.

Dacă și domniile voastre împărtășiți modul meu de a vedea, vă rog a mă autoriza să supun Inaltei semnături a Majestății Sale Regelui, alăturatul proiect de decret cu putere de lege.

Ministru de justiție ss. **Ion V. Gruia.**

4. Regimul Evreilor în învățământ

I. DECIZIA MINISTERULUI EDUCAȚIEI NAȚIONALE Nr. 153377 DIN 29 AUGUST 1940 — PRIVITOARE PE ELEVII ȘI STUDENȚII EVREI
(*Monit. Oficial Nr. 201 din 31 August 1940*)

MINISTERUL EDUCAȚIUNII NAȚIONALE

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale,

Având în vedere dispozițiunile art. 15 din legea privitoare la starea juridică a evreilor, publicată în Monitorul Oficial Nr. 183 din 9 August 1940 ;

Având în vedere și dispozițiunile art. 10 și 21 din Constituție,

Decidem :

Art. I. — Situația evreilor în învățământul de toate gradele se stabilește după cum urmează :

Învățământul primar

În școlile primare de stat pot fi înscriși fii ai evreilor de categoria II-a a decretului-lege privitor la

starea juridică a evreilor, în limita locurilor disponibile, după înscrierea tuturor elevilor creștini.

Comunitățile evreești pot înființa, cu aprobarea și controlul ministerului, grădini de copii și școli primare confesionale. Inființarea și funcționarea acestor școli se va face după prevederile legii învățământului particular și ale unui regulament special.

La școlile întreținute de comunitățile religioase pot funcționa învățători evrei, cu calificare legală, autorizați de ministerul educației naționale. Limba română, istoria și geografia trebuie să fie predate de învățători români numiți de minister și plătiți de comunitate.

Pentru pregătirea personalului didactic evreesc, se vor înființa și întreține de către comunități școlile normale necesare, cu profesori români, afară de cei de religie și limba ebraică.

Inființarea și funcționarea acestor școli normale vor fi stabilite în regulamentul special.

Manualele vor fi cele oficiale, aprobate de ministerul educației naționale. Când se va simți nevoia unor adptări speciale, ele vor fi supuse spre aprobare ministerului, iar cheltulele necesitate de eventuale modificări vor fi suportate de comunitate.

Invățământul secundar

În învățământul secundar de stat — licee și gimnazii — se înscriu întâi elevii români creștini, în ordinea prevăzută de lege, apoi elevii evrei din categoria II-a a decretului-lege privitor la statutul

evreilor și, dacă mai rămân locuri libere, pot fi înscrși evreii din celelalte categorii. Cei din categoria I-a și a III-a vor fi supuși la taxe speciale, fixate de comitetul școlar.

În nici un caz procentul total al evreilor nu poate depăși procentul de 6% pe clasă.

În liceele model pe ținut, în liceele de aplicație ale școlilor normale superioare, precum și în orice altă școală secundară cu caracter special nu pot fi înscrși elevi evrei.

Dispozițiile art. 6 se aplică și școlilor particulare românești, cu excepția școlilor particulare confesionale creștine, care nu pot înscrie, sub nici un cuvânt, elevi evrei.

Pentru elevii evrei, cari nu au putut fi înscrși în școlile prevăzute mai sus, se vor putea înființa licee și gimnazii susținute de comunitățile respective, în condițiunile legii învățământului particular și după prevederile regulamentului special.

În aceste școli corpul didactic poate fi evreu, cu precădere pentru profesorii cari au servit în învățământul de stat și pentru cei din categoria II-a a decretului-lege privitor la statutul evreilor.

Ei trebuie să aibă calificarea legală și să fie recomandați de comunitatea susținătoare a școlii pentru a obține autorizația ministerului educației naționale.

În școlile secundare evreești materiile de disciplină națională — limba română, istoria, geografia, dreptul — vor fi predate de profesori români numiți de Ministerul Educației Naționale.

Nici una din aceste școli nu are drept de publicitate. Se vor revizui toate autorizațiile acordate în prezent.

Corpul profesoral, prevăzut la art. 10, se va recruta prin examen special de capacitate, la care pot fi înscriși licențiații evrei ai facultăților de litere și științe, cu o practică pedagogică de doi ani, pe lângă profesori desemnați de ministerul educației naționale.

Până la epuizarea tablourilor de capacitate existente, se vor numi în ordinea lor, profesorii de pe aceste tablouri.

Directorii pot fi propuși de comunități dintre profesorii evrei dela categoria II-a, pentru a li se acorda autorizația cuvenită.

Inlocuirea directorilor se face numai de ministerul educației naționale.

Manualele vor fi numai cele aprobate pentru învățământul de stat.

În învățământul de stat sau particular, de orice categorie și de orice grad, nu sunt îngăduite manuale de autori evrei, singuri sau în colaborare cu creștini, precum nici cărți, caete, tablouri sau orice fel de material didactic alcătuit sau editat de evrei, singuri, în colaborare sau în tovărășie. Actualele manuale tipărite de editori evrei sunt îngăduite, până la epuizarea stocului ediției existente.

Elevii evrei înscriși anul acesta (1940—1941) în clasele de bacalaureat pot continua, în proporția de 6%, în ordinea mediilor.

Pe viitor se vor aplica normele generale din această decizie.

Învățământul profesional

În școli profesionale (de stat sau particulare) nu se admit elevi evrei. Elevii evrei înscriși în prezent în școlile profesionale (cl. II, III, IV și VI, VII, VIII) vor putea urma cursurile până la terminarea ciclului în care se găesc.

Cei rămași repetenți nu pot fi reînscriși.

La examnele particulare, pentru elevii pregătiți în familie, de curs primar și secundar teoretic, se pot înscrie elevi evrei în proporție de 6%.

La aceleași examene pentru cursul comercial pot fi înscriși elevi evrei până la proporția de 6% din numărul total pe clasă cu precăderea evreilor din categoria II-a a decretului-lege.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Învățământul superior

La învățământul superior de orice categorie, numărul studenților evrei va fi stabilit de minister în fiecare an pentru fiecare facultate sau școală superioară, fără a putea depăși procentul de 6% din numărul tuturor studenților români înscriși la fiecare facultate. Acest procent privește exclusiv pe evreii din categoria II-a a decretului-lege privitor la statutul evreilor. Evreii din celelalte categorii nu sunt admiși în învățământul superior decât în cazuri de valoare deosebită stabilită prin concurs, atunci când procentul de 6% al celor din categoria II-a n'a fost atins.

Accesul studenților evrei în laboratoare și săli de

disecție va fi îngăduit numai pe baza unei recomandări speciale a profesorului respectiv, în limita locurilor disponibile și a proporției de 6%.

În cazuri excepționale de valoare științifică, evreii studenți din celelalte categorii, pot fi îngăduiți a-și continua activitatea lor. În cazul acesta, profesorii laboratoarelor și seminariilor, vor face ministerului un raport motivat, care după ce va fi supus senatului și universității respective, va fi aprobat de minister și publicat în Buletinul ministerului. Aceste aprobări vor fi reînnoite, potrivit activității științifice dovedite, din trei în trei ani.

Dispoziții finale

Limba română este limba de predare în toate școlile profesionale de rit mozaic.

Personalul didactic și ajutător din învățământul de orice ordin și categorie este supus dispozițiilor cuprinse în decretul-lege privitor la statutul evreilor și normelor speciale cuprinse în prezenta decizie.

Cei cari vor fi îndepărtați din învățământul de stat, vor fi recomandați obligator învățământului susținut de comunitățile evrești pentru încadrarea lor în posturi corespunzătoare.

NOTĂ. — Această Decizie a rămas în vigoare numai în părțile care nu contravin dispozițiilor D. Lege Nr. 3438 din 11.X.1940 ce-l redăm mai jos.

**II. DECRETUL-LEGE Nr. 3438 DIN 11 OCT. 1940
PENTRU REGLEMENTAREA SITUAȚIEI
EVREILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**
(*Monit. Oficial Nr. 240 din 14 Oct. 1940*)

CAPITOLUL I

Art. 1. — Evreii sunt liberi să-și organizeze în cadrul legii învățământului particular, școale proprii de grad primar și secundar.

Art. 2. — Școalele evrești, prevăzute în articolul precedent, nu pot funcționa decât cu personal evreesc și nu pot fi frecventate decât de elevi evrei.

CAPITOLUL II

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 3. — Acei născuți din ambii părinți evrei sau numai din tată evreu, indiferent de religie, nu pot funcționa în calitate de personal didactic și administrativ și nu sunt admiși ca elevi în școalele românești de orice grad și categorie, de Stat sau particulare și nici în școalele celorlalte unități etnice creștine.

In mod excepțional și dela caz la caz, ministerul educațiunii naționale, cultelor și artelor poate autoriza pe acei născuți din tată evreu creștinat și mamă creștină de altă origină etnică, să funcționeze sau să urmeze în școalele particulare și confesionale creștine, dacă au fost botezați în religia creștină până la vârsta de 2 ani.

Copiii naturali urmează condiția juridică a mamei.

Art. 4. — Restricțiunile revăzute de articolul precedent nu se aplică :

a) Urmașilor direcți ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul pentru Independență din 1877, dacă actualmente sunt creștini ;

b) Invalizilor din războiul de întregire a neamului ;

c) Celor cari au luptat în armata română și au fost decorați pentru fapte de arme săvârșite pe câmpul de luptă ;

d) Urmașilor direcți ai celor prevăzuți la punctele b și c de mai sus, dacă la data de 9 August 1940, ¹⁾ erau creștini.

Art. 5. — Ministerul educației naționale, cultelor și artelor va pune în disponibilitate și va îndepărta din școală, pe toți acei cari intră în prevederile art. 3 din prezentul decret-lege.

Art. 6. — Orice dispozițiuni din legi și regulamente contrarii legii de față, sunt și rămân abrogate.

---

1) Data publicării în Monit. Oficial a D. Lege Nr. 2650/1940 privitor la starea juridică a evreilor din România.

5. Suspendarea Constituțiunii din 1938

D. LEGE NR. 3052 DIN 5 SEPT. 1940
(*Monit. Oficial Nr. 205 din 5 Sept. 1940*)

Carol al II-lea

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege
al României,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La toți de față și viitori sănătate :

Văzând starea de extremă necesitate în care se
găsește Țara.

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Se suspendă Constituția promulgată la
27 Februarie 1938 și publicată în Monitorul Oficial
Nr. 4 din 27 Februarie 1938.

Art. 2. — Corpurile Legiuitoare se disolvă pe data
acestui Decret-Lege.

Art. 3. — Președintele Consiliului Nostru de Mi-
niștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a
acestui decret.

Dat în București la 5 Septembrie 1940.

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu

6. Decretul deplinei puteri și prerogativelor regale

Mihai I-iu

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Având în vedere prevederile decretelor-legi din 5 Septembrie 1940,

Am decretat și decretăm :

Art. I. — Investim pe d. General Ion Antonescu, Președintele Consiliului de Miniștri, cu depline puteri pentru conducerea Statului Român.

Art. II. — Regele exercită următoarele prerogative regale :

- a) El este Capul Oștirii ;
- b) El are dreptul de a bate monedă ;
- c) El conferă decorațiunile române ;
- d) El primește și acreditează ambasadorii și miniștri plenipotențiar ;
- e) El numește pe Primul-ministru, însărcinat cu depline puteri ;
- f) El are dreptul de amnistie și grațiere.

Art. III. — Toate celelalte puteri ale Statului se exercită de Președintele Consiliului de Miniștri.

Dat în București la 6 Septembrie 1940.

MIHAI

Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu

(Nr. 3072 din 6 Sept. 1940. M. Oficial Nr. 208 din 8 Sept. 1940).

7. Regimul Personalului Evreesc dela teatre, etc.

**I. DECIZIUNEA Nr. 42181 DIN 8 SEPT. 1940
A MIN. CULTELOR ȘI ARTELOR**

(Mon. Oficial Nr. 211 din 11 Sept. 1940)

Ministerul Cultelor și Artelor

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor,

Văzând dispozițiunile legii teatrelor naționale, opérelor române și spectacolelor ;

Văzând dispozițiunile deciziei ministeriale Nr. 38.887 din 15 August 1940 ;

Pe temeiul puterilor ce ne sunt conferite prin legile și regulamentele în vigoare,

Decidem :

Art. I. — Tot personalul evreesc dela teatrele naționale, operele române ,teatrele particulare, subvenționate sau nu de Stat, precum și dela orice formațiuni sau înjghebări cu caracter artistic sau teatral, urmează a fi imediat înedpărtat din posturile, funcțiunile, demnitățile sau calitățile ce dețin.

Nu se admite vreo excepție în această direcție.

În caz de îndoială în privința originii etnice a perosanelor vizate de primul alineat al acestui articol, Direcția generală a teatrelor naționale, operelor române și spectacolelor, este obligată a nu acorda autorizația cerută de solicitant, până când în prealabil nu va obține avizul conform al Contenciosului ministerului, aprobat de noi.

Direcția generală a teatrelor va trebui, cel mai târziu până la 10 Septemvrie 1940, ora 12, să-mi prezinte tabloul tuturor acelorora cărora li s'a interzis să profeseze, refuzându-li-se acordarea autorizațiilor necesare.

Art. II. — Normele cuprinse în art. I din această decizie se aplică fără nicio restricție, fără nicio excepție și fără nici cea mai mică toleranță beneficiarilor direcți sau indirecti ai agențiilor teatrale și artistice, precum și personalului evresc.

De asemenea prevederile imperative ale prezentei deciziuni înglobează fără nicio rezervă în sfera lor de aplicație imediată și efectivă pe toți aceia care participă sau colaborează, pe orice cale, la orice manifestațiune cu caracter artistic sau teatral, organizată din inițiativă particulară sau oficială.

Art. III. — D-l director general al teatrelor naționale, operelor române și a spectacolelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor deciziunii de față.

Dată la 8 Septemvrie 1940.

Ministru, Radu Budișteanu

Nr. 42.181.

**II. DECIZIUNEA NR. 44400 DIN 21 SEPT. 1940
A MIN. EDUC. NAȚ. CULTELOR ȘI ARTELOR**
(*Monit. Oficial Nr. 221 din 22 Sept. 1940*)

Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Educațiunii Naționale, Cultelor și Artelor,

Decidem :

Art. I. — Dispozițiunile deciziei ministeriale Nr. 42.181 din 8 Septembrie a. c., publicată în Monitorul Oficial, partea I, Nr. 211 din 11 Septembrie 1940, se aplică personalului evreesc dela teatrele particulare și din formațiunile artistice românești.

Artiștii evrei vor putea însă să joace pe scenele trupelor particulare evreiești, autorizate să funcționeze în conformitate cu prevederile art. 153 din legea pentru organizarea Teatrelor Naționale, Opereilor Române și a spectacolelor.

De asemenea la teatrele particulare evreiești, autorizate de Ministerul Educațiunii Naționale, Cultelor și Artelor, prin Direcția generală a teatrelor, evreii vor putea fi angajați ca funcționari de birou, făcând parte din personalul administrativ al acestor teatre.

Art. II. — Teatrele și trupele de teatru evreiești vor fi însă obligate să menționeze pe firmele lor și în toate foile de publicitate, specificația de „teatru evreesc“.

Pe scenele acestor teatre se vor putea reprezenta piese în limba română, cu condițiunea ca să nu fie

vorba de opere ale autorilor sau compozitorilor români, precum și ca piesele jucate să nu aibe tendințe antinaționaliste sau antiromânești.

Nerespectarea condițiilor imperative, prevăzute în alineatele precedente ale acestui articol, atrage drept sancțiune imediată retragerea definitivă a autorizației de funcționare, atât a teatrului sau trupei evreești, cât și a persoanlului artistic respectiv.

Art. II. — D-l director general al Teatrelor Naționale, Operelor Române și a spectacolelor, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor deciziunii de față.

Data la 21 Septemvrie 1940.

Ministru. Prof. Traian Brăileanu

Nr. 44.400.

8. Reglementarea Cultului mozaic

I. DECIZIUNEA Nr. 42.352 ¹⁾ DIN 9 SEPT. 1940
A MINIST. CULTELOR ȘI ARTELOR
(*Monit. Oficial Nr. 216 din 17 Sept. 1940*)

Noi, ministru, secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor,

Văzând noua orânduire ce a fost dată Statului român, care a devenit naționalist, creștin și totalitar ;

Văzând dispozițiunile legii pentru regimul general al cultelor ;

Văzând dispozițiunile legii pentru organizarea Ministerului Cultelor și Artelor ;

Pe temeiul puterilor ce ne sunt conferite prin legile și regulamentele în vigoare,

Decidem :

Art. I. — Statul român protejează și autoriză funcționarea pe teritoriul său a următoarelor culte

a) Cultul creștin ortodox român, constituind religiunea dominantă în Stat ;

istorice :

b) Cultul român greco-catolic (unit), considerat ca reprezentând tot o biserică românească ;

---

1) Această deciziune a fost suspendată prin Dec. Min. Cultelor și Artelor Nr. 43932 din 19 Sept. 1940 și al cărei text îl dăm mai departe.

- c) Cultul catolic, (de rit latin, greco-rutean și armean);
- d) Cultul reformat (calvin);
- e) Cultul evanghelic luteran;
- f) Cultul unitarian;
- g) Cultul armeano-gregorian;
- h) Cultul mahomedan.

Art. II. — Statul Român constată numai existența de fapt a confesiunii mozaice, care urmează să se manifeste potrivit dispozițiilor ministeriale ulterioare.

Art. III. — Afară de cultele recunoscute la art. I din această deciziune, nu pot exista asociații religioase sau secte, care dela data prezentei deciziuni sunt desființate de drept și de fapt.

Art. IV. — Directorul cultelor din minister este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Dată la 9 Septembrie 1940.

Ministru, RADU BUDIȘTEANU.

Nr. 42.352.

**II. DECIZIUNEA Nr. 42354¹⁾ DIN 9 SEPT. 1940
A MINISTERULUI CULTELOR ȘI ARTELOR
(Monit. Oficial Nr. 216 din 17 Sept. 1940)**

Noi ministru secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Artelor,

---

1) Această deciziune a fost suspendată prin Dec. Min. Cultelor și Artelor Nr. 43932 din 19 Sept. 1940 și al cărei text îl dăm mai departe.

Având în vedere noua orânduire dată Statului Român, care este naționalist, creștin și totalitar,

Văzând dispozițiunile legii pentru regimul general al cultelor,

Văzând dispozițiunile legii pentru organizarea Ministerului Cultelor și Artelor,

Văzând dispozițiunile de principiu înscrise în deciziunea ministerială cu Nr. 42.352 din 1940.

Pe temeiul puterilor ce ne sunt conferite prin legile și regulamentele în vigoare,

Decidem :

Art. I. — Confesiunea mozaică din România, având o existență de fapt poate să se manifeste în conformitate cu doctrina, ritualul și regulile prevăzute în statutele organice respective, dacă acestea nu contravin principiilor de bază ale actualei așezări a Statului.

Art. II. — Toate sinagogiile (temple, case de rugăciuni), existente la data semnării acestei deciziuni, nu mai pot funcționa decât pe baza unei noi încuviințări a Ministerului Cultelor și Artelor, exponentul Statului pentru chestiunile religioase.

Art. III. — Pentru obținerea încuviințării arătată în art. precedent, este necesar ca să se înainteze acestui Departament de către Prefectura județului respectiv, o cerere din partea comunității evrești locale, prin care să se ceară menținerea caselor de rugăciuni indispensabile nevoilor confesionale ale membrilor organizației din localitate.

Art. IV. — Pentru menținerea unei case de rugăciuni trebuie să se constate de către organele admni-

nistrative și de poliție respective, că o astfel de casă deservește nevoile religioase ale unui număr de 400 familii evrești în comunele urbane și suburbane și 200 în comunele rurale.

Condițiunea de număr impusă în alineatul precedent, urmează a fi constatată și verificată de către primăriile respective, care vor atesta pe proprie răspundere numărul exact al familiilor evrești stabilite în localitate.

Prefecturile în drept vor înainta Ministerului Cultelor și Artelor, toate cererile, referitoare la aprobarea funcționării sinagogilor, temple, case de rugăciuni), anexând și atestarea primăriei în ceea ce privește numărul credincioșilor, care se vor folosi de localul cuvenit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prefecturile sunt datoare a da Ministerului Cultelor și Artelor, cu acest prilej orice lămuriri vor crede de cuviință în această privință, indicând și apropierea casei de rugăciuni mozaice față cu bisericile celorlalte culte din localitate.

Incuviințarea Ministerului, se comunică Prefecturii județului, care va face cunoscut organelor în subordine situația sinagogilor din județul respectiv, care vor rămânea definitiv închise, precum și a celor care pot funcționa, conform normelor fixate prin prezenta deciziune.

Art. V. — Se va interveni la Ministerul de Interne în vederea luării măsurilor de rigoare pentru închiderea imediată a caselor de rugăciuni evrești, care în mod indiscutabil nu satisfac condiția numărului prevăzută la art. precedent.

Art. VI. — Toate organizațiunile locale mozaice, existând actualmente sub denumirea de comunități sau sub o altă denumire și în cuprinsul cărora nu va fi menținută nicio sinagogă, potrivit prevederilor acestei deciziuni, urmează să-și înceteze imediat orice activitate de ordin administrativ, juridic și religios.

Art. VII. — Toate imobilele, care au servit drept case de rugăciuni, și care nu mai pot fi atribuite organizațiilor locale efect al desființării acestora conform art. VI, vor trece fără nicio formalitate în patrimoniul Statului, care va fixa destinația lor, în scopul de a se ajuta nevoile cultelor creștine din localitate.

Art. VIII. — Slujitorii cultelor creștine care vor tolera sau vor ascunde pe toți aceia care înfrâng dispozițiunile acestei deciziuni vor fi de îndată destituiți din funcțiune, întrucât s'au făcut astfel vinovați de încălcarea îndatoririlor elementare inerente calității și misiunii lor.

Art. IX. — D. director al Cultelor, din Minister, este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziunii de față.

Data la 9 Septembrie 1940.

Ministru, **Radu Budișteanu**

Nr. 42.354.

**III. DECIZIUNEA Nr. 43932 DIN 19 SEPT. 1940 A
MINISTERULUI CULTELOR ȘI ARTELOR PRIN
CARE SE SUSPENDA DEC. NR. 42325 ȘI NR. 42354
DIN 9 SEPT. PRIVITOARE LA NOUL REGIM AL
CULTULUI MOZAIC**

(Mon. oficial Nr. 220 din 21 Sept. 1940)

Până la reglementarea definitivă, pe cale de lege, a regimului tuturor cultelor din țară, se suspendă aplicarea deciziilor ministeriale Nr. 42.352 și 42.354 din 9 Septembrie 1940, publicate în Monitorul Oficial partea I, Nr. 216 din 17 Septembrie 1940, privitoare la cultul mozaic și la funcționarea caselor de rugăciuni (temple, sinagogi), aparținătoare acestei confesiuni.

Toate deciziile, dispozițiunile și orice măsuri de ordin administrativ, contrarii prezentei decizii, se anulează.

Mnstru Secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, Cultelor și Artelor

Prof. Traian Brăileanu

9. Regimul Evreilor farmaciști și droguști

D. LEGE NR. 3294/1940 PENTRU INTERZICEREA ARENDARII FARMACIILOR LA EVREI

(*Monit. Oficial Nr. 231 din 3 Octombrie 1940*)

Art. I. — Farmaciile de orice categorie nu pot fi arendate evreilor.

Toate contractele de arendare către aceștia, în curs de executare, sunt și rămân desființate pe data intrării în vigoare a prezentului decret.

Art. II. — Proprietarii farmaciilor arendate ale căror contracte sunt desființate, vor trebui să lichideze în termen de cel mult o lună raporturile lor cu foștii arendași evrei.

Orice eventuale despăgubiri privesc numai pe proprietarii care în acest termen trebuie să lichideze orice drepturi și pretențiuni ale arendașilor.

În viitor și până la unificarea regimului farmaciilor, arendările vor fi permise numai pentru acei care nu pot exploata personal concesiunile din motive justificate.

Art. III. — Actualii diriginți administratori evrei

vor fi înlocuiți în termen de o lună dela publicarea prezentului decret.

Art. IV. — Dispozițiunile de mai sus se aplică și drogueriilor.

Art. V. — Orice abateri dela aceste dispozițiuni vor fi sancționate cu pierderea dreptului de concesiune.

Art. VI. — D. ministru al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale este însărcinat cu executarea prezentului decret.

Dat în București la 2 Octombrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu
Ministru Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale

BCU Cluj / Central University Library Cluj · V. Iasinschi

10. Trecerea proprietăților rurale evrești în patrimoniul Statului

I. D. LEGE NR. 3347/1940
(Monit. Oficial Nr. 233 din 5 Oct. 1940)

Art. 1. — Evreii nu pot stăpâni, dobândi sau deține proprietăți rurale în România, sub nici un titlu și în nicio calitate, precum proprietari, uzufructuari, asociați, administratori, etc.

Art. 2. — Sunt socotiți evrei în sensul legii de față, toți acei având ambii părinți evrei sau numai unul, fără distincție, dacă ei sau părinții lor sunt sau nu botezați în altă religie decât cea mozaică, dacă sunt sau nu cetățeni români, sau dacă domiciliază sau nu în cuprinsul țării.

Art. 3. — Sunt proprietăți rurale în înțelesul prezentului decret-lege : terenurile arabile, fânețele, izlazurile, terenurile neproductive, bălțile, iazurile, viile, conacurile, parcurile, livezile de pomi fructiferi, pepinierile, crescătoriile de animale și păsări, stupăriile, grădinile de zarzavat și grădinile de flori în scop de comercializare, fără distincțiune, dacă aceste bunuri sunt situate în perimetrul municipii-

lor, comunelor urbane sau suburbane, sau comunele rurale.

Intră de asemenea în prevederile legii de față și locuințele cu toate anexele lor, aflate pe proprietățile mai sus enumerate.

Art. 4. — Trec în patrimoniul Statului, în puterea legii de față și din momentul publicării ei în Monitorul Oficial, toate proprietățile mai sus enumerate, aparținând evreilor, precum și folosința acestor proprietăți.

Trec de asemenea în patrimoniul Statului, în condițiunile suszise și întreg inventarul viu și mort, precum și stocurile de cereale și nutrețuri aparținând evreilor, aflate pe proprietățile vizate în prezenta lege sau destinate exploataării acestor proprietăți.

Art. 5. — Nu intră în prevederile prezentei legi :

a) Bunurile prevăzute de art. 3, oriunde ar fi situate în limitele strict indispensabile așezării și funcționării industriilor evreești.

Determinarea unei întreprinderi ca fiind evreească este de atributul suveran al ministerului economiei naționale.

b) Terenul din jurul locuințelor evreești, situate în vtrele satelor și târgurilor în întindere de cel mult 2000 mp. ;

c) Grădinile imobilelor urbane și terenurile neconstruite din orașe, aparținând evreilor ;

d) Mobilierul și obiectele casnice, aflate în locuințele prevăzute în art. 3, alin. II ;

e) Cerealele și fânețele cumpărate cu acte, având dată certă, pentru a fi vândute, oriunde s'ar afla.

Art. 6. — În termen de 30 de zile dela data publicării prezentului decret-lege în Monitorul Oficial, toți evreii, proprietari și deținători, sub orice titlu, de bunuri intrând în prevederile legii de față, sunt obligați să depună la ministerul economiei naționale, toate actele de proprietate și deținere, împreună cu o declarație cuprinzând :

- a) Numele, pronumele și domiciliul declarantului ;
- b) Descrierea exactă a bunurilor, intrând în prevederile prezentului decret-lege, cu întinderea, limitele, vecinătățile și așezarea lor, pentru imobile ; locul de depozitare al bunurilor mobile, intrând în prevederile prezentului decret-lege.

Nedepunerea declarațiilor în termen, va fi considerată ca un abandon a bunurilor mai sus prevăzute și acestea vor intra ca atare în patrimoniul Statului, fără nici o indemnitate.

Art. 7. — Luarea în posesie a proprietăților și bunurilor ce trec în patrimoniul Statului, în virtutea prezentului decret-lege, se va face prin delegați speciali, numiți prin decizia ministerului economiei naționale.

Delegații vor dresa, în triplu exemplar, procese-verbale-inventar de toate bunurile vândute, cu arătarea stării lor actuale.

Un exemplar din acest proces-verbal se va înainta ministerului economiei naționale, cel de al doilea se va reține de către delegatul special și cel de al treilea se va înmâna proprietarului.

Aceste procese-verbale vor fi semnate de către delegatul special, primarul locului și proprietarul.

Art. 8. — Drept indemnitate pentru bunurile ce trec în patrimoniul Statului, în virtutea prezentei legi, se vor elibera obligațiuni purtătoare de o dobândă de 3 la sută, care se declară blocate chiar din momentul emisiunii lor.

Această indemnitate se va stabili de către o comisie centrală ce va funcționa pe lângă ministerul economiei naționale.

Indemnitatea pentru proprietățile imobiliare se va stabili pe baza venitului brut fiscal.

Indemnizația pentru bunurile mobiliare se va stabili pe baza prețurilor curente.

Aceeași comisiune va judeca și toate contestațiunile și litigiile la care aplicațiunea prezentei legi ar putea da naștere, atât între părți, cât și față de terți, hotărînd și asupra ipotecilor, gajurilor, uzufructurilor, etc., existînd asupra bunurilor ce intră în prevederile prezentei legi.

Hotărîrile comisiunii centrale sunt definitive și nu sunt atacabile pe nicio cale.

Art. 9. — Bunurile intrate în patrimoniul Statului, subsecretariatului de Stat al colonizării și populației prin efectul legii de față, se vor pune la dispozițiunea evacuate, în scopul așezării populației de origină etnică română, refugiată din teritoriile evacuate.

Subsecretariatul va putea da acestor bunuri și o altă întrebuințare, în cazul în care ele nu vor putea fi folosite pentru populația românească refugiată.

Art. 10. — Toate contractele de arendare, asociație și administrație, încheiate între proprietar neevreu și un arendaș, asociat sau administrator evreu, sunt nu-

le de plin drept, pe data publicării prezentului decret-lege în Monitorul Oficial, urmând ca pretențiile reciproce între părți să fie soluționate pe calea dreptului comun.

II. D. LEGE Nr. 3810/1940 PENTRU COMPLETAREA D. LEGE DIN 5 OCTOMBRIE 1940 PRIVITOR LA TRECEREA PROPRIETĂȚILOR RURALE EVREEȘTI ÎN PATRIMONIUL STATULUI
(*Monit. Oficial Nr. 271 din 17.XI.1940*)

Art. 1. — Trec în patrimoniul Statului următoarele bunuri aparținând evreilor, persoane fizice sau societăților evreești :

a) pădurile împreună cu toate construcțiunile, instalațiunile, uneltele, liniile de căi ferate, mijloacele de transport aflate pe terenul acestor păduri ;

b) morile de orice fel și ori unde ar fi situate, pivele și teascurile țărănești de ulei și pivele țărănești de postav situate în comunele rurale și suburbane, împreună cu terenul din jurul lor, construcțiunile instalațiunile, uneltele, întregul lor inventar viu și mort și toate stocurile de produse și materii prime ;

c) fabricile agricole de spirt, ori unde ar fi situate, împreună cu terenul din jurul lor, construcțiunile, instalațiunile, uneltele, întregul lor inventar viu și mort și toate stocurile de produse și materii prime ;

d) industriile forestiere cu tot terenul, construcțiunile, instalațiunile, mașinile, uneltele, liniile de căi ferate, mijloacele de transport de orice natură, întreg inventarul viu și mort necesar normalei lor funcțio-

nări și aparținând evreilor persoane fizice sau societăți ;

e) stocurile de cereale, nutrețe și recolte de orice natură ce s'au găsit pe proprietățile rurale evreești, trecute în patrimoniul Statului în virtutea Decretului Lege din 5 Octombrie 1940, pentru trecerea proprietăților rurale evreești în patrimoniul Statului ;

f) întregul inventariul viu și mort precum și recoltele de orice antură aparținând evreilor persoane fizice sau societăților evreești și cari au servit sau au rezultat din exploatarea imobilelor rurale cari au făcut obiectul contractelor declarate nule prin art. 10 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940.

Art. 2. — Evreii și societățile evreești, nu vor putea dobândi și deține în viitor sub nici un titlu, bunurile prevăzute de art. 3 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940, și de art. 1 din prezentul Decret Lege.

Art. 3. — Sunt evrei în înțelesul legii de față, persoanele arătate în art. 2 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940.

Sunt societăți evreești societățile civile sau comerciale de orice natură, în care majoritatea capitalurilor aparțin evreilor.

Acțiunile societăților care stăpânesc bunuri din acelea prevăzute în art. 3 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940 și art. 1 din prezentul Decret Lege, se transformă de drept în acțiuni nominative.

Deținătorii sub orice titlu, de asemenea acțiuni, sunt obligați ca în termen de 30 zile libere dela data intrării în vigoare a acestei legi, să depună acțiunile la sediul societății împreună cu titlurile justificând

deținerea sau proprietatea lor și să arate titularul anterior.

Inscrierea titularilor în registrul de acționari se va face numai pe baza unor acte de proprietate sau deținere având dată certă anterioară aceleia de 5 Octombrie 1940.

Societățile în nume colectiv, comandită simplă sau cu răspundere limitată vor fi considerate evreești dacă unul din asociați, comandați sau comanditari este evreu. Drepturile asociaților, comandaților sau comanditarilor, cari nu sunt evrei, vor fi reglementate sau lichidate de Comisiunea centrală prevăzută la art. 8 al 2 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940.

Când părțile sociale sau acțiunile aparțin unei societăți, aceasta va fi socotită evreească dacă intră în prevederile dispozițiilor de mai sus.

Prin pive și teascuri țărănești de ulei și pive țărănești de postav, se înțeleg toate micile industrii țărănești cari satisfac necesitățile locale, dacă ele au fost definite astfel de legi speciale sau Comisiuni, indiferent dacă plata se face în uium, cotă de producție sau bani.

Prin fabrici agricole de spirt se înțeleg fabricile prevăzute de art. 241 din legea Monopolului Vânzării Spiritului și Băuturilor Spirtoase din 22 Aprilie 1932.

Art. 4. — Contractele de exploatare a pădurilor ce trec în patrimoniul Statului, se mențin dacă exploatarea nu este evreu sau societate evreiască. Statul substituindu-se în drepturile și obligațiunile fostului proprietar.

Exploatările în curs din morile de orice fel sau din

pădurile și industriile forestiere ce trec în patrimoniul Statului, prin efectul legii de față, făcute de proprietarii sau exploatatorii evrci, persoane fizice sau societăți, vor putea fi continuate în baza unei deciziuni date de Ministerul Economiei Naționale, potrivit situațiunii sau amenajamentului, în cursul anului comercial și forestier 1940—41.

Exploatatorul va fi obligat să întrețină construcțiunile, instalațiunile, liniile de căi ferate, mijloacele de transport precum și inventarul viu și mort în bună stare. Nerespectarea acestor dispozițiuni se va pedepsi potrivit art. 5 alin. ultim din Decretul Lege pentru reprimarea sabotajului din 1 Noembrie 1940.

Art. 5. — Contractele cu dată certă anterioară aceleia din 5 Octombrie 1940 pentru arendarea morilor țărănești, pivelor și teascurilor de ulei țărănești, pivelor țărănești de postav și fabricelor agricole de spirt, se mențin dacă arendașul nu este evreu sau societate evreiască, Statul substituindu-se în toate drepturile și obligațiunile fostului proprietar.

Art. 6. — In afară de datele prevăzute în art. 6, lit. a și b a Decretului Lege din 5 Octombrie 1940, proprietarii sau deținătorii cu orice titlu, de bunuri intrând în prevederile Decretului Lege de față, evrei, persoane fizice sau societăți, vor face descriera amănunțită a tuturor construcțiunilor, instalațiunilor, liniilor de căi ferate, inventariului, stocurilor de marfă și materii prime.

Art. 7. — Prin derogare dela art. 9 al Decretului Lege din 5 Octombrie 1940, pădurile și industriile forestiere intrate în patrimoniul Statului, în virtutea

Decretului Lege de față, vor fi puse la dispoziția Ministerului Agriculturii și Domeniilor, care le va administra prin Casa Pădurilor Statului.

Art. 8. — Prin proprietăți, rurale în sensul art. 1 al decretului-lege, din 5 Octombrie 1940, se înțeleg și acelea aparținând societăților civile și comerciale evreești.

Această dispozițiune are caracter interpretativ.

Art. 9. — Imobilele evreești prevăzute de art. 3 al decretului-lege din 5 Octombrie 1940, precum și acele prevăzute de art. 1 din prezentul decret, situate în teritoriile unde există cărți funciare, — cumpărate de către persoane de origine etnică română, care au drept singură îndeletnicire agricultura și ale căror drepturi nu au fost întabulate în cartea funciară, nu pot trece în patrimoniul Statului dacă cumpărătorii au posedat acele imobile cel puțin 5 ani înainte de 5 Octombrie 1940.

În baza constatărilor făcute de comisiunea centrală, acești cumpărători vor cere instanței de carte funciară, intabularea drepturilor lor, potrivit regulilor de carte funciară.

Art. 10. — Comisiunea centrală prevăzută de art. alin. 2 al decretului-lege din 5 Octombrie 1940, se compune din :

1. 3 magistrați ;
2. 1 agricultor ;
3. 1 inginer silvic.

Președintele comisiunii va fi un magistrat membru al Inaltei Curți de casație.

Membrii comisiunii prevăzuți la punctul 1 vor fi

numiți de ministrul justiției, iar cei dela punctul 2 și 3 vor fi numiți de ministrul agriculturii și domeniilor.

Comisiunea va putea face cercetări la fața locului pentru stabilirea situațiilor de fapt, prin magistrați delegați în acest scop de ministrul justiției.

Art. 11. — Domnii miniștrii ai economiei naționale, agriculturii și domeniilor și justiției, sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret-lege.

Dat în București la 12 Noembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri, **General Ion Antonescu.**

Ministrul Justiției, **Mihai A. Antonescu.**

No. 3810. BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. EXPUNERE DE MOTIVE LA D. LEGE

Nr. 3347/1940

(*Monit. Oficial Nr. 271 din 17.XI.1940*)

Raportul d-lui ministru al Justiției, către Conducătorul Statului și Președintele Consiliului de Miniștri.

Domnule General,

Conform dispozițiilor decretelor-legi Nr. 3.052 din 5 Septembrie 1940 și Nr. 3.072 din 7 Septembrie 1940, avem onoare a vă înainta pentru aprobarea și semnătura Domniei Voastre, alăturatul decret-lege pentru completarea decretului-lege din 5 Octombrie

1940, privitor la trecerea proprietăților rurale evrești în patrimoniul Statului.

Prin aceste dispozițiuni se extind la alte bunuri rurale principiile statornicite prin decretul-lege din 5 Octombrie 1940, privitor la trecerea proprietăților rurale evrești în patrimoniul Statului.

Această extindere se întemeiază pe o veche concepție românească, potrivit căreia proprietățile rurale — principala bogăție națională — trebuie să aparțină Românilor. Din asemenea considerațiuni de ordin politic s'a inspirat legiuitorul romând când a interzis și în trecut tuturor străinilor achiziționarea de bunuri imobile rurale, consacrand acest principiu într'un text constituțional.

Cum sub noul regim al Statului Național Legionar, acest principiu a căpătat un caracter de etnicitate, proprietatea rurală, sub toate formele ei, urmează, în mod necesar, să treacă în mâna celor de origină etnică română.

Pentru a nu zădărnici, însă, bunul mers al exploatărilor forestiere, și pentru a nu paraliza producția și posibilitatea de aprovizionare cu lemne, decretul-lege a lăsat Ministerului Economiei Naționale, latitudinea să hotărască continuarea exploatării în curs la data publicării acestui decret-lege, pe tot timpul anului forestier 1940—1941.

În același timp, pentru a nu stânjeni drepturile celor care au ca singură îndeletnicire agricultura, s'a prevăzut că imobilele rurale aflate în Ardeal și Bucovina și cumpărate de aceștia dela proprietari evrei, nu vor trece în patrimoniul Statului, cu toate că

drepturile cumpărătorului n'au fost intabulate în cartea funciară, cu condițiunea să le fi posedat timp de 5 ani înainte de data de 5 Octomvrie 1940.

Primiți, vă rugăm, Domnule General, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul justiției, Mihai A. Antonescu.

Nr. 190.020 bis.

1940, Noemvrie 10.

11. Reglementarea drepturilor avocaților evrei

I. DECRETUL-LEGE Nr. 3847/1940 PRIVITOR LA REGLEMENTAREA DREPTURILOR AVOCAȚILOR EVREI

(*Monit. Oficial Nr. 243 din 17.Oct.1940*)

Art. 1. — Avocații evrei rămași în barouri în urma revizuirilor făcute de acestea, nu au dreptul de a redacta acte, a da consultațiuni, a reprezenta în justiție sau a pleda în fața oricărei instanțe de judecată, decât în afacerile evreilor persoane fizice și nu pot în genere exercita profesiunea decât în serviciul și în folosul coreligionarilor lor, persoane fizice.

Art. 2. — Dispozițiunile decretului-lege de față nu se aplică avocaților evrei invalizi de război, orfani de război și celor decorați pentru fapte de arme cu Virtutea Militară sau ale ordine cu panglică de Virtutea Militară.

Art. 3. — Locurile rămase libere în contencioasele întreprinderilor și persoanelor juridice în genere vor fi ocupate de avocați creștini.

Art. 4. — O comisiune compusă din doi delegați ai

baroului, prezidați de primul președinte al tribunalului local, va supraveghia aplicarea acestui decret-lege.

Art. 5. — Nerespectarea dispozițiilor din decretul de față și orice acte de fraudă și simulațiune săvârșite pentru eludarea lor, se vor pedepsi cu amendă dela 100.000 lei până la 500.000 lei și cu închisoarea dela 1—3 luni.

Art. 6. — Toate dispozițiunile contrarii decretului de lege de față sunt și rămân abrogate.

Dat în București, la 16 Octombrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri,

General Ion Antonescu

Ministrul Justiției, Mihai A. Antonescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II. EXPUNERE DE MOTIVE

Domnule General,

Conform dispozițiilor decretelor-legi Nr. 3052 din 5 Septembrie și Nr. 3072 din 7 Septembrie 1940. avem onoare a vă înainta pentru aprobarea și semnătura Domniei-Voastre alăturatul decret-lege relativ la reglementarea drepturilor avocaților evrei.

Decretul-lege de față este isvorit din noua concepție politică ce stă la baza Statului Național Legionar. Inspirat din principii naționaliste el are rostul de a face ca elementul românesc să reîntre și pe acest tărâm în drepturile lui legitime.

De altă parte, în împrejurările actuale. când mulți avocați români din teritoriile cedate și-au părăsit că-

minurile, decretul-lege vine să aducă o ușurare în suferința lor, permițându-le să aibă acces în contencioasele ocupate până acum de profesioniști evrei.

În fine, elementul evreesc reprezentând o neînsemnată minoritate în cadrul comunității românești, este firesc ca exercițiul profesiei de avocat să fie limitat, pentru avocații evrei, numai la afacerile co-religionarilor lor. La acest principiu, o singură derogare se admite, în favoarea avocaților evrei invalizi de război, orfani de război și celor cari au fost decorați pentru fapte de arme, cu Virtutea Militară.

Prezentul decret-lege este întocmit în conformitate cu hotărârile Consiliului de miniștri din 1 Octombrie 1940.

Primiți, vă rugăm, Domnule General, asigurarea Înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul Justiției, Mihai A. Antonescu.

III. EXTRAS DIN D. LEGE Nr. 3012/1940 PENTRU ORGANIZAREA CORPULUI DE AVOCAȚI DIN ROMANIA

Art. 285. — În fața instanțelor militare de orice fel și grad, ordinare sau excepționale, au dreptul să pledeze numai avocații români de sânge sau de rit creștin.

Art. 295. — Uniunea Barourilor are dreptul să verifice din oficiu și de îndată, felul în care barourile au aplicat D. Lege Nr. 2650 din 9 August 1940 privi-

tor la starea juridică a evreilor din România, putând modifica deciziunile date prin greșita aplicare a sus-numitului decret cu putere de lege.

(Monit. Oficial Nr. 205 din 5 Sept. 1940)

12. Anularea autorizațiilor pentru debite C. A. M. deținute de evrei

I. TEXTUL DECRETULUI-LEGE Nr. 3758/1940 (*Monit. Oficial Nr. 264 din 10 Noem. 1940*)

Art. 1. — Se anulează, pe data publicării prezentului decret-lege toate autorizațiunile pentru debitele speciale, ordinare sau rurale de vânzare a produselor monopolizate exploatate de Casa Autonomă a Monopolurilor deținute în prezent de evrei, independent de categoria din care aceștia fac parte în baza decretului-lege pentru starea juridică a evreilor din România din 9 August 1940.

Art. 2. — Deținătorii autorizațiunilor anuale potrivit dispozițiunilor articolului precedent sunt obligați să lichideze integral toate cantitățile de produse monopolizate ce posedă, în termen de cel mult 30 zile dela data publicării prezentei legi.

Art. 3. — Orice dispozițiuni contrarii prezentei legi sunt și rămân abrogate.

Dat în București 9 Noemvrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu

Ministrul Justiției, Mihai A. Antonescu.

II. RAPORTUL D-LUI MINISTRU AL FINANTELOR

Domnule General,

Legile în vigoare rezervă Statului dreptul de a produce, a fabrica, a cumpăra și a comercializa produsele care formează obiectul monopol.

Necesitățile actuale ale Statului și noile principii de guvernământ comandă ca acest drept să fie folosit, nu numai pentru sporirea veniturilor publice, dar și pentru realizarea tuturor țelurilor de interes general, fie de ordin economic, fie de ordin politico-social a căror realizare este posibilă, chiar în parte, prin folosirea dreptului respectiv.

Acest comandament impune, în împrejurările actuale, ca exercițiul dreptului de monopol al producției și desfacerii produselor monopolizate să fie organizat în așa fel încât să asigure o distribuire rațională acestor produse, o desfaceră ordonată și ferită de speculațiuni în interes particular și să creeze posibilități de existență românilor cari, în urma sacrificiilor făcute pentru Țară, sunt în neputință de a munci în mod normal cum sunt invalizii și văducele de război și celor cari, din cauza unor împrejurări generale vitrege, au pierdut sursele lor de existență cum sunt refugiații din teritoriile recent evacuate.

Dând ascultare necesară acestui comandament național, avem onoarea a supune aprobării și semnăturii Domniei Voastre, alăturatul Decret-Lege, prin care se anulează toate autorizațiunile pentru debitele de

desfacere a produselor monopolizate exploatare de Casa Autonomă a Monopolurilor, deținute în prezent de evrei.

Decretul-Lege respectiv acordă deținătorilor de asemenea autorizațiuni anulate, un termen de 30 zile pentru lichidarea cantităților de produse monopolizate ce posedă.

Primiți vă rugăm, domnule General, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul finanțelor. G. Cretzianu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

13. Dispozițiuni privitoare pe medicii evrei

EXTRAS DIN D. LEGE NR. 3789/1940 PENTRU
ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COLEGIU-
LUI MEDICILOR

(*Monit. Oficial Nr. 269 din 15 Noem. 1940*)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. 1. — Colegiul medicilor este organul oficial care reprezintă interesele profesionale medicale asigură propășirea și disciplina acestei profesii, în cadrul Statului Național Legionar, în armonie cu interesele superioare ale Națiunii Române.

Colegiul medicilor este persoană juridică de drept public și cuprinde pe toți doctorii în medicină și chirurgie de origină etnică și religie, prevăzute de art. 3, domiciliați în țară și autorizați să practice profesiunea medicală; ei sunt obligați a se înscrie în Colegiu.

Sunt obligați a se înscrie în Colegiu și medicii funcționari publici de religie și etnicitate, prev. de art. 3, chiar dacă prin legile lor organice sunt oprți de a face clientelă particulară.

CAPITOLUL II

Inscrierea în Colegiu

Art. 3 lit. a și b. — Pentru a fi înscris în Colegiu medicilor se cer acestora următoarele condițiuni :

a) Să fie de origină etnică română sau origine ariană, maghiară, turcă ;

b) Să fie de cetățenie română și religie creștină sau mahomedană.

CAPITOLUL III

Incompatibilități și nedemnități

Art. 5 lit. c. — Exercițiul profesiei de medic este incompatibil cu : c) Faptul de a se fi căsătorit cu o evreică sau evreu dela punerea în aplicare a acestei legi.

Art. 7. — Numai doctorii în medicină și chirurgie de origină etnică și religie prevăzute de art 3, civili sau militari, având dreptul de liberă practică, potrivit legilor în vigoare și înscriși în Colegiul medicilor români, vor putea exercita profesiunea medicală îngrijind în particular, spitale sau sanatorii creștine sau turcești, numai bolnavi creștini și de origină etnică română sau ariană și bolnavi turci, excepțional vor putea da îngrijiri bolnavilor evrei în cazuri de urgență.

Contravenienții la dispozițiunile de mai sus, în afară de sancțiunile prevăzute de legile speciale, vor fi pedepsiți conform art. 589 din codul penal.

Notă. Art. 589 din Codul Penal prevede ca pedeapsă închisoarea polițienească dela 5 la 15 zile și amendă dela 500 lei la 1000 lei.

CAPITOLUL VII

Urmăriri, acțiune disciplinară, sancțiuni

Art. 32. — Comitetele județene, prin președintele lor, sunt în drept să sezeze parchetele respective și autoritățile competente pentru urmărirea și trimiterea în judecată a celor ce își vor atribui sau vor întrebuința fără drept titlul sau calitatea de medic, care vor practica în mod ilicit medicina, putându-se constitui parte civilă pentru daune morale sau materiale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prin practica ilicită a medicinei se înțelege faptul de a administra sau aplica în mod obișnuit medicamente și tratamente, sau de a practica operațiuni chirurgicale fără a fi medic.

Art. 33, alin. I. — Membrii Colegiului care vor contraveni dispozițiilor privitoare la practica profesională sau care prin atitudinea lor vor lipsi dela îndatoririle firești ale profesiunii, vor fi trimiseși în judecata comisiunii disciplinare respective.

Art. 34. — Comisiunea de disciplină este sesizată de președintele secțiunii, fie din oficiu, fie în urma unei reclamațiuni, fie în urma unei constatări făcute de poliția legionară medicală.

Președintele, primind reclamațiunea, însărcinează cu cercetarea cazului pe un membru din comitet.

care va asculta și pe medicul învinuit, invitându-l pentru aceasta printr'o scrisoare recomandată.

După facerea cercetărilor se va încheia un raport care va fi înaintat președintelui.

Președintele, pe baza raportului, va decide dacă medicul învinuit trebuie trimis sau nu în fața Comisiunii de disciplină.

Art. 35. — Ședințele Comisiunii sunt publice.

Medicul trimis în judecată va fi citat prin scrisoare recomandată, cu cel puțin 8 zile libere înainte de termenul fixat pentru judecată.

El își va face apărarea înaintea Comisiunii de judecată singur.

Toate probele legale sunt admisibile în fața Comisiunii disciplinare.

Art. 36. — Deciziunile Comisiunilor de judecată vor fi motivate și se vor redacta în termen de 5 zile dela pronunțare.

În contra deciziunilor Comisiunilor de disciplină județene se poate face apel la Comisiunea centrală de disciplină în termen de 10 zile dela pronunțare.

În caz când pronunțarea s'a făcut în lipsa celui condamnat, termenul va curge dela comunicarea deciziei.

Comunicarea se va face prin scrisoare recomandată.

Apelul va fi îndreptat la Comisiunea care a pronunțat decizia și care, după primire, îl va înainta de îndată Comisiunii centrale împreună cu dosarul.

Deciziunile Comisiunii centrale de disciplină

vor putea fi atacate cu recurs la Inalta Curte de Casație, care va judeca și în fond.

Recursul este suspensiv de executare.

Art. 37. — Sunt considerate ca abateri profesionale în special :

a) Faptul de a profesa în mod obișnuit în altă parte decât în localitatea și județul unde medicul este domiciliat și înscris :

b) Faptul de a avea două sau mai multe cabinete. Se exceptează clinicile particulare și sanatoriile .

c) Atragerea clientele prin mijloace incompatibile cu demnitatea profesională, cum ar fi : întrebuințarea de intermediari, reclame prin ziare și anunțuri cu conținutul altul decât cel stabilit de Colegiu, circulări și conferințe cu scopuri lucrative, dichotomia;

d) Faptul de a anunța și întrebuința așa zise leacuri sau medicamente secrete ori de a recomanda locul de procurare a medicamentelor ;

e) Faptul de a uza de firme cu conținut și dimensiuni diferite de cele ce se vor fixa de Comitetul executiv ;

f) Atribuirea de titluri de specialist. altele decât cele obișnuite și prevăzute în legile și regulamentele în vigoare ;

g) Faptul de a uza de titluri pe care nu le posedă în mod legal ;

h) Divulgarea secretelor profesionale fără autorizație legală ;

i) Neplata cotizațiilor fixate de organele Colegiului.

CAPITOLUL VIII

Dispozițiuni privitoare la medicii evrei

Art. 39. — Medicii etnici evrei, de religie mozaică sau creștină, ca și medicii femei de origine etnică evreiască, fie că sunt sau nu creștinate sau căsătorite cu români etnici creștini sau arieni, nu sunt primiți în Colegiul medicilor.

Pe data publicării acestui decret-lege ei vor fi excluși din Colegiul medicilor români.

Medicii evrei vor putea provizoriu practica, în condițiunile prevăzute în acest capitol.

Art. 40. — Medicii dela articolul precedent vor forma o asociațiune profesională pentru fiecare județ, condusă de un singur președinte, numit de către comitetul Colegiului medicilor români județean respectiv, dintre medicii evrei care au dat dovadă de pregătire și probitate profesională.

El va funcționa până la data rezolvării radicale a problemei evreești în România și poate fi oricând revocat de președintele Comitetului județean respectiv al medicilor români creștini, fără drept de apel sau recurs.

Art. 41. — Ca atribuțiuni, Asociația profesională a medicilor evrei va avea numai pe cele înscrise la art. 2, punctul e¹⁾ din prezentul decret, cu putere de

---

1) Art. 2 punctul e prevede:

„Colegiul medicilor are ca atribuțiuni principale:

„De a creia și sprijini instituțiuni de prevedere și asistență pentru medici și familiile lor“

lege, toate celelalte atribuțiuni dela art. 2^{*)} fiind rezervate exclusiv Colegiului medicilor români.

Președintele Asociației profesionale județene a medicilor evrei este obligat să trimită lunar, la 1 ale fiecărei luni, președintelui Colegiului medicilor români, un raport de numărul și domiciliul medicilor evrei respectivi.

Art. 42. — Medicii evrei (prevăzuți la art. 40) vor îngriji numai bolnavi evrei fie în particular fie în sanatoriu și spitale evreiești.

Art. 43. — Pentru a fi înscris în Asociația profesională a medicilor evrei se cere acestora :

a) Cetățenia română ;

b) Diploma de doctor în medicină și chirurgie și autorizația de liberă practică eliberată de autoritatea în drept ;

c) Să fi fost înscris, la data publicării prezentului decret-lege, în „Colegiul Medicilor“ ;

d) Să fi fost stabilit înainte de 1 Iunie 1919 în România ;

e) Să nu se găsească în vreunul din cazurile de nedemnitate sau incompatibilitate prevăzute la art. 5 din prezentul decret.

Art. 44. — Se aplică medicilor evrei în întregime

2) Celelalte alin. din art. 2 menționează în special:

— Dreptul Colegiului Medicilor de a veghea la legala exercitare a profesiunii de medic și la respectarea principiilor de deontologie.

— Dreptul de a fixa onorarii și minimum de retribuțiune.

— Dreptul de a arbitra diferendele dintre medici și instituțiunile particulare sau particulari.

toate dispozițiunile disciplinare, interdicțiile și decăderile prevăzute în prezentul decret-lege.

Art. 45. — Medicii evrei vor avea o carte profesională aparte al cărei model se va fixa de Colegiul medicilor români, eliberată de Asociația profesională a medicilor evrei, care va purta semnătura președintelui Asociației profesionale județene respective a medicilor evrei și viza președintelui comitetului Colegiului medicilor români respectiv.

Medicii evrei vor fi obligați să poarte insignă al cărei model se va fixa de Colegiul medicilor români.

Art. 46. — Dispozițiunile dela art. 9, ³⁾ punctele a, b și c din prezentul decret cu putere de lege se aplică întocmai și medicilor evrei.

Medicii evrei au dreptul să exercite medicina, în condițiunile arătate la art. 42, numai în localitatea unde își au domiciliul real.

Medicii evrei nu au dreptul să exercite medicina în stațiunile balneare sau climaterice și nici să facă consult medical cu medicii creștini.

Art. 47. — Comisiunile județene și centrale de control financiar și de disciplină, își vor exercita atribuțiunile legale și asupra Asociației profesionale a medicilor evrei respectivi.

---

3) Art. 9 punctele a, b. și c. prevede.

„Art. 9. — „Membrii Colegiului medicilor români sunt obligați:

„a) Să se conformeze prezentei legi și regulamentelor în vigoare;

„b) Să se supună deciziunilor organelor în vigoare;

„c) Să observe în orice împrejurare, regulile de disciplină și colegialitate“.

Art. 48. — În atribuțiunile președintelui Asociației județene a medicilor evrei intră cele prevăzute la punctul b dela art. 16 din decretul-lege de față. (Se referă la întocmirea și ținerea la curent a tabloului membrilor asociației).

El administrează bunurile asociației, întocmește bugetul conform și cu aprobarea comisiunii de control financiar al Colegiului județean respectiv al medicilor.

El aduce la îndeplinire deciziunile Consiliului superior al Colegiului medicilor români.

Art. 49. — Adunarea județeană a Asociației profesionale a medicilor evrei, se face odată pe an și anume la 15 Ianuarie, în prezența obligatorie a unui observator delegat de secțiunea județeană respectivă a Colegiului medicilor români și care va fi anunțat oficial cu 10 zile libere înainte de data, ora și locul adunării.

Observatorul delegat va putea oricând să suspende ședința și să disolve adunarea, când discuțiunile contravin legilor în vigoare.

Președintele va expune numai situația financiară.

Art. 50. — Pentru gestiunea financiară a Asociației profesionale județene a medicilor evrei este competente numai Comisiunea de control financiar județean a Colegiului medicilor.

Art. 51. — Pentru judecarea tuturor abaterilor profesionale ale medicilor evrei, este competente numai Comisia de disciplină județeană respectivă sau centrală a medicilor români.

Art. 52. — Dispozițiunile art. 33, alin. 1 ; 34, 35,

36 și 37 ale prezentului decret-lege se aplică și medicilor evrei, însă numai prin Comisiunile de disciplină regionale și centrale ale medicilor români creștini sau turci.

Art. 53. — Medicii evrei vor prescrie medicamente, în cadrul art. 42, numai pe rețete șampilate cu timbrul sec, făcut după modelul stabilit de către Comitetul Colegiului medicilor: acest timbru va purta în mod vizibil inscripțiunea „medic evreu”. Timbrul sec se păstrează la Colegiul medicilor, unde se face șampilarea.

Medicii evrei vor avea firme profesionale în cadrul art. 37, punct. e, f, g și care vor avea în plus înscris în mod vizibil cuvintele „medic evreu”.

Art. 54. — Comisiunile de disciplină ale Colegiului medicilor vor putea pronunța, după gravitatea cazurilor, următoarele sancțiuni pentru medicii evrei:

a) Interdicția temporară a practicei medicinei dela o lună la un an;

b) In caz de recidivă, interzicerea definitivă a practicei medicinei.

Art. 55. — Medicii evrei sau asociația lor nu vor putea edita niciun fel de reviste sau publicație științifică sau profesională; ei nu vor putea colabora la revistele științifice sau publicațiile profesionale românești sau creștine.

De asemenea nu pot fi membri și nici a asista la ședințele societăților științifice.

CAPITOLUL IX

Dispozițiuni finale și transitorii

Art. 56. — Toate dosarele privind medicii evrei înscrși în „Colegiul medicilor“, până la publicarea acestui decret-lege, vor fi păstrate la Colegiul medicilor români.

Art. 60. — Orice dispozițiuni din legi și regulamente contrare celor de față sunt și rămân abrogate.

Prezentul decret-lege intră în vigoare pe data publicării lui în Monitorul Oficial.

Dat în București la 12 Noemvrie 1940.

Nr. 3789.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

14. Regimul Evreilor în Intreprinderi

I. DECRET-LEGE Nr. 3825/1940 PENTRU ROMANIZAREA PERSONALULUI DIN INTREPRINDERI

(*Monit. Oficial Nr. 270 din 16 Noem. 1940*)

Art. 1. — Toate întreprinderile civile sau comerciale, de orice natură, aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice, cu sau fără scop lucrativ, precum și asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele de orice fel, nu vor putea avea în serviciul lor, salariați evrei, decât în condițiunile prezentului decret-lege.

Se exceptează instituțiunile evreești cu caracter strict religios sau cultural.

Art. 2. — Intreprinderile, asociațiunile, fundațiile și stabilimentele prevăzute la art. precedent, sunt obligate să concedieze salariații evrei până la 31 Decembrie 1941, la datele ce se vor stabili prin decizii date de ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, publicate în Monitorul Oficial.

Art. 3. — Salariații evrei concediați în temeiul prezentului decret-lege, au dreptul de a fi între-

buințați pentru lucrări de utilitate publică, după normele ce se vor stabili prin jurnalul consiliului de miniștri.

Art. 4. — In vederea acoperirii sarcinilor create prin art. 3 din prezenta lege, precum și a altor cheltuieli necesitate cu aplicarea acestei legi, toate întreprinderile, asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele prevăzute la art. 1, indiferent dacă au sau nu în serviciul lor salariați evrei și care au mai mult de 5 salariați, sunt obligate la plata unei contribuțiuni de 1% calculată la totalul salariilor plătite tuturor salariaților. Această contribuție este datorată dela data intrării în vigoare a prezentului decret-lege și se va plăti de către întreprinderi, asociațiuni, fundațiuni și stabilimente. la Casele de asigurare, deodată cu contribuția suplimentară de 1,20% prevăzută de art. 111 din legea asigurărilor sociale, prin aceeași listă de plată. în același mod și sub aceleași sancțiuni prevăzute de menționata lege.

Casele de asigurare, vor contabiliza aparte această sumă și o vor vărsa lunar Casei Centrale, unde acest fond va fi contabilizat separat la dispoziția ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

Art. 5. — Se consideră salariat în înțelesul prezentului decret-lege, orice persoană care în schimbul unui salariu, prestează un serviciu, indiferent dacă acesta este manual sau intelectual, precum este personalul de conducere, cu excepția patronului întreprinderii. — cel administrativ, tehnic, de specialitate sau muncitoresc, oricare ar fi modul de salarizare și

indiferent de durata sau condițiunile de prestare ale serviciului.

Sunt asimilați salariaților : ucenicii, practicanții precum și cei cari lucrează pentru patron, fără a primi vre-un salariu.

În caz de împiedicare și numai pe durata ei, patronul poate fi reprezentat în atribuțiunile lui de un membru al familiei sale.

Sunt considerați membri ai familiei în sensul acestei legi soțul și copiii precum și ascendenții.

Art. 6. — Sunt evrei în înțelesul legii de față, acei născuți din ambii părinți evrei sau numai din tată evreu, indiferent de religie.

Copiii naturali urmează condiția juridică a mamei.

Art. 7. — Nu intră în prevederile articolului precedent :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

a) urmașii direcți ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul pentru independența din 1877, dacă actualmente sunt creștini ;

b) invalizii din războiul de întregirea neamului ;

c) orfanii rămași de pe urma celor căzuți în războiul pentru întregirea neamului din 1916—1918.

Art. 8. — Prin derogare dela dispozițiunile dreptului comun și legilor speciale de reglementarea muncii, salariații evrei concediați în temeiul acestei legi, nu vor putea pretinde și avea dreptul la alte despăgubiri, de orice fel derivând din faptul concedierii, decât cele prevăzute în legea de față, după cum se specifică mai jos :

1. Salariații evrei cari vor fi concediați în prima lună dela data publicării prezentului decret-lege, vor

primi dela întreprindere o despăgubire globală după cum urmează :

- a) cei cu o vechime în serviciu până la 5 ani inclusiv, vor primi echivalentul salariului pe 15 zile ;
- b) cei cu o vechime de 5—10 ani inclusiv, vor primi echivalentul salariului pe una lună ;
- c) cei cu o vechime dela 10—20 ani inclusiv, vor primi echivalentul salariului pe două luni ;
- d) cei cu o vechime de peste 20 ani, vor primi echivalentul salariului pe trei luni.

2. Cei concediați în a doua lună, vor primi jumătate din drepturile celor specificați la punctul 1, lit. a, b, c și d.

3. Cei concediați în a treia lună, vor primi a treia parte din drepturile celor specificați la punctul 1, lit. a, b, c, d.

4. Cei concediați după a treia lună, n'au dreptul la nici o despăgubire.

În nici un caz, despăgubirile globale prevăzute în acest articol, nu vor depăși suma de 60.000 lei, pentru fiecare concediat în parte.

Despăgubirile de mai sus vor fi calculate cu salariul avut la data de 1 Septembrie 1940.

Întreprinderile, asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele, nu pot acorda salariaților, nici un fel de despăgubiri, sub nici o formă peste cele stabilite în prezentul articol, nici înainte, nici după concediere.

Nerespectarea dispozițiilor prevăzute în acest articol, se vor constata de organele prevăzute de art. 12 și 26 din prezenta lege și se vor judeca de instanțele prevăzute de legea jurisdicției muncii. În cazul

abaterilor prevăzute de al. precedent, întreprinderea va fi obligată să plătească în folosul fondului prevăzut la art. 4 din prezenta lege o amendă egală cu de 10 ori suma sau echivalentul plătit în plus.

Art. 9. — Locurile devenite vacante, prin aplicarea prezentului decret-lege, sau din orice alte motive vor fi completate cu români, alții decât evrei, prin oficiile de plasare ale ministerului sănătății și ocrotirilor sociale, dându-se preferință refugiaților din teritoriile evacuate, înscriși la comisariatele respective precum și funcționarilor aparținând cadrului disponibil.

Art. 10. — În vederea formării de elemente specializate, ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, va putea impune întreprinderilor angajarea de personal român pe lângă salariații specialiști evrei sau străini.

Personalul angajat în aceste condițiuni, va fi retribuit de întreprindere în primul an cu un salariu de cel puțin 50% din salariul specialistului evreu sau străin, pe lângă care a fost atașat, iar în anii următori cu 75%.

În caz de absolută necesitate, apreciată dela caz la caz, această dublare, poate fi prelungită și peste termenul prevăzut la art. 2, pe termene de încă 6 luni, cu aprobarea specială a ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, prin decizii publicate în Monitorul Oficial.

Art. 11. — Întreprinderile, asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele prevăzute la art. 1, care nu se vor conforma dispozițiilor prezentului decret-lege, precum și deciziunilor date de ministerul muncii, să-

nătății și ocrotirilor sociale, în temeiul acestei legi, cu excepția celor cuprinse în art. 4 și 8, vor fi preluate pentru exploatare de către stat, potrivit decretului lege nr. 3518 publicat în Monitorul Oficial nr. 244 din 18 Octombrie 1940, privitor la exploatarea și punerea în valoare a unor bunuri lăsate în nelucrare și cu respectarea dispozițiilor prezentei legi sau lichidate.

Art. 12. — Constatarea abaterilor dela prezentul decret lege se va face de organele de control sau inspecție al ministerului economiei naționale, numit la cererea ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale și un delegat al ministerului economiei naționale, numit la cererea ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, anume delegate în acest scop, prin întocmirea de procese-verbale, care fac dovadă până la proba contrarie.

Organele de constatare, vor trimite, sub sancțiunea destituirii funcționarului vinovat, în termen de 5 zile libere dela întocmirea lor, procesele verbale, ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, care va sesiza comisiunea specială instituită prin prezenta lege.

Art. 13. — Judecarea acestor abateri, se va face de o comisiune specială de judecată, care va funcționa pe lângă fiecare inspectorat al muncii și care se compune dintr'un magistrat ca președinte, numit de ministerul de justiție, la cererea ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, un delegat al ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale și un delegat al ministerului economiei naționale, numit la

cererea ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

Art. 14. — Comisiunea va judeca, sub sancțiunea disciplinară pentru membrii vinovați, în cel mult zece zile libere dela primirea procesului-verbal, fie la sediul ei, fie la fața locului. Comisiunea va putea pentru motive temeinice, să amâne o singură dată judecata, pe cel mult 8 zile libere.

Comisiunea, din oficiu, va putea face descinderi, dispune percheziții, expertize sau administrarea oricăror altor probe, pe care le va crede utile.

Art. 15. — Judecata se va face cu citarea întreprinderii contraveniente și a avocatului Statului în localitatea sediului comisiunei respective, iar martorii vor putea fi aduși prin mandat de aducere în fața comisiunei.

Ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, va putea fi reprezentat în afară de avocatul statului și printr'un delegat special desemnat de minister.

Art. 16. — Comisiunea va constata, prin dispozitivul hotărârii sale numai culpa întreprinderii, asociației, fundațiunei sau stabilimentului, care a violat dispozițiunile prezentului decret lege, urmând ca sancțiunea lichidării sau preluării întreprinderii de către Stat, să fie hotărâtă și aplicată de către ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, conform art. 11 și 12 și următorii din prezenta lege.

Art. 17. — Hotărârea va fi pronunțată, în termen de cel mult trei zile libere dela închiderea desbaterilor.

Art. 18. — Hotărârile comisiunei pot fi atacate cu recurs în fața unei comisiuni superioare de judecată,

care va funcționa pe lângă ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, compusă din trei magistrați numiți de ministerul justiției la cererea ministerului muncii; sănătății și ocrotirilor sociale, dintre care un membru al Inaltei Curți de casație și justiție ca președinte și doi dela Curțile de apel.

Art. 19. — Recursul se introduce în termen de 5 zile libere dela data pronunțării hotărârii, când partea a fost față la ultima desbatere a fondului și dela comunicare, când partea a fost liberă.

Recursul este suspensiv de executare.

Recursul trebuie să fie motivat după normele prevăzute de legea organică a Inaltei Curți de Casație și justiție și se înaintează președintelui comisiunii speciale de judecată, care dispune înaintarea lui de urgență, împreună cu întreg dosarul, comisiunii superioare de judecată.

Recursul va fi judecat cu citarea părților în termen de cel mult 15 zile libere dela primirea dosarului.

În caz de casare, comisiunea superioară va evoca fondul.

Art. 20. — Funcționarii necesari pe lângă comisiunile specială de judecată și pe lângă comisiunea superioară de recurs, se vor numi de către ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

Toate cheltuelile de judecată, vor fi suportate de întreprinderile condamnate și se vor stabili prin hotărârile ce se pronunță.

Art. 21. — Hotărârile rămase definitive, vor fi comunicate în termen de cel mult 5 zile libere, mini-

strului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, care în caz de vină stabilită va dispune prin deciziune publicată în Monitorul Oficial preluarea întreprinderii în exploatare de către Stat, sau lichidarea ei.

În acest din urmă caz, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale va cere și avizul prealabil al ministerului finanțelor și al ministerului economiei naționale. Acest aviz va fi obligatoriu.

Art. 22. — În caz de lichidarea întreprinderilor, asociațiilor, fundațiilor sau stabilimentelor, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, va dispune prin aceeași deciziune și numirea unui lichidator care va proceda la lichidarea acestora, în conformitate cu dispozițiunile legilor comerciale în vigoare, referitoare la lichidarea societăților, pentru cele dintâi, iar pentru asociațiuni, fundațiuni sau stabilimente, potrivit dispozițiunilor legii pentru persoanele juridice.

Din totalul net al sumei rezultate după urma lichidării, lichidatorul este obligat să verse 5%, în folosul fondului prevăzut la art. 4 din prezenta lege.

Art. 23. — Atunci când ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale va decide preluarea în exploatare a întreprinderii de către Stat, sub formă de regie publică sau mixtă, se va stabili și numi și organele de conducere ale întreprinderii, prin derogare dela legea exploatărei avuțiilor publice din 1929, fixându-le și salariile ce urmează a fi plătite de aceste regii.

În același timp, de comun acord cu ministrul economiei naționale, ministrul muncii, sănătății și ocro-

tirilor sociale, va stabili prin decizie publicată în Monitorul Oficial, modul de exploatare a întreprinderii potrivit art. 3 din decretul lege nr. 3518 privind la exploatarea și punerea în valoare a unor bunuri lăsate în nelucrare, publicată în Monitorul Oficial nr. 244 din 18 Octombrie 1940.

Art. 24. — Atât în cazul lichidării cât și în cazul preluării întreprinderii de către Stat, atribuțiunile oricăror organe de control și supraveghere încetează de drept.

Art. 25. — Întreprinderile, asociațiunile, fundațiunile și stabilimentele prevăzute la art. 1, care vor avea sucursale, filiale sau reprezentante de orice fel, în teritoriile cedate și ale căror salariați, de origine etnică română, s'au refugiat, sunt obligate a-i menține în serviciu, cu aceleași drepturi, afară de cazul când numărul acestor salariați refugiați, depășește proporția de 25% din totalul salariaților întreprinderii aflate în țară, în care caz obligativitatea menținerii acestor salariați se aplică în proporția de mai sus.

Art. 26. — Pentru controlul și supravegherea aplicării dispozițiilor prezentei legi, ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, poate numi în fiecare județ, câte un inspector special de control plătit din fondul arătat la art. 4 din prezenta lege.

Acești inspectori, au dreptul să întocmească și procese-verbale în contra întreprinderilor, asociațiunilor, fundațiunilor și stabilimentelor, cari s'ar abate dela dispozițiunile prezentei legi.

Art. 27. — Toată procedura prevăzută în această

lege este scutită de orice fel de taxe de timbru și impozite.

Art. 28. — Orice alte dispozițiuni contrarii prezentului decret lege, sunt și rămân abrogate.

II. EXPUNEREA DE MOTIVE LA DECRETUL LEGE Nr. 3825/1940

(*Monit. Oficial Nr. 270 din 16 Noem. 1940*)

Raportul d-lui Ministru al Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale către Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri.

Domnule General,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru a armoniza viața socială cu interesele și aspirațiunile neamului și cu imperativele vremii, care sunt și ale Statului Legionar, o românizare cât mai completă în toate domeniile și în primul rând în cel al muncii nu mai poate întârzia.

Legiuirile de până acum, prin însăși construcția lor, au putut fi eludate și chiar întrebunțate în favoarea elementelor împotriva cărora ele au fost create.

Statisticele oficiale dovedesc că în ultimii patru ani cu toată avalanșa de legi așa zise de românizare, personalul întreprinderilor n'a fost naționalizat nici cu 1 la sută.

Pe de altă parte din cauză că întreprinderile s'au organizat pe principii complet ostile pătrunderii ele-

mentului românesc, acesta a rămas la periferia vieții economice, iar producția de intelectuali a găsit deschis un singur debușeu: aparatul de Stat. În felul acesta Statul s'a încărcat cu surplus de funcționari, anchilozându-se fără a putea cel puțin satisface cerințele. Situația s'a agravat prin obligația urgentă de a găsi plasament pentru refugiați.

Problema clasei mijlocii românești, vitală ființei noastre etnice, trebuie rezolvată fără întârziere.

Nici apărarea națională nu poate fi asigurată atunci când producția și secretele ei sunt în mâini care s'au dovedit totdeauna dușmane

Celelalte State naționale. — în care problema s'a pus mai puțin acut decât în România, — au pornit la rezolvarea ei imediat și în chipul cel mai drastic, paralizând toate posibilitățile de desagregare și sabotare.

Ținând cont de gravitatea problemei și necesitatea de a o rezolva în toate aspectele ei și prin orice mijloace, prezentăm alăturatul proiect de decret-lege care oferă în același timp soluțiile cele mai umane posibile.

Se dă putința întreprinderilor să-și româneze complet personalul până la 31 Decembrie 1941. Această românizare se va face treptat, asigurând elementului evreiesc concediat despăgubiri echitabile precum și mijloace de existență în viitor prin oficiile de plasare ale Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Au fost excepțai delat concediere acei evrei care au dovedit sentimente leale față de Stat.

În laturile care influențează economia națională, românizarea se face de acord cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei Naționale pentru a armoniza astfel interesele generale ale Statului.

Pentru cei care vor încerca să saboteze această operă de capitală importanță pentru existența și viitorul neamului românesc s'au prevăzut măsuri drastice și imediat aplicabile.

Incadrând toate aceste măsuri într'o tehnică de execuție rapidă și simplă, avem onoare a supune pentru aprobarea și semnătura Domniei-Voastre, alături de decret-lege pentru românizarea personalului din întreprinderi.

Primiți, vă rugăm, Domnule General, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale

V. Iassinschi

**III. DECIZIA MINISTERIALA NR. 64504
DIN 22 NOEM. 1940 PRIVITOARE LA TITLURILE
DE CAPACITATE PROFESIONALĂ A MEȘTERILOR
ȘI LUCRATORILOR EVREI**

(Monit. Oficial Nr. 303 din 24 Dec. 1940)

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, decidem :

Art. I. — Se suspendă, până la noi dispozițiuni, eliberarea și preschimbarea titlurilor de capacitate profesională meșterilor și lucrătorilor evrei.

Art. II. — D-l director al muncii este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Dată la 22 Noemvrie 1940.

Nr. 64.504.

**IV. DECIZIA MINISTERIALA NR. 67.794 DIN
4 DEC. 1940 PRIVITOARE LA CONTRACTELE
DE UCENICIE ALE UCINICILOR EVREI**

(Monit. Oficial Nr. 303 din 24 Dec. 1940)

Noi, ministru secretar de Stat, la departamentul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale,

Având în vedere dispozițiile decretului-lege pentru romanizarea personalului din întreprinderi publicat în Monitorul Oficial Nr. 270 din 1940.

Având în vedere decizia ministerială Nr. 64.504 din 1940.

Decidem :

Art. I. — Se suspendă, până la noi dispozițiuni, înregistrarea Contractelor de ucenicie ale ucenicilor evrei.

Inregistrarea contractelor de ucenicie ale ucenicilor evrei, făcută după data de 16 Noemvrie 1940, inclusiv, se anulează.

Art. II. — D-l director general al muncii este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Dată la 4 Decemvrie 1940.

Nr. 67.794.

15. Regimul schimbului valutar pentru studenții evrei

DECIZIA NR. 218585/1940 A MINISTERULUI
EDUCAȚIEI NAȚIONALE, CULTELOR ȘI
ARTELOR

(*Monit. Oficial Nr. 270 din 16.XI.1940*)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul
Educației Naționale, Cultelor și Artelor,

Decidem :

Art. 1. — Nici-un student născut din ambii părinți
evrei sau numai din tatăl evreu, indiferent de reli-
gie, nu poate beneficia de avantajele acordate de
Stat, pentru schimbul valutar în vederea continuă-
rii studiilor în străinătate.

Art. II. — In mod excepțional și dela caz la caz,
ministerul poate înscrie în tablourile pentru schimb
valutar avantajos, pe acei studenți care sunt născuți
din tată evreu creștinat și mamă creștină de altă
origine etnică, dacă au fost botezați în religia creș-
tină până la vârsta de 2 ani și care întrunesc condi-
țiile generale de admitere la valută avantajoasă, sta-
bilite de minister în anul precedent.

Restricțiunile relative la origine, prevăzute mai sus, nu se aplică :

a) Urmașilor direcți ai voluntarilor, invalizilor și morților din războiul pentru Independență din 1877, dacă actualmente sunt creștini ;

b) Invalizilor din războiul de întregire a neamului ;

c) Celor care au luptat în armata română și au fost decorați pentru fapte de arme săvârșite pe câmpul de lupte ;

d) Orfanilor rămași pe urma celor căzuți în războiul pentru întregirea neamului 1916—1919 ;

e) Urmașilor direcți ai celor prevăzuți la punctele b, c și d de mai sus, dacă la data de 9. Aug. 1940¹⁾ erau creștini.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Art. III. — Vor avea dreptul la schimbul valutar lunar fără avantaje — deci fără suportarea vreunui sacrificiu din partea Statului — numai acei studenți evrei care vor întruni condițiile generale prevăzute pentru admiterea la valută avantajoasă, stabilite de minister pentru anul trecut școlar.

Examinarea cazurilor și fixarea limitei lor va fi făcută de minister.

Cei care vor satisface condițiile dela p. III, vor fi trecuți în tablouri speciale.

Orice drept la schimbul valutar avantajos — chiar nevalorificat în trecut — încetează dacă nu sunt întrunite condițiile de față.

1) Data D. Lege Nr. 2650 privitor la situația juridică a evreilor din România.

16. Regimul evreilor antreprenori ai caselor de filme, sălilor de cinematograful și birourile de voiaj și turism.

DECRET-LEGE NR. 3850/1940 PENTRU ROMANIZAREA CASELOR DE FILME, SALILOR DE CINEMATOGRAF ȘI BIROURILOR DE VOIAJ ȘI TURISM

(*Monit. Oficial Nr. 274 din 20 Noembrie 1940*)

Art. I. — Autorizațiunile pentru funcționarea sălilor de cinematograful și caselor de filme, acordate evreilor sau societăților în care aceștia sunt interesați sub orice titlul, se retrag.

Beneficiarii acestor autorizațiuni vor continua să păstreze în mod provizoriu calitatea, pe care le-o dau asemenea autorizațiuni, până la data când subsecretariatul de stat pentru presă și propagandă va suprima acest provizorat, acordând autorizația de funcționare unui român sau unei societăți românești.

Sunt scoși evrei toți cei născuți din ambii părinți evrei, sau numai unul, fără deosebire dacă ei

sau numai unul, fără deosebire dacă ei sau părinții lor sunt sau nu botezați în altă religie decât cea mozaică, dacă sunt sau nu cetățeni români și dacă domiciliază sau nu în cuprinsul țării.

Art. II. — Subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă poate numi, dacă va găsi că este necesar, comisari de românizare la cinematografele și casele de filme prevăzute la art. 1, fără a fi obligat să motiveze decizia sa.

Acești comisari vor funcționa în condițiile și cu puterea fixate prin decretul-lege Nr. 3.361 din 4 Octombrie 1940 dar vor depinde de subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă.

Rezoluțiunile prin cari comisarii de românizare refuză o aprobare cerută, trebuie comunicate prin scrisoare recomandată solicitanților respectivi. Recipisa de predare la poștă a scrisorii ține loc de dovadă de comunicare. Aceste rezoluțiuni pot fi atacate cu contestație la subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă în 48 de ore libere, dela data comunicării lor.

Hotărîrea subsecretariatului nu poate fi atacată pe nicio cale.

Această hotărîre, cât și refuzul comisariatului de românizare, vor fi nemotivate.

Art. III. — Acțiunile societăților, care exploatează săli de cinematograf sau care fac comerțul de case de filme, se transformă în acțiuni nominative, ele rămânând blocate în mâinile actualilor deținători până la nominalizare.

Deținătorii, sub orice titlu, de asemenea acțiuni,

sunt obligați ca în termen de 30 de zile dela data publicării acestui decret-lege, să îndeplinească procedura prevăzută de dispozițiunile art. 3 din decretul-lege Nr. 3.361 din 4 Octombrie 1940.

Cei care nu se vor conforma prevederilor de mai sus, vor fi considerați că au abandonat acțiunile lor, care intră astfel de drept în patrimoniul Statului, reprezentat prin subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă.

Art. IV. — Incercarea de a eluda sau eludarea pe orice căi a dispozițiilor decretului-lege de față, se pedepsește cu închisoare corecțională dela 1 an la 3 ani și cu amendă dela 10.000—100.000 lei.

Art. V. — Evreii, sau societățile în care evreii sunt interesați, proprietari de săli de cinematograf trebuie să închirieze la cerera persoanelor autorizate de către subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă, sălile respective pe cel puțin un an.

În caz că părțile nu cad de acord asupra chiriei, partea interesată se va adresa acestui subsecretariat.

Subsecretariatul de Stat pentru presă și propagandă va fixa, în 48 de ore de la primirea cererii de mai sus, chiria, după ce va asculta în mod sumar, înaintea unui delegat al său părțile, care vor putea aduce acte de comparație, în deosebi contracte anterioare, contracte de săli similare și certificate de valoarea locativă a sălii.

Hotărîrea va fi definitivă și executorie prin organele administrative, fără nicio altă formalitate.

Art. VI. — Decretul-lege de față se aplică și birou-

rilor comerciale de voiaj și turism, ce intră în prevederile legi O. N. T.

Art. VII. — Dispozițiunile prezentului decret-lege înlocuiesc de drept dispozițiunile contrarii din actele constitutive și statute.

Dat în București la 19 Noemb. 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

General Ion Antonescu

Sub-Secretar de Stat al presei și propagandei

Alexandru Constant

17. Regimul magazinelor alimentare evreiești

DECIZIA NR. 64,258/1940 A MINISTERULUI
MUNCII, SĂNĂTĂȚII ȘI OCROTIRILOR SOCIALE
(*Moint. Ofical Nr. 281 din 28 Noem. 1940*)

Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul
Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale,

Având în vedere adresa Nr. 8.928 B din 1940 a
Primăriei Municip. București ;

Având în vedere promovarea comerțului românesc,

Decidem :

Art. I. — Toate magazinele alimentare și anume: măcelăriile, mezelăriile, lăptăriile, brutăriile, pescăriile, prăvăliile de zarzavat, fructe, vânzările de ouă și păsări, ceianăriile, restaurantele, berăriile, bodegile și cârciumile care aparțin evreilor sau sunt conduse de evrei, precum și magazinele de aceeași natură care desfac produsele societăților cu capital evreesc, vor fi închise în zilele de Duminică și sărbători legale.

Art. II. — D-l director al muncii este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

18. Excluderea evreilor dela dreptul de deținere sub orice titlu a vaselor și plutitoarelor maritime și fluviale

I. DECRET-LEGE NR. 3968/1940 PENTRU TRECEREA ÎN PATRIMONIUL STATULUI A VASELOR ȘI PLUTITOARELOR APARTINÂND EVREILOR SAU SOCIETĂȚILOR EVREEȘTI

(*Monit. Oficial Nr. 286 din 4 Dec. 1940*)

Art. 1. — Evreii și societățile evreești nu vor putea dobândi și deține, în viitor, sub niciun titlu, vase sau plutitoare, maritime ori fluviale, de orice natură sau denumire, sub pavilion român.

Art. 2. — Sunt evrei, în înțelesul legii de față, persoanele arătate în art. 2. al decretului-lege din 5 Octombrie 1940, pentru trecerea proprietăților rurale evreiești în patrimoniul Statului.

Sunt societăți evreiești : societățile anonime, pe acțiuni și în comandită pe acțiuni, în care majoritatea capitalului aparține evreilor, precum și societățile în nume colectiv, în comandită simplă și cooperative în care unul dintre asociați este evreu.

Acțiunile societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni, care nu au în proprietate bunuri din acelea prevăzute la art. 1, se transformă de drept în acțiuni nominative.

Deținătorii cu orice titlu, de asemenea acțiuni, sunt obligați ca în termen de 30 zile libere, dela data intrării în vigoare a acestei legi, să depună acțiunile la sediul societății împreună cu titlurile, justificând deținerea sau proprietatea lor și să arate titularul anterior.

Inscrierea titularilor în registrul de acționari se va face numai pe baza unor acte de proprietate sau deținere, având dată certă anterioară aceleia de 6 Septembrie 1940.

Art. 3. — Trec în patrimoniul Statului, prin efectul prezentului decret-lege și din momentul intrării sale în vigoare, vasele și plutitoarele prevăzute de art. 1, aflate sub pavilion român, definitiv sau provizoriu, care la data de 6 Septembrie 1940, aparțineau evreilor sau societăților evreești.

Art. 4. — În termen de 30 zile libere dela data publicării prezentului decret-lege la Monitorul Oficial, evreii sau societățile evreești, proprietari sau deținători cu orice titlu, de bunuri prevăzute la art. 1, sunt obligați să depună la Subsecretariatul de Stat al Marinei, toate titlurile de proprietate și deținere, împreună cu o declarație care va cuprinde :

- a) Numele, pronumele și domiciliul declarantului;
- b) Descrierea exactă a bunurilor intrând în prevederile prezentului decret-lege.

Nedepunerea declarațiilor în termen, va fi con-

siderată ca un abandon al bunurilor mai sus prevăzute și acestea vor intra ca atare în patrimoniul Statului, fără nicio indemnitate.

Facerea declarațiilor necorespunzătoare realităților va atrage pierderea dreptului la indemnitate.

Art. 5. — Luarea în posesiune a bunurilor ce trec în patrimoniul Statului, în virtutea prezentului decret-lege, se va face prin delegații Subsecretariatului de Stat al Marinei sau ai Direcțiunii navigațiunii fluviale române (N. F. R.), conform deciziei Subsecretariatului de Stat al Marinei.

Delegații vor dresa, în triplu exemplar, procese-verbale inventar de toate bunurile luate în posesie, cu arătarea stării lor actuale.

Un exemplar din acest proces-verbal se va înainta Subsecretariatului de Stat al Marinei, cel de al doilea se va depune la Căpitănia portului de înscrierea vasului, spre transcriere, iar cel de al treilea se va înainta proprietarului.

Aceste procese-verbale vor fi semnate de către delegatul special și de către proprietar sau reprezentantul său.

Art. 6. — Drept indemnitate pentru bunurile ce trec în patrimoniul Statului, în virtutea prezentului decret-lege, se vor elibera obligațiuni producătoare de o dobândă de 3%, care se declară blocate chiar din momentul emisiunii lor.

Această indemnitate se va stabili de o comisiune centrală ce va funcționa pe lângă Subsecretariatul de Stat al Marinei.

Comisiunea se compune din: un consilier dela

Inalta Curte de Casație, ca președinte ; doi magistrați, membri titulari ; doi delegați tehnici desemnați de Subsecretariatul Marinei.

Comisiunea își poate asocia la efectuarea lucrărilor tehnice și alți membri auxiliari.

Comisiunea și membrii auxiliari se numesc de Ministrul Justiției prin decizie.

Indemnitata se va stabili pe baza prețului mediu al vaselor pe ultimii 5 ani.

Aceeași comisiune va judeca și toate contestațiile și litigiile, la care aplicațiunea prezentei legi ar putea da naștere, atât între părți, cât și față de terți, hotărînd și asupra drepturilor reale sau drepturilor de garanție, existînd asupra bunurilor ce intră în prevederile prezentului decret-lege.

Drepturile coindivizarilor neevrei vor fi stabilite, potrivit acestor dispozițiuni și vor primi, pentru cotele lor de coproprietate, o indemnitate în număr, plătită în termen de 5 ani, cu o dobîndă anuală de 3%.

Hotărîrile comisiei centrale sunt definitive și nu sunt atacabile pe nicio cale.

Art. 7. — Bunurile intrate în patrimoniul Statului, prin efectul prezentului decret-lege, se vor pune la dispoziția Subsecretariatului de Stat al Marinei, Direcția Navigației Fluviale Române sau Comandamentului Marinei Regale, pentru satisfacerea nevoilor economiei naționale sau de apărare națională.

Subsecretariatul de Stat al Marinei va putea da acestor bunuri și o altă întrebuințare, în cazul în care ele nu vor putea fi folosite în scopul arătat.

Art. 8. — Toate contractele de închiriere, asociație și administrație, încheiate între un proprietar neevreu și o persoană evreu, precum și acelea care privesc în mod general vasele și plutitoarele supuse acestui decret, cu oricine ar fi încheiate și oricare le-ar fi natura, sunt reziliate de plin drept, la data intrării în vigoare a prezentului decret-lege.

Orice sarcini sau obligațiuni ce grevează folosința sau proprietatea vaselor ori plutitoarelor trec asupra indemnității titularului expropriat. Comisiunea prevăzută de art. 6 va stabili cuantumul acestor sarcini sau obligațiuni, urmând a fi imputate asupra fondului indemnității.

Dat în București, la 3 Decembrie 1940.

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri,

General Ion Antonescu

Ministrul justiției, Mihai A. Antonescu.

Subsecretar de Stat al Marinei, Contr'Amiral Koslinski.

II. RAPORTUL D-LUI MINISTRU AL JUSTIȚIEI ȘI D-LUI SUBSECRETAR DE STAT AL MARINEI CĂTRE CONDUCĂTORUL STATULUI ROMÂN

(Monit. Oficial Nr. 286 din 4 Dec. 1940)

Domnule General,

Conform dispozițiilor decretelor-legi Nr. 3.052 din 5 Septembrie și Nr. 3.072 din 7 Septembrie 1940, avem onoare a vă înainta pentru aprobarea și semnătura dv., alăturatul decret-lege relativ la trece-

rea în patrimoniul statului a vaselor și plutitoarelor aparținând evreilor sau societăților evrești.

În dezvoltarea acțiunii începută prin decretele-legi din 5 Octombrie 1940, pentru trecerea proprietăților rurale evrești în patrimoniul statului și din 17 Noiembrie 1940, pentru completarea decretului-legi din 5 Octombrie 1940, vă propunem astăzi naționalizarea unei noi ramuri de activitate, navigațiunea.

Motivele care au justificat decretele de mai sus sunt tot atât de valabile și pentru acest decret. Navigațiunea este o activitate de o covârșitoare importanță pentru economia și pentru apărarea națională, iar trecerea sa în mâini românești este o garanție că ea va fi desfășurată în interesul exclusiv al națiunii.

Decretul de față interzice, pe viitor, deținerea cu orice titlu, de vase plutitoare, iar trecerea lor în patrimoniul Statului precum și lichidarea drepturilor creditorilor, se face după o procedură asemănătoare cu aceea privitoare la bunurile rurale.

Prin formula : vase și plutitoare, am înțeles să ne referim la toate construcțiunile destinate efectuării directe a navigațiunii, sau facilitării acesteia pe mare sau fluvii, indiferent de scopul lor comercial, turistic sau științific.

Primiți, vă rugăm, domnule General, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul justiției, Mihai A. Antonescu.

Subsecretar de Stat al Marinei, Contr'Amiral Koslinski.

19. Statutul militar al evreilor

DECRET-LEGE NR. 3984/1940
(Monit. Oficial Nr. 287 din 5.XII.1940)

Ministerul Apărării Naționale

General Ion Antonescu

Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri.

Asupra raportului d-lor miniștri secretari de Stat la Departamentele Finanțelor și Justiției, cum și a d-lor subsecretari de Stat pe lângă Ministerul Apărării Naționale, pentru Armata de Uscat, pentru Aer., pentru Marină și pentru Inzestrarea și Administrația Armatei, cu Nr. 16.278 din 3 Decembrie 1940 ;

In baza dispozițiilor decretelor-legi Nr. 3052 din 5 Septembrie 1940,

Am decretat și decretăm :

DECRET-LEGE RELATIV LA STATUTUL MILITAR AL EVREILOR

Art. 1. — Evreii, în înțelesul articolului 2 din Decretul-Lege din 9 August 1940, privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, indiferent

de categoria din care fac parte, sunt excluși dela serviciul militar.

Ei sunt însă obligați a plăti taxele militare statornicite prin legi, cum și de a presta munci de interes obștesc, potrivit nevoilor Statului, în condițiunile arătate în Decretul-Lege de față.

Art. 2. — Sunt obligați de asemenea a plăti taxele militare și Evreii care, din cauza condițiunilor fizice, ar fi găsiți improprii pentru serviciul militar conform art. 3 din aceeași lege.

Art. 3. — Impunerea la plata taxelor militare se face din oficiu de către Ministerul Finanțelor, după tabelele nominale de impunere întocmite de Cercurile de Recrutare.

Aceste tabele vor fi extrase din tabelele de recrutare ce se întocmesc separate pentru evrei.

Art. 4. — Obligațiunea la plata taxelor militare sau la munci de interes obștesc durează pe tot timpul cât ceilalți cetățeni fac parte din elementele armatei, (serviciul sub arme, completare, rezervă și miliții), iar quantumul taxelor militare variază cu fiecare element al armatei, după normele ce se vor stabili prin lege asupra taxelor militare datorate de Evrei.

Art. 5. — Muncile de interes obștesc se execută în folosul Ministerului Apărării Naționale, ori în folosul celorlalte departamente sau instituțiuni publice, de acord cu Ministerul Apărării Naționale, care, prin Cercurile de Recrutare, ține controlul Evreilor având această obligațiune : ele vor fi prestate potri-

vit normelor stabilite de Ministerul Apărării Naționale.

Art. 6. — Obligațiunile fiscale decurg anual dela data de 1 Noembrie a anului recrutării, iar obligațiunea de muncă dela 1 Aprilie a anului următor.

Art. 7. — Evreii constatați de organele fiscale că nu pot plăti taxele militare, vor fi comunicați până la 1 Martie Cercurilor de Recrutare, pentru a fi întrebuințați la munci de interes obștesc.

Cei arătați la art. 2, dovediți insolvabili, nu vor fi chemați la munci de interes obștesc.

Art. 8. — Pe timpul concentrărilor prelungite, mobilizare sau războiu, Evreii pot fi utilizați în folosul armatei sau la munci de interes obștesc.

Specialiștii cu titluri academice (medici, farmaciști, veterinari, ingineri, arhitecți, etc.) vor fi folosiți potrivit specialității sau pregătirii lor, în calitate de rechiziționați și plătiți cu o diurnă ce se fixează prin deciziune ministerială.

Tot prin deciziune ministerială se va hotărî și în privința asimilării cu gradele militare a specialiștilor mai sus arătați.

Pentru timpul cât cei arătați în alineatele de mai sus, sunt astfel întrebuințați, se deduce cota respectivă din cuantumul taxelor militare, după normele stabilite de Ministerul Finanțelor, pe baza comunicărilor făcute de Cercurile de recrutare.

Art. 9. — Pe tot timpul efectuării muncilor de interes obștesc, Evreii sunt supuși atât regimului, cât și jurisdicțiunii militare.

Art. 10. — Evreii sunt excluși de asemenea dela

pregătirea premilitară, fiind obligați în schimb a plăti, pe timpul celor 3 ani (dela 18 la 21 ani) taxa prevăzută pentru premilitari în legea asupra taxelor militare datorate de evrei.

Cei cari nu vor plăti această taxă, sunt obligați a presta munci de interes obștesc, câte 60 zile anual, după normele stabilite de Ministerul Apărării Naționale (Inspectoratul Pregătirii Premilitare).

Art. 11. — Pe data publicării prezentului Decret-Lege, Evreii de orice grad (ofițerii și subofițerii activi și de rezervă, maiștrii și submaiștrii militari activi și de rezervă, gagiști militari activi și de rezervă, trupa activă, precum și trupa din completare, rezervă și miliții) se șterg din controalele armatei.

Ei se înscriu într'un registru special control al Evreilor la Cercurile de Recrutare respective.

Art. 12. — Cercurile de Recrutare vor înainta administrațiilor financiare respective, tabele extra-se după registrul special control, în vederea impunerii la taxele militare, indiferent de gradul avut în armată.

Art. 13. — Ofițerii, subofițerii, maeștrii, submaeștrii și gagiștii proveniți din activitate, vor primi solda fără indemnitate de activitate pe timp de trei luni, după care se vor înscrie la pensiune față de timpul servit, dacă au cel puțin zece ani de serviciu efectiv, fără îndeplinirea condițiunilor prevăzute de legea generală de pensiuni, în ceea ce privește vârsta.

Ei se vor înscrie pentru evidență în registrul special control, la Cercurile de Recrutare, fiind scutiți de plata taxelor militare sau de munci de interes

obștesc, rămânând însă susceptibil a fi utilizați în folosul armatei, conform articolului 8 din prezentul Decret-Lege.

Art. 14. — Evreii aflați în întreprinderile prevăzute de mobilizarea teritoriului, pot fi rechiziționați pentru lucru, fiind scutiți de muncile de interes obștesc, atât pe timp de concentrări, cât și pe timp de mobilizare sau război.

Pe timpul rechiziționării pentru lucru, ei vor continua să plătească taxele prevăzute de legea asupra taxelor militare datorate de evrei.

Art. 15. — Un regulament va desvolta dispozițiunile prezentului Decret-Lege.

Dat în București, la 4 Decembrie 1940.

Nr. 3984.

II. DECRETUL-LEGE Nr. 132 DIN 20 IANUARIE 1941 ASUPRA TAXELOR MILITARE DATORATE DE EVREI

(*Monit. Oficial Nr. 18 din 21 Ianuarie 1941*)

Cap. I. — Evreii supuși taxelor militare

Art. I. — Obligațiunile premilitare și militare ale evreilor din România se transformă în obligațiuni fiscale și obligațiuni de muncă potrivit prevederilor Decretului-lege privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România din 9 August 1940, Decretului-Lege relativ la statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940 și prezentului Decret-Lege.

Obligațiunile de muncă se vor stabili și executa potrivit prevederilor Decretului-Lege pentru statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940.

Obligațiunile fiscale se vor constata și executa potrivit dispozițiunilor prezentului Decret-Lege.

Art. 2. — Sunt supuși obligațiunilor fiscale prevăzute de prezentul Decret-Lege, evreii, în înțelesul art. 2 din Decretul-Lege privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, independent de categoria din care fac parte, inclusiv cei care, din cauza condițiunilor fizice, ar fi găsiți improprii pentru serviciul militar, conform art. 25 din legea asupra recrutării armatei, precum și cei excluși dela serviciul militar conform art. 3 din aceeași lege.

Sunt scutiți de taxele militare evreii, ofițerii, subofițerii, maștrii, submașetrii și gagiștii, proveniți din

activitate prevăzuți de art. 13 din Decretul-Lege relativ la statutul militar al evreilor.

Art. 3. — Existența obligațiunilor fiscale statornicite prin prezentul Decret-Lege nu exclude executarea obligațiunilor de muncă prevăzute de Decretul-Lege relativ la statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940.

Evreii aflați în întreprinderile prevăzute în planul de mobilizare a teritoriului, rechiziționați pentru lucru potrivit art. 14 din Decretul-Lege relativ la statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940.

Evreii aflați în întreprinderile prevăzute în planul de mobilizare a teritoriului, rechiziționați pentru lucru potrivit art. 14 din Decretul-Lege relativ la statutul militar al evreilor, datorează taxele militare.

Evreii care vor fi utilizați în folosul armatei sau la munci de interes obștesc, pe timpul concentrărilor prelungite, de mobilizare sau de război, potrivit prevederilor art. 8 din Decretul-Lege relativ la statutul militar al evreilor, sunt scutiți de taxele militare pe timpul cât vor fi reținuți efectiv în acest scop.

Scutirea va fi acordată prin scăderea taxelor militare stabilite cu sumele corespunzătoare timpului de utilizare, pe baza comunicărilor făcute de Cercurile de Recrutare.

Cap. II. — Quantumul taxelor militare

Art. 4. — Evreii prevăzuți în capitolul precedent sunt supuși următoarelor taxe militare :

1. Tinerii evrei în vârstă dela 18—21 ani prevăzuți

de art. 2 din legea pentru pregătirea premilitară, inclusiv cei indicați sub litera a, b și c, sunt supuși, în perioada respectivă de trei ani unei taxe militare fixe de 6.000 lei anual, reprezentând echivalentul obligațiunilor premilitare.

Taxa este datorată de tânăr și părinții săi sau cel care îl întrețin în mod solidar.

2. Tinerii evrei în vârstă dela 21—24 ani, sunt supuși în perioada respectivă de 3 ani următoarelor taxe reprezentând echivalentul obligațiunilor de a face serviciul militar sub arme :

a) o taxă fixă de 5.000 lei anual;

b) o taxă proporțională egală cu 30 la sută din impozitele directe datorate pentru veniturile de orice fel, dobândite anual de tânăr, părinții săi și soția sa, în perioada respectivă.

3. Evreii în vârstă dela 24—41 ani sunt supuși, în perioada respectivă, următoarelor taxe militare, reprezentând echivalentul obligațiunilor impuse elementelor de completare și rezervă :

a) o taxă fixă de 3.000 lei anual;

b) o taxă proporțională de 20% din impozitele directe datorate pentru veniturile de orice fel, dobândite anual de fiecare impozabil și soția sa, în perioada respectivă.

4. Evreii în vârstă dela 41—50 ani sunt supuși unei taxe militare proporționale reprezentând echivalentul obligațiunilor militare corespunzătoare vârstei respective, egală cu 15 la sută din impozitele directe datorate pentru veniturile dobândite anual, în perioada respectivă, de impozabil și soția sa.

Art. 5. — Obligațiunile fiscale prevăzute de art. 4 corespund timpului de pace. Taxele militare fixe și proporționale prevăzute de art. 4 se majorează cu 50% pe timpul de mobilizare generală și se îndoesc pentru timpul de război.

Art. 6. — Taxele militare fixe și proporționale se stabilesc și se datorează în mod solidar de persoanele prevăzute de art. 4 pct. 1 al. 2 pct. 2 lit. b. pct. 3 lit. b. și pct. 4.

Solidaritatea funcționează de drept chiar dacă persoanele respective nu vor fi indicate în actele de impunere.

Cap. III. — Constatarea și perceperea taxelor militare

Art. 7. — Taxele militare fixe și proporționale se stabilesc anual pe baza comunicărilor Cercurilor de Recrutare, a declarațiunilor făcute de impozabili și obligați solidar și a constatărilor organelor fiscale.

Art. 8. — Cercurile de Recrutare sunt obligate să comunice Administrațiilor de constatare tablouri nominale extrase din tablele de recensământ și din registrele speciale de evidență și control împreună cu toate datele necesare identificării tuturor persoanelor supuse taxelor militare.

Ele sunt de asemenea obligate să comunice în fiecare an în termen de o lună dela închiderea lucrărilor Consiliilor de Recrutare, tablouri nominale speciale indicând pe tinerii evrei care urmează a fi supuși taxelor militare, numele și pronumele părinților acestora, domiciliul fiecăruia și toate elementele necesare identificării acestora.

Cercurile de Recrutare sau Inspectoratele de pregătire premilitară vor face, în aceleași condițiuni, comunicări pentru tinerii evrei în vârstă dela 18—21 ani.

Art. 9. — Persoanele supuse taxelor militare potrivit art. 4 pct. 2, 3 și 4, sunt obligate să depună la circumscripțiile de constatare în cuprinsul cărora își au domiciliul, declarații de impunere, în care să arate toate sursele lor de venituri; proprietățile imobiliare, plasamentele de capitaluri mobiliare, funcțiunile salariate ce îndeplinesc, comerțurile, industriile și profesiunile ce exercită, unitățile de administrație fiscală unde sunt impuși pentru veniturile respective și toate elementele necesare așezării taxelor proporționale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru cazurile de impunere prevăzute de art. 4 pct. 1 și 2, sunt obligați să depună declarații de impunere, la circumscripțiile de constatare a domiciliului tânărului, atât tinerii supuși taxelor, cât și părinții lor. Declarațiunile pot fi făcute de tineri și părinți în comun sau separat. Declarația datorită de soția tânărului sau părintelui va fi făcută de soț, care se consideră, în acest caz, mandatarul legal al acesteia.

Art. 10. — Declarațiunile de impunere vor fi depuse anual în cursul lunilor Februarie și Martie.

Persoanele prevăzute de art. 4 pct. 1 și 2, vor depune prima declarațiune în cursul lunei Februarie și Martie ale anului următor aceluia în care tinerii supuși taxelor militare au împlinit vârsta de 18 ani sau ar fi urmat după vârstă să fie supuși recrutării.

Tinerii lăsați la vatră, înainte de terminarea stagiului militar, pe baza Decretului-Lege relativ la statutul militar al evreilor și părinții lor, precum și cei desconcentrați în baza aceluiaș Decret-Lege, vor depune prima declarațiune în timp de o lună dela data publicării prezentei legi.

Persoanele prevăzute de art. 4 pct. 3 și 4, neconcentrate, vor da prima declarație până la 30 Ianuarie 1941.

Art. 11. — Impunerile evreilor supuși taxelor militare se vor stabili după cum urmează :

a) Pentru tinerii care ar fi urmat să fie supuși obligațiunilor premilitare și recrutării, anual, cu începere dela 1 Aprilie al anului în care au împlinit vârsta de 18 ani sau ar fi urmat, după vârstă, să fie supuși recrutării.

b) Pentru tinerii lăsați la vatră în baza Decretului-Lege relativ la statutul militar al evreilor, cu începere din prima zi a luni următoare celei în care au fost lăsați la vatră. Ei vor fi impuși potrivit art. 4 pct. 2 pentru restul de timp din perioada de 3 ani și după aceea potrivit art. 4 pct 3 și 4;

c) Persoanele desconcentrate pe baza Decretului-Lege menționat, vor fi impuse potrivit art. 4, după vârstă, cu începere din prima zi a luni următoare celei în care au fost desconcentrați;

d) Persoanele prevăzute de art. 4 pct. 3 și 4 neconcentrate, vor fi impuse, după vârstă, cu începere dela 1 Ianuarie 1941.

Pentru persoanele prevăzute sub litera b, c și d, impunerile se stabilesc pe timpul până la 31 Martie

1941 și apoi anual potrivit dispozițiilor articolului următor.

Art. 12. — Cu excepțiile prevăzute de art. 11, impunerile se stabilesc pe exerciții fiscale astfel ca, fiecărui an de vârstă din perioadele prevăzute de art. 4, să-i corespundă un an de impunere. Timpul de impunere se socotește, în toate cazurile, pe ani întregi.

Majorările și reducerile de taxe militare prevăzute de prezentul Decret-Lege, operează cu începere din prima zi a luni următoare celei în care are loc faptul care provoacă majorarea sau reducerea și durează până în prima zi a luni în care încetează situația respectivă.

Art. 13. — Drepturile din taxe militare, calitatea de impozabil și persoanele obligate la plată, se constată prin procese-verbale de impunere întocmite cu procedura prevăzută de Legea Contribuțiilor Directe.

Procese-verbale de impunere respective sunt supuse apelului și recursului în termenele cu procedura și la instanțele prevăzute de Legea Contribuțiilor Directe.

Taxele militare proporționale aplicate în funcțiune de impozitele directe pe veniturile prevăzute de Cap. I, II, IV și VI din Legea Contribuțiilor Directe, se înregistrează în scripte devin exigibile și se încasează în aceleași condițiuni ca impozitele directe constatate.

Taxele militare proporționale aplicate în funcțiune de impozitele directe pe veniturile prevăzute de Cap. III și V și art. 53 din Legea Contribuțiilor Directe

se realizează pe cale de reținere și vărsare directă, potrivit procedurii prevăzută de Legea Contribuțiilor directe și odată cu impozitele respective.

Art. 14. — Drepturile din taxe militare, persoanele obligate la plata taxelor respective, sursele de venituri, se înscriu în matricole speciale la circumscripțiile de constatare ale domiciliilor impozabililor.

Art. 15. — Pentru debitele din taxele militare datorate de evrei nu se vor putea acorda suspendări de urmărire și eşalonări de plată.

Debitele neachitate în termen de 6 luni dela data exigibilității se vor transforma în obligațiuni de muncă, de către organele Ministerului Apărării Naționale și potrivit normelor ce se vor stabili de acel Departament.

Debitele respective vor fi scăzute pe baza comunicărilor Cercurilor de Recrutare, că au fost executate munci de interes obștesc sau militar echivalente.

Evreii dovediți a fi impropii serviciului militar din cauza condițiilor fizice, conform art. 25 din Legea asupra recrutării armatei, constatați insolvabil, nu vor fi întrebuințați la muncă de interes obștesc sau militar. Scăderea debitelor respective se va face în condițiile legii asupra Contabilității Publice.

Art. 16. — Impunerea la taxele militare încetează prin decesul persoanelor prevăzute de art. 4. Scăderea se va acorda cu începere din prima zi a luni următoare decesului.

Cap. IV. — Sancțiuni

Art. 17. — Toți cei obligați să depună declarațiuni de impunere, care nu le vor depune în termenele prevăzute de prezenta lege sau vor depune declarațiuni incomplete, vor fi pedepsiți cu o amendă egală cu taxele fixe și proporționale respective, dacă prin aceasta nu s'au produs evaziuni dela impunere.

Cei ce vor depune declarațiuni inexacte, vor fi pedepsiți cu o amendă egală cu îndoitul taxelor ce s'ar fi sustrasă dacă declarația inexactă ar fi fost luată în considerare.

Art. 18. — În lipsa declarațiunei, impunerile vor fi stabilite din oficiu.

Dacă absența, tardivitatea, insuficiența sau inexactitatea declarațiunei, vor avea ca efect neimpunerea în total sau în parte, amenda va fi egală cu întreitul taxelor sustrase când evaziunea va fi descoperită în cursul anului de impunere și cu împătritul taxelor sustrase când evaziunea va fi descoperită după anul de impunere.

Art. 19. — Toți cei ce vor fi dovediți că, pentru a se sustrage aplicării sau plății taxelor militare, vor transfera în mod deghizat, altora, proprietățile, creanțele sau drepturile lor ori vor exercita pe numele altora activitățile lor profesionale, comerciale sau salariate, vor fi pedepsiți cu o amendă egală cu de cinci ori taxele proporționale astfel sustrase și cu închisoare până la trei luni.

Art. 20. — Beneficiarii veniturilor prevăzute la Cap. III și V din Legea Contribuțiunilor Directe, sunt obligați să anunțe pe debitorii veniturilor res-

pective despre impozabilitatea acelor venituri la taxele militare și să controleze reținerile și vărsarea taxelor respective, asigurând plata lor în termenele prevăzute de Legea Contrib. Directe.

Cei ce nu vor îndeplini obligațiunile prevăzute de articolul precedent, se vor pedepsi cu o amendă egală cu de două ori taxele neplătite în termen.

Nereținerea sau reținerea și nevărsarea taxelor militare cuvenite la veniturile respective vor fi pedepsite potrivit art. 106 din legea contribuțiunilor directe.

Art. 21. — Persoanele prevăzute de art. 4 sunt obligate să anunțe circumscripțiile de constatare a domiciliului impozabilului, orice schimbare de domiciliu.

Ne îndeplinirea obligațiunei prevăzută de articolul precedent, va fi pedepsită cu 1/4 din taxele militare datorate în anul respectiv.

Art. 22. — Unde prezenta lege nu dispune se vor aplica dispozițiunile legii pentru unificarea procedurii fiscale.

Art. 23. — Orice dispozițiuni contrarii prezentei legi sunt și rămân abrogate.

Conducătorul Statului Român și Președintele
Consiliului de miniștri,
General ANTONESCU

Ministrul Finanțelor, *Al. Cretzianu*
Ministrul Justiției, *Mihail A. Antonescu*

III. EXPUNEREA DE MOTIVE LA D.-LEGE Nr. 132/1941 PRIVITOR LA TAXELE MILITARE DATORATE DE EVREI

Domnule General,

Decretul Lege privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România din 9 August 1940 și Decretul Lege relativ la Statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940 au exclus pe evrei indiferent de categoria din care fac parte, dela serviciul premilitar, transformând obligațiile lor premilitare și militare în obligațiuni de muncă și obligațiuni fiscale.

Condițiunile de îndeplinire a obligațiunilor de muncă au fost reglementate prin Decretul Lege pentru statutul militar al evreilor din 5 Decembrie 1940. Proiectul de Decret Lege alăturat, reglementează întinderea și condițiunile de îndeplinire a obligațiunilor fiscale.

Obligațiunile fiscale prevăzute prin menționatul proiect de Decret Lege constau în taxe militare fixe și taxe militare proporționale stabilite în funcțiune de impozitele directe datorate de impozabili.

Sumele reprezentând taxele militare fixe și cotele taxelor militare proporționale sunt fixate în raport cu importanța obligațiunilor militare al căror echivalent sunt.

Din punct de vedere al tehnicei fiscale, taxele militare proporționale se așează sub forma unor suplimente de impozite directe pe venituri, calculându-se în funcțiune de sumele ce reprezintă impozitele di-

recte. Ele se constată, devin exigibile și se realizează în același condițiuni ca impozitele directe.

Acest sistem de așezare a taxelor militare datorate de evrei, prezintă un dublu avantaj: a) se evită cheltuelile de bani, timp și muncă, care ar trebui să fie făcută dacă s'ar executa operațiuni de impunere noi și diferite; b) permite ca sarcinile fiscale impuse pe această cale evreilor să fie proporționale cu facultățile lor contributive reale, exprimate prin veniturile de orice fel dobândite anual.

Proiectul de decret-lege cuprinde toate dispozițiunile necesare pentru a asigura constatarea și perceperea în cele mai bune condițiuni, a taxelor militare respective și a evita evaziunile.

Conform dispozițiunilor decretelor-legi nr. 3052 din 5 Septembrie și nr. 3072 din 7 Septembrie 1940, avem onoarea a vă ruga să aprobați și să semnați alăturatul decret-lege.

Primiți, vă rugăm, domnule General, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Ministrul finanțelor, *AL. Cretzianu*

Ministrul justiției, *Mihai A. Antonescu*

III. Decizie privitoare la medicii, farmaciștii, inginerii și arhitecții evrei folosiți, eventual, în serviciile armatei

(Decizie Ministerială Nr. 23325 din 27 Ianuarie 1941).

Noi, general Ion Antonescu, Conducătorul statului român, președinte al consiliului de miniștri și ministru secretar de stat la departamentul apărării naționale;

Având în vedere art. 8 din decretul lege relativ la statutul militar al evreilor, publicat în „Monitorul Oficial” Nr. 287 din 5 Dec. 1940

DECIDEM :

Art 1. — Medicii, farmaciștii, veterinarii, inginerii și arhitecții

evrei, care va fi necesar a fi rechiziționați și întrebuințați în armată, pe timpul concentrărilor prelungite sau războiului, vor fi considerați asimilați în gradul ce au avut. Ei vor fi plătiți cu solda gradului cu care sunt asimilați, calculată pe zile servite.

Art. 2. — Medicii, farmaciștii și veterinarii evrei vor purta uniforma specialității ce au avut, cu semnul lui Esculap pe șapcă pe culoarea respectivă (roșie, verde sau albastră).

Ei se vor intitula „medic” (farmacist, veterinar) dacă sunt asimilați cu ofițerii și „medic ajutor”, dacă sunt asimilați cu subofițerii sau cu gradele inferioare.

Inginerii și arhitecții evrei vor purta uniforma armeei de proveniență, cu un compas brodat la șapcă, având brațele de câte 4 cm. lungime și deschiderea lor de 45 gr., precum și litera I pentru ingineri, respectiv A pentru arhitecți, în interiorul compasului.

Ei se vor intitula „Inginer” (Arhitect), dacă sunt asimilați cu ofițerii și „Inginer Ajutor” (Arhitect), dacă sunt asimilați cu subofițerii sau cu gradele inferioare.

Art. 3. — Evreii asimilați în gradele ce au avut vor purta pe contra epoleți următoarele semne distinctive:

A. Medici, Farmaciști, Veterinari.

1. Gradele inferioare (soldat, fruntaș, caporal și sergent), o cruce roșie, respectiv verde sau albastră;

2. Subofițerii (sergent major, plutonier, plutonier major, plutonier adjutant), o stea de metal alb în șase colțuri, cu diametrul de 1 cm.;

3. Ofițerii, potrivit gradului ce au avut și anume:

— Sublocotenentul, o stea de metal galben în șase colțuri, cu diametrul de un centimetru;

— Locotenentul, două stele de metal galben, după acelaș model cusute dealungul contra epoletului, pe mijloc, la un centimetru de-părtare una de alta;

— Căpitanul, 3 stele, aplicate la fel ca la locotenent.

Ofițerii superiori vor purta aceleași stele ca ofițerii inferiori, aplicate pe galonul de ofițer superior dealungul lui, respectiv o stea pentru maior, două pentru locotenent-colonel, trei pentru colonel.

B. Ingineri, Arhitecți.

1. Gradele inferioare vor purta brodat pe contra epoleți acelaș compas ca la șapcă, cum se prevede la art. 2, aliniatul 3 de mai sus.

2. Subofițerii și ofițerii vor purta deasemenea pe contra-epoleți aceleaș semne distinctive (stele albe sau galbene), ca și medicii, farmaciștii și veterinarii, cum se arată mai sus sub litera A, punctele 2 și 3.

Art. 4. — Medicii, farmaciștii, veterinarii, inginerii și arhitecții evrei, chemați sub arme în condițiunile articolelor precedente, vor fi considerați, sub raportul comenzii, răspunderii pentru materialele ce au în primire, al ierarhiei, al disciplinei și al jurisdicțiunii, potrivit gradului cu care sunt asimilați.

Art. 5. — Comandamentele, unitățile și formațiunile de serviciu ale armatei, sunt însărcinate cu executarea prezentei deciziuni.

Dată în București, la 27 Ianuarie 1941.

Conducătorul Statului Român
Președintele Consiliului de Miniștri și
Ministrul Apărării Naționale, General (ss) **Antonescu**

20. Regimul Evreilor în Presă

ART. 7 ALIN. I ȘI LIT. H. DIN D. LEGE
NR. 2650/1940 PRIVITOR LA REGLEMENTAREA
SITUAȚIEI JURIDICE A EVREILOR DIN RO-
MÂNIA

(Monit. Oficial Nr. 183 din 9.VII.1940)

Fiindcă până în prezent¹⁾ n'a apărut niciun D. lege, Jurnal al Consiliului de Miniștri sau vreo deciziune, care să reglementeze în mod special regimul Evreilor în presă, rezultă că în materie de presă, au rămas în vigoare pentru Evrei dispozițiunile din Art 7 alin. I și lit. h din D. Lege Nr. 2650/1940 privitor la „Reglementarea situației juridice a Evreilor din România“.

Iată textul din art. 7 alin. I și lit. h din D. Lege Nr. 2650/1940 (publicat în extenso la Nr. 3).

Art. 7, alin. I. — „Evreii prevăzuți în categoria 1-a și a 3-a nu pot fi :

h) „exploatatori sau închirietori de cinematografe, editori, de cărți, ziare și reviste românești, colportori de imprimate românești și deținătorii oricăror mijloace de propagandă națională“.

— F I N E —

---

1) 1 Februarie 1941.

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru inscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

**Pagină rezervată pentru înscrierea de noi Decrete-Legi
sau Deciziuni privitoare la evrei**

TABLA DE MATERII

Pagina

Prefața 3

1. Regimul încetățenirii Evreilor

- I. Decretul Lege Nr. 3902 din 29 Dec. 1918 privitor la încetățenirea străinilor 5
- II. Decretul Lege Nr. 2085 din 22 Mai 1919 privitor la încetățenirea evreilor 11
- III. Decretul Lege Nr. 3464 din 12 August 1919 privitor la termenul de opțiune al evreilor 11
- IV. Ratificarea prin Constituția din 1923 a decretelor legi de încetățenirea străinilor și a evreilor 15
- V. Decretul Lege Nr. 169 din 21 Ianuarie 1938 pentru revizuirea cetățeniilor 16
- VI. Expunerea de motive la D. Lege Nr. 169/1938 28

2. Reglementarea situației juridice a evreilor din România.

- I. Decretul Lege Nr. 2650 din 8 August 1940 37
- II. Expunerea de motive la D. Lege Nr. 2650/940 46

3. Oprirea căsătoriilor între românii de sânge și evrei

- I. Decretul Lege Nr. 2651 din 8 August 1940 67
- II. Expunerea de motive la D. Lege Nr. 2651/940 69

4. Regimul evreilor în învățământ.

- I. Decizia Min. Ed. Naț. Nr. 153377 din 29 August 1940 privitoare pe elevii și studenții evrei 77
- II. Decretul Lege Nr. 3438 din 11 Oct. 1940 pentru reglementarea situației evreilor în învățământ 83

5. Suspendarea Constituțiunii din 1938

- Decretul Lege Nr. 3052 din 5 Septembrie 1940 85

6. Decretul Nr. 3072 din 6 Sept. 1940 al deplinelor puteri și prerogativelor regale 87

7. Regimul personalului evreesc dela teatre, etc.

- I. Deciziunea Min. Nr. 42181 din 8 Sept. 1940 89
 — II. Deciziunea Min. Nr. 44400 din 21 Sept. 1940 91

8. Reglementarea Cultului Mozaic.

- I. Deciziunea Min. Nr. 42352 din 9 Sept. 1940 93
 — II. Deciziunea Min. Nr. 42354 din 9 Sept. 1940 94
 — III. Deciziunea Min. Nr. 43932 din 19 Sept. 1940 pentru suspendarea Deciz. Min. Nr. 42352/1940 și 42354/1940 98

9. Regimul evreilor farmaciști și droguști.

- Decretul Lege Nr. 3294/1940 pentru interzicerea arendării farmaciilor la evrei 99

10. Trecerea proprietăților rurale evrești în patrimoniu Statului

- Decret Lege Nr. 3347/1940 101
 — Decret Lege Nr. 3810/1940 pentru complectarea D. Lege Nr. 3347/1940 105
 — Expunerea de motive la D. Lege Nr. 3810/1940 110

11. Reglementarea drepturilor avocaților evrei

- Decretul Lege Nr. 3847/1940 113
 — Expunerea de motive la D. Lege Nr. 3847/1940 114
 — Extras din D. Lege Nr. 3012/1940 pentru organizarea corpului de avocați din România (partea privitoare pe avocații evrei) 115

12. Anularea autorizațiilor pentru debite C.A.M. deținute de evrei

— Textul D. Lege Nr. 3758/1940	117
— Raportul cu expunerea de motive la D. Lege Nr. 3758/1940	118

13. Regimul medicilor

— Extras din Decretul Lege Nr. 3789/1940 pentru organizarea și funcționarea Colegiului medicilor (dispozițiunile referitoare la medicii evrei)	121
--	-----

14. Regimul evreilor în întreprinderi

— I. Decretul Lege Nr. 3825/1940 pentru românizarea personalului din întreprinderi	133
— II. Expunerea de motive la D. Lege Nr. 3825/1940	143
— III. Decizia Min. Nr. 65504 din 22 Noembrie 1940 privitoare la titlurile de capacitate profesională a meșterilor și lucrătorilor evrei	145
— IV. Decizia Min. Nr. 67794 din 4 Dec. 1940 privitoare la contractele de ucenicie ale ucenicilor evrei	146

15. Regimul schimbului valutar pentru studenții evrei

— Decizia Min. Nr. 218585/1940	147
--	-----

16. Regimul evreilor antreprenori ai caselor de filme, sălilor de cinematograf și birourilor de voiaj și turism

— Decretul Lege Nr. 3850/1940 pentru românizarea caselor de filme, sălilor de cinematograf și birourilor de voiaj și turism	149
---	-----

17. Regimul magazinelor alimentare evrești

— Decizia Min. Nr. 64258/1940	153
---	-----

18. Excluderea evreilor dela dreptul de deținere sub orice titlu a vaselor și plutitoarelor maritime și fluviale

- I. Decretul-Lege Nr. 3968/1940 pentru trecerea în patrimoniu Statului a vaselor și plutitoarelor aparținând evreilor sau societăților evreești 155
- II. Raportul d-lui Ministru al Justiției și d-lui Subsecretar de Stat al Marinei către Conducătorul Statului Român 159

19. Statutul militar al evreilor

- I. Decretul Lege Nr. 3984/1940 161
- II. Decretul Lege Nr. 132/1941 asupra taxelor militare datorate de evrei 161
- III. Expunerea de motive la D. Lege Nr. 132/1941 176

20. Regimul Evreilor în Presă

- Textul art. 7 alin. I și lit. H. din D. Lege Nr. 2650/1940 privitor la reglementarea situației juridice a evreilor din România 178

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- Pagini libere pentru înscrierea de noi Decrete-Legi sau Deciziuni privitoare la evrei . . . . . 180—188

— F I N E —

2959

SUPLIMENT
LA
STATUTUL EVREILOR
DIN ROMÂNIA

de Lt. Colonel Magistrat
V. PANTELIMONESCU

REGULAMENT ASUPRA DECRETULUI-LEGE
RELATIV LA STATUTUL MILITAR AL EVREILOR

II

LEI 10

(Se vinde numai împreună cu
STATUTUL EVREILOR DIN ROMÂNIA)

22. Regulament

asupra decretului-lege relativ la statutul militar al evreilor

D. LEGE Nr. 2030/941

Monitorul Oficial Nr. 164 din 14 Iulie 1941

Asupra raportului d-lui ministru secretar de Stat pe lângă Departamentul Apărării Naționale Nr. 25.385 din 11 Iulie 1941 ;

Având în vedere decretul-lege relativ la Statutul Militar al Evreilor, publicat în Monitorul Oficial Nr. 287 din 5 Decembrie 1940 ;

În baza dispozițiilor decretelor legi Nr. 3052 din 5 Septembrie și Nr. 3072 din 7 Septembrie 1940.

Am decretat și decretăm :

CAPITOLUL I

DEFINIREA EVREILOR

ART. 1. — Evreii, în înțelesul art. 2 din decretul-lege din 9 August 1940, privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, indiferent de categoria din care fac parte, sunt excluși dela pregătirea premilitară, cât și dela serviciul militar.

ART. 2. — Sunt socotiți evrei, în înțelesul legii, următorii :

- a) Cei de religie mozaică ;
- b) Cei născuți din părinți de religie mozaică ;
- c) Creștinii, născuți din părinți de religie mozaică nebotezați, adică copiii care au primit taina botezului, dar se trag din părinți

de religie mozaică, nebotezați, precum și copiii creștini, când numai unul din părinți este evreu botezat, iar celălalt nu este botezat ;

d) Creștinii, născuți din mamă creștină și tată de religie mozaică, adică copiii creștini a căror mamă este creștină, dar tatăl este de religie mozaică ;

e) Copiii naturali ai mamei de religie mozaică, adică născuți în afară de căsătorie, indiferent dacă au fost sau nu botezați ;

f) Cei care au părăsit religia mozaică declarându-se atei.

Sunt de asemenea socotiți evrei, acei care făceau parte din comunități religioase evreiești la data de 9 August 1940.

ART. 3. — Adopțiunea nu are urmări asupra situațiunii juridice

de evreu a copilului adoptat. Pentru stabilirea filiaţiunii copilului adoptat, se va ţine seama de părinţii acestuia.

ART. 4. — Copilul legitimat prin căsătorie este socotit a avea religiuinea ce anterior legitimării avea, până la expirarea termenului prevăzut de art. 45, alin. 4 din legea pentru regimul general al cultelor.

ART. 5. — Simpla declaraţie de trecere la religiuinea creştină, făcută în faţa ofiţerului stării civile şi înscrierea ei în registrele respective, nu schimbă calitatea de evreu, dacă nu se face dovada că a fost urmată de taina botezului.

ART. 6. — Sunt consideraţi creştini :

a) Copiii creştini, născuţi din părinţi de religie mozaică botezaţi;

b) Copiii creştini, născuţi din mamă de religie mozaică nebotezată, dar al căror tată este creştin de sânge ;

c) Copiii naturali, creştini, adică botezaţi, născuţi din mamă de religie mozaică botezată.

ART. 7. — Trecerea la creştinism, adică botezarea celor de religie mozaică, după 9 August 1940, data punerii în aplicare a decretului-lege nr. 2650 din 8 August 1940, privitor la starea juridică a locuitorilor evrei din România, nu mai poate atrage schimbarea situaţiei de evreu a celui caracterizat ca atare, după criteriile stabilite la articolele precedente din prezentul regulament. Evreii trecuţi astfel la creştinism rămân excluşi dela pregătirea premilitară şi dela serviciul militar.

CAPITOLUL II

RECENSAMANTUL EVREILOR

ART. 8. — Legea asupra recrutării armatei şi regulamentul ei, în partea privitoare la operaţiunile de recensământ şi recrutare, se aplică

şi evreilor, cu deosebirile şi adăsurile prevăzute în regulamentul de faţă.

ART. 9. — La întocmirea tabelelor de recensământ, prevăzute la art. 8 şi 9 din legea asupra recrutării armatei şi art. 18—20 din regulamentul acestei legi, evreii vor fi trecuţi în tabele separate.

Situaţia de evreu se determină după prescripţiunile art. 2—7 din regulamentul de faţă .

Organele care întocmesc tabelele de recensământ ale evreilor au îndatorirea de a cerceta adevărata situaţiune a tinerilor evrei pentru a nu înscrie în ele decât pe acei care intră în prevederile regulamentului de faţă, sub sancţiunile prevăzute în legea asupra recrutării armatei.

Evreii născuţi în alte localităţi se vor înscrie definitiv în localitatea unde domiciliază la data întocmirii tabelelor.

ART. 10. — Reclamaţiunile asupra înscrierii în tabelele de recensământ în ce priveşte originea şi starea civilă, se adresează consiliului de recrutare. Aceştia cercetează reclamaţiunile ce îi sunt adresate, dând deciziune asupra hotărârii luate.

Aceste deciziuni pot fi apelate la Ministerul apărării naţionale, serviciul recrutării, care, luând avizul direcţiunii contenciosului, dă hotărâre definitivă în cauză.

ART. 11. — Evreii înscrişi pe tabelele de recensământ sunt datori să se prezinte în faţa consiliului de recrutare, odată cu ceilalţi tineri din clasa anului respectiv.

Consiliul de recrutare nu se va ocupa decât de stabilirea identităţii, a stării civile, a originii etnice, a profesiunii şi studiilor ce posedă în momentul recrutării, indiferent de starea fizică a evreilor ce recrutează.

În cazul când tânărul evreu nu

se prezintă, el poate fi reprezentat printr'un membru din familie.

In lipsă el va fi înscris din oficiu ca absent la recrutare.

ART. 12. — Inscierea evreilor se va face într'un „registru special control pentru evrei“ (model anexă nr. 1), care va fi ținut de cercurile de recrutare.

ART. 13. — Consiliul va da următoarea decizie :

1. Pentru evreii care se vor prezenta la recrutare :

„Prezent (sau reprezentat), stabilit identitatea, starea civilă și studiile și înscris în registrul special control pentru evrei la nr. . . . . clasa . . . . .“.

2. Pentru evreii care nu se vor prezenta la recrutare :

„Absent și înscris din oficiu în registrul special control pentru evrei la nr. . . . . clasa . . . . .“.

CAPITOLUL III

OBLIGAȚIUNILE EVREILOR

ART. 14. — In schimbul serviciului premilitar și militar, evreii sunt obligați să plătească taxele militare stabilite prin lege și să presteze munci de inetres obșteșc, potrivit nevoilor Statului, în condițiunile fixate prin decretul-lege relativ la statutul militar al evreilor și prin regulamentul de față, cu excepțiile prevăzute de articolul 2, alineatul 2 din decretul-lege asupra taxelor militare, datorate de evrei din 21 Ianuarie 1941.

Aceste obligațiuni iau naștere odată cu împlinirea vârstei de 18 ani și încetează îndată ce s'a atins vârsta de 50 ani, indiferent de gradul ce au avut în armată cei care au satisfăcut în total sau în parte serviciul militar, ori au contat ca ofiteri, subofiteri, maestri, submaestri sau gașiști militari în cadrele de rezervă ale armatei.

Se exceptează evreii specialiști prevăzuți de articolul 8 din decre-

tul-lege relativ la statutul militar al evreilor, care vor putea fi chemați în serviciul armatei până la împlinirea limitei de vârstă corespunzătoare gradului ce au avut în armată.

ART. 15. — Plata taxelor militare este obligatorie pentru evrei, potrivit situațiunii lor materiale, indiferent de starea fizică. Obligațiunea de muncă nu poate fi impusă însă decât acelorora găsiți apti a o presta, potrivit hotăriri unei comisiuni compusă din comandantul cercului de recrutare ca președinte, șeful biroului recrutării și 1 medic militar numit de comandantul garnizoanei respective, ca membri.

Această comisiune se va pronunța cu ocaziunea chemării evreilor la cercurile de recrutare pentru a fi trimiși în detașamente de muncă sau pentru a li se da vreo altă întrebuintare în armată, ori la diferite instituțiuni publice.

In darea hotăriri sale, comisiunea va ține seamă de starea fizică și aptitudinile evreilor, în raport cu felul muncii la care urmează a fi supuși.

ART. 16. — Sunt obligați a plăti taxele militare și evreii care au recrutat până la data publicării regulamentului de față, dar care, din cauza condițiunii fizice, se găsesc în prezent amânați medical, dispensați medical, improprii sau reformați, precum și acei excluși dela serviciul militar, conform articolului 3 din legea asupra recrutării armatei. Evreii clasați improprii sau reformați nu se pot chema însă la munci de interes obșteșc, chiar dacă, fiind insolubili, nu plătesc taxele militare la care sunt impuși.

ART. 17. — Impunerea la plata taxelor militare se face de către ministerul finanțelor, după tabelele nominale întocmite de cercurile de recrutare și trimise anual

administrațiilor de constatare, conform prescripțiilor decretelor-legi asupra taxelor militare datorate de evrei.

Aceste tabele vor fi extrase din tabelele de recensământ ale evreilor și după registrul special control pentru evrei, cuprinzând datele necesare pentru identificarea evreilor impozabili, precum și mutațiile acelor care în anul trecut au fost folosiți în armată, ori au executat munci de interes obștesc. Cercurile de recrutare vor primi tabelele trimise de administrațiile financiare, cuprinzând numele evreilor care nu au achitat în termen taxele militare la care au fost impuși, urmând a transforma debitul de plată în obligațiune de muncă.

CAPITOLUL IV

Intrebuințarea evreilor pentru nevoile armatei sau ale diferitelor instituțiuni publice

ART. 18. — Evreii între 18 și 50 ani pot fi întrebuințați atât individual, cât și în grup sau detașament, fie pentru nevoile armatei, fie ale altor instituțiuni publice de Stat, județ sau comună, indiferent dacă sunt solvabili și sunt la curent cu plata taxelor militare la care au fost impuși, cu excepțiunile prevăzute în prezentul regulament.

ART. 19. — Evreii nu pot fi întrebuințați la munci de folos obștesc decât de Marele Stat Major, care va satisface, în măsura posibilităților, și cererile primite dela alte instituțiuni publice de Stat, județ sau comună.

ART. 20. — Marele Stat Major va ține la curent, prin comandamentele teritoriale, situația numerică pe profesii, precum și repartiția pe cercuri de recrutare a evreilor susceptibili a fi întrebuințați la munci de interes obștesc.

ART. 21. — Chemarea evreilor

se face numai prin cercurile de recrutare unde sunt înscrși în controale.

Cercurile de recrutare vor ține evidența nominală pe profesii a evreilor înscrși în controale, cunoscând în orice moment pe acei care nu sunt la curent cu plata taxelor militare la care sunt impuși și zilele de muncă prestată.

Numai Marele Stat Major poate aproba chemarea anumitor evrei, direct la comandament, unități sau formațiuni de serviciu.

ART. 22. — Durata întrebuințării la munci de interes obștesc este de maximum 60 zile pe an pentru cei între 21 și 24 ani, 120 zile pentru cei între 24 și 26 ani, 90 zile pe an pentru cei între 26 și 41 ani și 60 zile pe an pentru cei între 41 și 50 ani, vârste ce corespunde diferitelor elemente ale armatei, în care ar fi trebuit să se afle evreii.

Evreii care, pentru a fi scutiți de plata taxelor militare, doresc să fie întrebuințați la munci de interes obștesc peste termenele fixate, pot face cereri în acest sens către Marele Stat Major, ele urmând a fi satisfăcute după posibilități.

Pe timp de concentrări prelungite, mobilizare sau războiu, durata întrebuințării evreilor la munci de interes obștesc este nelimitată, potrivit nevoilor generale ale Statului. În orice alt timp, prelungirea duratei întrebuințării evreilor se poate face numai printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

ART. 23. — Medicii, farmaciștii, veterinarii, inginerii, arhitecții sau alți specialiști evrei folosiți, fie de armată, fie de alte instituțiuni publice, vor fi plătiți conform deciziunii ministeriale nr. 23.325 din 27 Ianuarie 1941 a ministerului apărării naționale.

Ceilalți evrei, chemați la munci de interes obștesc, vor avea drepturile de hrană, întreținere și soldă pe care le are trupa, dacă

sunt întrebuințați pentru nevoile armatei. Dacă sunt puși în serviciul altor instituțiuni publice, ei vor avea drepturile în bani ale trupei.

În toate cazurile, evreii vor purta hainele lor civile, fiind obligați a se prezenta la muncile de interes obștesc cu echipamentul potrivit anotimpului în care sunt chemați și cu cel puțin două schimburi de rufe. Ei vor avea pe brațul stâng o brasardă de culoare galbenă, lată de 10 cm, cu numele cercului de recrutare respectiv. Se exceptează numai medicii, farmaciștii, veterinarii, inginerii și arhitecții întrebuințați în armată, care vor purta uniforma și semnele distinctive prevăzute în decizia ministerială nr. 23.325 din 27 Ianuarie 1941.

Brasardele se confecționează de cercurile de recrutare.

ART. 24. — Evreii chemați la muncă de interes obștesc local, nu pot fi folosiți decât în localitatea unde domiciliază. În acest caz ei vor lucra sub comandă unui militar numit prin grija garnizoanei respective, având dreptul să ia masa și să doarmă în familie.

În toate celelalte cazuri, evreii pot fi deplasați în orice regiune a țării, constituiți în detașamente de muncă, astfel cum se arată la art. 27.

Se consideră ca timp servit la muncă numai zilele efectiv servite, inclusiv duminicile și sărbătorile legale.

ART. 25. — În măsura în care este absolut necesar, evreii pot fi înscrși și în lucrările de mobilizare, după instrucțiunile Marelui Stat Major, trimitându-li-se ordinele cuvenite.

ART. 26. — Pentru chemarea evreilor, se trimit ordinele de chemare obișnuite, cu deosebirea că, în loc de grad, se va scrie: Evreul

Aceste ordine le dau dreptul la

călătoria gratuită pe C. F. R., în clasa III.

Se exceptează ordinele de chemare trimise evreilor prevăzuți în deciziunea ministerială nr. 23.325 din 27 Ianuarie 1941, în care, în loc de „Evreul“ se va scrie, după caz: Evreul medic, farmacist, veterinar, inginer sau arhitect..., sau Evreul medic ajutor, farmacist ajutor etc.

Ordinele de chemare trimise evreilor din această din urmă categorie, dau dreptul la călătoria gratuită pe C.F.R., în clasa corespunzătoare gradului în care este asimilat posesorul, făcându-se mențiunea necesară în acest scop pe ordinul de chemare.

ART. 27. — Evreii chemați în grup pentru anumite lucrări, vor fi totdeauna constituiți în detașamente de muncă, sub comandă militară, având cadrele necesare pentru menținerea ordinei și a disciplinei. Detașamentele vor fi utilizate cu materialul necesar pentru cazarea, igiena și hrănirea oamenilor.

În cazul când, în mod excepțional asemenea detașamente sunt puse la dispozițiunea altor instituțiuni publice, acestea au îndatorirea să acopere cheltuelile prevăzute atât pentru întreținerea evreilor, cât și a militarilor care însoțesc detașamentele. Sumele respective se vor vărsa ministerului apărării naționale.

ART. 28. — Cercurile de recrutare au îndatorirea de a ține evidența de muncă, astfel ca să nu se depășească numărul fixat anual la art. 22. Anul de muncă se calculează dela 1 Aprilie la 31 Martie al anului următor.

ART. 29. — Nu pot fi chemați, în timp de pace, la munci de interes obștesc:

a) Foștii ofițeri, subofițeri, maiștri, submaiștri și gagaiști activi evrei;

b) Foștii ofițeri, subofițeri, maiș-

tri, submaîstri și gagiști de rezervă evrei.

De aceste scutiri nu pot beneficia specialiștii considerați indispensabili pentru anumite lucrări de interes obștesc.

ART. 30. — Evreii chemați la munci de interes obștesc, foști ofițeri, subofițeri, maîstri, submaîstri și gagiști activi și de rezervă, foștii tineri cu termen redus grade inferioare și acei care au recrutat după promulgarea decretului-lege relativ la Statutul Militar al Evreilor și posedă cel puțin 8 clase de liceu sau școală similară, vor fi întrebuințați în servicii potrivite aptitudinilor sau pregătirii lor, ținându-se seama de gradul avut în armată, de studiile ce posedă și de pozițiunea lor socială.

Ei vor purta următoarele semne distinctive:

a) Foștii ofițeri activi și de rezervă, o stea de metal galben, în șase colțuri cu diametrul de doi centimetri, așezată pe brasadă, deasupra denumirii cercului de recrutare;

b) Foștii subofițeri, maîstri, submaîstri și gagiști activi și de rezervă, o stea de metal alb de același model și dimensiuni, așezată în acelaș fel;

c) Foștii tineri cu termen redus, grade inferioare, precum și acei care n'au făcut parte din elementele armatei, dar posedă cel puțin 8 clase de liceu sau școală similară, o stea de metal roșu, de acelaș model și dimensiuni, așezată în acelaș fel.

CAPITOLUL V

Evidența evreilor

ART 31. — Evidența evreilor între 18 și 50 ani cade în sarcina cercurilor de recrutare respective, care întocmesc și țin la curent registrul special control pentru evrei, prevăzut la articolul 12.

Fiecare cerc de recrutare va în-

scrie în registrul special control pentru evrei, pe toți evreii care domiciliază pe raza sa, făcându-le toate mutațiile din foala matricolă la zi, completate cu aceea de: „Exclus dela serviciul militar, conform decretului-lege relativ la Statutul Militar al Evreilor”.

La cei proveniți din activitate (ofițeri, subofițeri, maîstri, submaîstri și gagiști militari), indiferent dacă au părăsit cadrele oștirii înainte sau după promulgarea decretului-lege relativ la Statutul Militar al Evreilor, se va face aceeași mutație, adăugându-se: „Scutit de plata taxelor militare; scutit de munci de interes obștesc, în timp de pace, fiind provenit din activitate”.

În acest scop, în termen de cel mult 30 zile dela publicarea prezentului regulament, toate comandamentele, corpurile de trupă și formațiunile de serviciu ale armatei vor trimite cercului de recrutare respectiv formele de vârsare ale evreilor ce au înscrisi în controale.

ART. 32. — Fiecare evreu care a împlinit 18 ani și n'a depășit vârsta de 50 ani, indiferent dacă a satisfăcut sau nu serviciul militar, este dator să se prezinte, în termen de 60 zile dela publicarea regulamentului de față, la cercul de recrutare pe raza căruia domiciliază, spre a se îndeplini următoarele formalități:

a) Evreilor care au satisfăcut legea asupra recrutării armatei și care posedă un livret militar, li se va aplica pe copertă și pe prima pagină a livretului cu tuș roșu, cuvântul „Evreu”, iar pe ultima pagină scrisă se va adăuga mutația prevăzută la articolul 31;

b) Evreilor care nu au satisfăcut legea asupra recrutării armatei li se va da un „Livret militar pentru evrei” (Model-Anexă nr. 2).

Cei aflați în străinătate pot fi

reprezentați printr'un mandatar sau rudă, ori se pot prezenta personal, imediat după înapoierea în țară, făcând însă dovada că sunt la curent cu plata taxelor militare prevăzute de lege.

Tinerii evrei care vor implini în viitor vârsta de 18 ani se vor prezenta la cercul de recrutare spre a-și primi livretul, în cursul lunii Aprilie a anului respectiv.

ART. 33. — În livretul militar pentru evrei se vor înscrie toate mutațiile, la z, asupra situației titularului, după registrul special control pentru evrei, ca și la evreii care au satisfăcut legea asupra recrutării armatei.

ART. 34. — Evreii care au satisfăcut serviciul militar, sau o parte din el, precum și acei care au recrutat numai până la data publicării prezentului regulament, se înscriu direct în registrul special control pentru evrei (Model Anexă Nr. 2), prevăzut de articolul 12, după foile matricole și datele primite de cercurile de recrutare.

Tabele extrase din registrul evreilor vor fi comunicate administrațiilor financiare, separat de acelea prevăzute de articolul 137 din regulamentul legii asupra recrutării armatei, astfel cum se arată la articolul 17 din prezentul regulament.

În acest registru se arată și cuantumul sumei la care au fost impuși anual, precum și sumele plătite, după recipisele prezentate sau după comunicările făcute de percepțiile fiscale, ori de administrațiile financiare.

Pentru ce care au fost chemați la munci de interes obștesc, numărul zilelor de muncă prestată se constată prin mutațiile „concentrat pentru muncă” și „desconcentrat”, și se scade din taxele militare datorate.

Correspondența pe baza căreia se fac aceste mutații se păstrează în

losare speciale pe ani și pe contingente.

Mutațiile făcute în registrul special control pentru evrei, asupra plății taxelor militare și asupra efectuării muncilor de interes obștesc, se înscriu și în livretele militare pentru evrei.

În livretele militare ale celor care au satisfăcut legea asupra recrutării armatei se vor face aceleași mutațiuni, adăugându-se în acest scop file albe, după modelul celor din livretul militar pentru evrei.

ART. 35. — Fiecare evreu este dator a purta asupra sa livretul militar, în care trebuie să fie înscrise la timp taxele anuale la care este impus, sumele plătite și numărul zilelor de muncă prestată.

Livretul, conținând aceste mutații, constituie dovada legală a satisfacerii obligațiilor fiscale și de muncă.

ART. 36. — Livretele evreilor între 18 și 50 ani vor fi prezentate anual, în cursul lunii Februarie, la cercurile de recrutare, pentru a fi vizate.

Viza nu se face decât acelor care dovedesc cu recipisele fiscului că au plătit taxele prevăzute de lege.

Cei care nu fac dovada plății taxelor militare, precum și acei care nu se prezintă la viză, vor fi înscrși pe tabelele evreilor ce urmează a fi chemați la munci de interes obștesc, în afară de sancțiunile prevăzute de articolul 570 din Codul Justiției Militare, pentru infracțiuni relative la pregătirea mobilizării, care le sunt de asemenea aplicabile.

CAPITOLUL VI

Dispozițiuni finale

ART. 37. — Evreii chemați pentru nevoile armatei, sau pentru munci de interes obștesc, sunt su-

puși regimului și jurisdicțiunii militare, ca și militarii sub arme.

ART. 38. — Toate abaterile dela prescripțiunile regulamentului de față se judecă și se pedepsesc potrivit dispozițiunilor prevăzute în Codul Justiției Militare, sau în orice alte legi speciale aplicabile militarilor.

ART. 39. — Dispozițiunile cuprinse în prezentul regulament pot fi completate cu instrucțiuni de detaliu, date de Marele Stat Major, după nevoi.

ART. 40. — Orice alte dispozițiuni contrarii se abrogă.

Dat la Marele Cartier la 12 Iulie 1941.

Conducătorul Statului Român
și
Președ. Consiliului de Miniștri,
General ION ANTONESCU
Ministrul Apărării Naționale,
General de Corp de Armată
Adjutant Iosif Iacobici

BCU Cluj / Central University Library Cluj